ТАМАТНЫЯ ЛІШКІ: ЗА КАПЕЙКІ І З НАКРУТКАМІ

МС

ЧАМУ ХАТНЯЕ МАЛАКО «ЗАЛАТОЕ»

МС

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

23 ЖНІЎНЯ 2019 г.
ПЯТНІЦА
№ 159 (29026)

9-24 стар. МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ

+TV ПРАГРАМА

ЛІЧБА ДНЯ

Каля 80 %

складае сярэднегадавая запаўняльнасць беларускіх здраўніц. Што немалаважна, дынамічна развіваецца экспарт паслуг. Штогод у нас праходзіць санаторна-курортнае лячэнне і аздараўленне больш за 200 тысяч замежных грамадзян, даходы ад рэалізацыі паслуг складаюць каля $100 млн. Пры гэтым адзначаецца рост даходаў ад экспарту згаданых паслуг летась і ў першым паўгоддзі 2019-га. У мінулым годзе выручка ад рэалізацыі паслуг замежным грамадзянам здраўніцамі краіны ў параўнанні з 2017 годам павялічылася на 13,2 % і склала Br193,3 млн. Па папярэдніх прагнозах, выручка ад экспарту паслуг здраўніцамі па выніках гэтага года складзе каля Br222 млн, а ўсяго ў Беларусі аздаровіцца больш за 220 тысяч іншаземцаў. У нашы здраўніцы прыязджаюць госці з больш чым 50 краін свету. Пры гэтым найбольшую ўдзельную вагу складаюць расіяне — 86 працэнтаў.

ЖНІВЕНЬ, ВЕЦЕР, ХВАЛІ

Як вядома, Маладзечна не азёрны і тым больш не марскі горад. Але жыхар гэтага мястэчка Яўген САКАЛОЎ не першае дзесяцігоддзе «ходзіць» пад ветразямі. Калісьці пачынаў з віндсерфінга, вучыўся і катаўся на Нарачы, Браславах, Мінскім моры, удзельнічаў у спаборніцтвах. Цяпер на ўзбраенні Яўгена іншы «карабель», які ў спрыяльнае надвор'е кліча яго на водныя прасторы. Днямі аматар кайсерфінга (катанне на кайце — вялізным паветраным змеі) Яўген Сакалоў чарговы раз наведаў Вілейскае вадасховішча, каб адчуць і ўтаймаваць стыхію вады і ветру.

Анатоль КЛЯШЧУК, фота аўтара.

КАРОТКА

- Больш за 6,2 мільёна тон збожжа намалочана на сёння ў Беларусі.
- **Плата за карыстанне школьнымі падручнікамі ў новым навучальным годзе складзе Br12,75.**
- Удзел у ЧС па летнім біятлоне ў «Раўбічах» возьмуць атлеты з 26 краін.
- **Ядзернае паліва на БелАЭС завязуць восенню.**
- Грамадзянка Беларусі загінула ў Альпах. Цела 33-гадовай жанчыны выявілі раніцай 21 жніўня на вышыні ў 3 700 м у раёне гары Матэрхорн.

ISSN 1990 - 763X

Напярэдадні

Парты растуць разам з вучнямі

У некаторых школьнікаў і іх бацькоў яшчэ ёсць тыдзень, каб падагнаць сукенкі і штонікі пад рост, які змяніўся за лета, купіць сшыткі з алоўкамі, а вось школы Гомельшчыны ўжо прайшлі праверку на гатоўнасць да новага навучальнага года.

У аграгарадку Пакалюбічы Гомельскага раёна школа знаходзіцца на самым узгорку. Адсюль адкрываецца маляўнічы від на сядзібы, бачны шматпавярховікі новых мікрараёнаў Гомеля, які шчыльна падступае да гэтага населенага пункта. Цікава, у 1811 годзе тут была пабудавана каменная праваслаўная Нікіцкая царква. А побач з ёй у 1824 годзе размясцілася царкоўна-прыходская школа, у якой вучыліся 10 дзяцей мясцовых заможных сялян.

СТАР. 4

Школа ў аграгарадку Пакалюбічы.

Сямейныя калізіі: меркаванне спецыяліста

ПАКУЛЬ МАЦІ І БАЦЬКА ДЗЕЛЯЦЬ ДЗІЦЯ,

малому лепш пабыць у прытулку... за грошы бацькоў

«Вас трэба пакараць, не месца вам у дзяржаўных органах! Гэта з-за вас, дзяўчынак саплівых, якія нічога не ведаюць пра сямейныя адносіны, у якіх няма сваіх дзяцей, суд няправільнае рашэнне прыняў і мяне ніхто не паслухаў. Вы ж з маёй былой жонкай згаварыліся»... Так крычаў Анатоль, махаў кулакамі і стукаў па стале, патрабуючы другое заключэнне, якое, на яго думку, стане асновай для адмены рашэння суда, які пастанавіў, што чатырохгадовая Палінка павінна жыць з маці. Такія пагрозы і папрокі для спецыялістаў па апецы (папячыцельстве), якіх, дарэчы, усяго 12 чалавек на дзевяць раёнаў сталіцы, не навіна і не рэдкасць. Найбольшая колькасць зваротаў у органы апекі і камітэт па адукацыі Мінгарвыканкама датычыцца менавіта сямейных спрэчак паміж былымі сужэнцамі аб вызначэнні парадку зносін і месца жыхарства дзяцей...

СТАР. 4

АД ПАЛІТЫКІ ДА СПОРТУ

Беларусь наведала парламенцкая дэлегацыя з Польшчы

Учора польскіх калег на чале з віцэ-маршалам Сейма Рэспублікі Польшча Рышардам ЦЯРЛЕЦКІМ сустракаў у Палаце прадстаўнікоў намеснік старшыні ніжняй палаты беларускага парламента Баляслаў ПІРШТУК.

— На працягу трох апошніх гадоў у нас усталяваліся рэгулярныя і даверлівыя адносіны, чаго раней не было шмат гадоў, — адзначыў ён у размове з журналістамі. — Вельмі добры ў нас кантакт на міжнародных пляцоўках, апошнім часам поўнае разуменне ў Парламенцкай асамблеі АБСЕ, дзе мы падтрымліваем адзін аднаго, у тым ліку, па адчувальных пытаннях. Вельмі прыемна, што ў такой, досыць няпростай для нас арганізацыі, як Парламенцкая асамблея Савета Еўропы, у нас таксама ёсць падтрымка польскіх калег. Гэта сведчыць пра тое, што мы пераадолелі пэўны штучны бар'ер, які, на жаль, некаторы час быў.

Віцэ-спікер ніжняй палаты беларускага парламента заўважыў, што паміж краінамі добра развіваюцца адносіны і ў эканоміцы. Каля 400 мільёнаў еўра ўкладзена прамых польскіх інвестыцый у эканоміку Беларусі. «Гэта не проста грошы, гэта новыя тэхналогіі, новыя вытворчасці, да таго ж, у розных сферах, і перш за ўсё — інавацыйных, — сказаў Баляслаў Пірштук. — Мы тут бачым вялікі патэнцыял, хоць тавараабарот у нас немалы».

Адна з тэм беларуска-польскіх перагавораў — міжрэгіянальныя сувязі. «Нам трэба павялічыць абмен паміж нашымі грамадзянамі ў розных сферах, — лічыць намеснік старшыні Палаты прадстаўнікоў. — Я ўпэўнены, што спорт, культура, адукацыя, рэгіянальныя сувязі — аснова народнай дыпламатыі, якая дазволіць нарасціць і эканамічны патэнцыял».

Баляслаў Пірштук расказаў, што апроч іншага беларускія і польскія парламентарыі абмяркуюць намер аб падпісанні міжпарламенцкага пагаднення ў наступным годзе, ужо пасля парламенцкіх выбараў у абедзвюх краінах.

Спадар Цярлецкі прызнаўся, што заўсёды з задавальненнем наведвае Беларусь, і кожны раз з радасцю ўпэўніваецца ў яе развіцці. Гэтым разам акрамя перамоў з беларускім калегам аб далейшым міжпарламенцкім супрацоўніцтве, размова пойдзе пра вопыт правядзення Беларуссю Еўрапейскіх гульняў у сувязі з тым, што наступныя пройдуць у Польшчы. Польская дэлегацыя таксама возьме ўдзел у адкрыцці мемарыяльнай дошкі ў гонар Марыі Качыньскай у Нарачы, наведае могілкі з пахаванымі польскімі салдатамі і сустрэнецца з прадстаўнікамі мясцовых уладаў.

— Мы будзем казаць пра вельмі важную галіну для эканомікі і Польшчы, і Беларусі — турызм. Мы вельмі рады пашырэнню магчымасці наведваць вашу краіну без віз у памежных зонах, — сказаў віцэ-маршал.

Ён таксама дадаў, што напярэдадні падчас вячэры з беларускімі калегамі, пакуль на ўзроўні размоў за келіхам віна, прагучала ідэя правесці разам Алімпійскія гульні. «Уяўляеце, якая добрая ідэя! — падхапіў рэпліку Баляслаў Пірштук. — Гэта знімае адразу ўсе бар'еры і стварае цудоўныя ўмовы для велізарнага і дынамічнага росту!» Безумоўна, пакуль па гэта казаць рана, дадалі палітыкі, але ўсялякая справа пачынаецца з яе прагаворвання, і ўжо тое, што некаму ў галаву прыйшла такая думка — своеасаблівы знак аб праходжанні пэўнага этапу ва ўзаемаадносінах паміж краінамі.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

Мовай статыстыкі

Кампанія абыдзецца краіне нашмат танней за папярэднюю

ІНТЭРНЭТ-ПЕРАПІС БУДЗЕ МАКСІМАЛЬНА ЗАШЫФРАВАНЫ

Спецыяльны сайт перапісу насельніцтва 2019 года, на якім любы ахвотны зможа самастойна запоўніць апытальнік, запрацуе з 00 гадзін 4 кастрычніка. А прома-сайт www.перапіс.бел або www.census.by запусцяць ужо 23 жніўня, паведаміла ўчора на прэс-канферэнцыі журналістам старшыня Нацыянальнага статыстычнага камітэта Іна МЯДЗВЕДЗЕВА.

Чарговы, трэці, перапіс незалежнай Беларусі пройдзе ў нашай краіне з 4 да 30 кастрычніка. Раней агучвалася інфармацыя, што ў першыя тыдні паўдзельнічаць у перапісе можна будзе дыстанцыйна — самастойна запоўніўшы перапісны ліст і адправіўшы анлайн. Такое ў нашай краіне практыкуецца ўпершыню. Прычым анлайн-перапіс будзе арганізаваны на базе дзеючай з 2016 года міжбанкаўскай сістэмы ідэнтыфікацыі.

Старшыня камітэта пацвердзіла, што гэтым разам жыхарам нашай краіны сапраўды будзе дадзена магчымасць выбраць аптымальны спосаб удзелу ў перапісе насельніцтва. Прайсці апытанне можна будзе адным з трох спосабаў — самастойна шляхам запаўнення перапісных лістоў на сябе і членаў сваёй хатняй гаспадаркі праз інтэрнэт, на стацыянарным участку альбо чакаць прыходу перапісчыка дома.

Прыняць удзел у інтэрнэт-перапісе можна з 4 да 18 кастрычніка. З 19 да 20 кастрычніка будзе праведзена ўдакладненне адрасоў, па якіх людзі яшчэ не перапісаліся, а з 21 да 30 кастрычніка да работы пачнуць далучацца перапісчыкі. Яны наведаюць толькі тых, хто да 21 кастрычніка не перапісаўся праз інтэрнэт або на стацыянарным участку.

Дарэчы, перапісацца на стацыянарным участку можна будзе на працягу ўсяго перыяду правядзення перапісу — з 4 да 30 кастрычніка.

Па выніках правядзення пробнага перапісу ў Маладзечне ў кастрычніку 2017 года і выбарачных абследаванняў хатніх гаспадарак па ўзроўні жыцця і занятасці гатоўнасць перапісацца самастойна праз інтэрнэт выказала 25 % апытаных.

Для правядзення інтэрнэт-апытання распрацавана спецыяльная інтэрнэт-праграма. Пры падрыхтоўцы інтэрнэт-перапісу Белстатам былі прааналізаваныя існуючыя ў краіне сістэмы ідэнтыфікацыі на лёгкасць і прастату аўтэнтыфікацыі карыстальнікаў і запаўнення перапіснога ліста.

Найбольш адпавядае названым патрабаванням міжбанкаўская сістэма ідэнтыфікацыі (далей — MCI), паколькі яна дазваляе забяспечыць шырокі ахоп патэнцыйных карыстальнікаў. У базе даных MCI змяшчаецца інфармацыя аб 6,8 млн грамадзян, або 71,8 % жыхароў краіны. Для ўключаных у базу даных MCI грамадзян дастаткова ўвесці ідэнтыфікацыйны нумар пашпарта і нумар тэлефона, каб атрымаць унікальны код і перайсці да запаўнення перапіснога ліста.

Акрамя таго MCI мае сістэму двухэтапнай праверкі сапраўднасці: на першым этапе — праверка ўведзенай камбінацыі (ідэнтыфікацыйны нумар пашпарта і нумар тэлефона), на другім — праверка нумара тэлефона і кода доступу, што гарантуе дадатковую абарону персанальных даных.

Той, хто перапісаўся па інтэрнэце, па заканчэнні запаўнення апытальніка атрымае сертыфікат аб гэтым. Згаданы дакумент можна спампаваць і раздрукаваць. І калі раптам да вас прыйдзе перапісчык, то можна прад'явіць сертыфікат.

Іна Мядзведзева асабліва падкрэсліла, што прыняты ўсе меры па абароне інфармацыі. Звесткі, якія перанакіроўваюцца па інтэрнэце, будуць шыфравацца і паступаць на закрыты сервер Белстата. Аператыўна-аналітычны цэнтр, кампаніі ПВТ, якія выйгралі тэндар, на першае месца таксама ставяць бяспеку і канфідэнцыяльнасць даных, атрыманых у ходзе перапісу. «Права апрацоўваць гэтую інфармацыю ёсць толькі ў некалькіх чалавек, выдзелены пакой, у які могуць увайсці толькі яны. Усе даныя перш за ўсё будуць шыфравацца — кожнаму чалавеку будзе прысвоены нумар, а прозвішча і адрас выключаны. Далей пачнецца работа па агрэгацыі даных — менавіта яны стануць асновай для прыняцця кіраўніцкіх рашэнняў», — заключыла кіраўнік Белстата.

БЫЛО 95 %, А СТАНЕ 35 %

Актыўнае прыцягненне спонсарскай і міжнароднай дапамогі для падрыхтоўкі і правядзення перапісу насельніцтва ў нашай краіне ў 2019 годзе дазволіла скараціць долю ўдзелу рэспубліканскага бюджэту.

Іна Мядзведзева падкрэсліла, што доля рэспубліканскага бюджэту на падрыхтоўку і правядзенне перапісу насельніцтва ў 2009 годзе складала 95 %, а сёлета — каля 35 %. Значную дапамогу аказаў Парк высокіх тэхналогій: каля пяці тысяч планшэтаў, якія ён выдзеліў Міністэрству адукацыі Беларусі, спачатку будуць задзейнічаны ў правядзенні перапісу, а затым перададзены па прызначэнні. Сярод спонсараў таксама значацца Беларуская калійная кампанія, МТЗ, «Галантэя», «Белфармацыя», «Еўрагандаль», арганізацыі, падпарадкаваныя Белстату. Усяго мяркуецца задзейнічаць прыкладна 12,8 тысячы планшэтаў (з улікам рэзерву). Па словах спецыялістаў, такая дапамога дазволіць скараціць час апытання рэспандэнта прыкладна ў тры разы (з 15 хвілін да 5).

Таксама Белстат атрымаў грант Сусветнага банка з агульным аб'ёмам 1,9 мільёна долараў.

Аб канкрэтных сумах атрыманай эканоміі для рэспубліканскага бюджэту Белстат пакуль не паведамляе. Але гаворка ідзе пра мільёны беларускіх рублёў. І ў тым ліку — аб зніжэнні нагрузкі на перапісчыкаў дзякуючы магчымасці запаўнення апытальнага ліста анлайн і сыходу ад папяровых носьбітаў.

Сяргей КУРКАЧ.

ПРАДУКТЫЎНЫ ДЫЯЛОГ З УЛАДАЙ

Як паказвае вопыт, суботнія тэлефонныя лініі дапамагаюць апаратыўна вырашыць праблемныя сітуацыі, якія ўзнікаюць у людзей. Упершыню такі дыялог адбыўся некалькі гадоў таму. За гэты час значна павысілася эфектыўнасць работы са зваротамі грамадзян і юрыдычных асоб.

Чарговыя прамыя тэлефонныя лініі адбудуцца 24 жніўня ў Мінгарвыканкаме і аблвыканкамах з 9.00 да 12.00. У гэтую суботу іх правядуць:

намеснік старшыні БРЭСЦКАГА аблвыканкама Генадзь Іосіфавіч БАРЫСЮК. Тэл. 8 016 221 31 21;

старшыня ВІЦЕБСКАГА абласнога Савета дэпутатаў Уладзімір Уладзіміравіч ЦЯРЭНЦЬЕЎ. Тэл. 8 021 222 22 22;

кіраўнік спраў ГОМЕЛЬСКАГА аблвыканкама Алена Уладзіміраўна КЛІЧКОЎСКАЯ. Тэл. 8 023 233 12 37;

намеснік старшыні ГРОДЗЕНСКАГА аблвыканкама Уладзімір Іосіфавіч ДЗЯШКО. Тэл. 8 015 273 56 44;

старшыня МАГІЛЁЎСКАГА абласнога Савета дэпутатаў Дзмітрый Іванавіч ХАРЫТОНЧЫК. Тэл. 8 022 250 18 69;

намеснік старшыні МІНСКАГА аблвыканкама Сяргей Пятровіч НЕЎМЯРЖЫЦКІ. Тэл. 8 017 500 41 60;

кіраўнік спраў МІНСКАГА гарвыканкама Ганна Мар'янаўна МАЦЕЛЬСКАЯ. Тэл. 8 017 222 44 44.

ШТО Ў СВЕЦЕ РОБІЦЦА

У Еўрасаюзе ідэю вяртання да фармату «васьмёркі» палічылі прыкметай слабасці G7

Еўрасаюз лічыць, што запрашэнне Расіі вярнуцца да фармату «васьмёркі» ў цяперашніх умовах стала б прыкметай слабасці Групы сямі (G7). Пра гэта заявіла крыніца ў Савеце ЕС на брыфінгу напярэдадні саміту кіраўнікоў дзяржаў G7 у Біярыцы (Францыя) 24—26 жніўня.

«Ідэя запрашэння Расіі на саміт «сямёркі» без папярэдніх умоў была б контрпрадуктыўнай, гэта — прыкмета слабасці, — сказала крыніца. — ЕС пераканаты, што прычына выключэння Расіі з «васьмёркі» ў 2014 годзе захоўваецца і да сённяшняга дня».

Раней іншы еўрапейскі дыпламат растлумачыў ТАСС, што ЕС лічыць завяршэнне выканання Мінскіх пагадненняў неабходнай умовай як для адмены санкцый супраць РФ, так і для запрашэння Расіі вярнуцца ў «васьмёрку». Ён адмовіўся каментаваць той факт, што Расія з'яўляецца не проста ўдзельнікам Мінскіх пагадненняў, а гарантам іх выканання, нараўне з Германіяй і Францыяй. Еўрапейскі савет у 2015 годзе прыняў рашэнне аб немагчымасці вяртання да ранейшых адносін з Расіяй да выканання Мінскіх пагадненняў.

Японія лічыць, што без новай дамовы аб РСМД можа пачацца гонка ўзбраенняў

Міністэрства абароны Японіі лічыць, што без новага пагаднення, якое магло б замяніць Дагавор аб ліквідацыі ракет сярэдняй і меншай далёкасці (ДРСМД), можа пачацца гонка ўзбраенняў. Пра гэта заявіў кіраўнік японскага ваеннага ведамства Такэсі Івая.

«Пытанне кантролю над узбраеннямі, уключаючы ракеты, якія былі ахоплены Дагаворам (аб РСМД. — **Заўв. рэд.**), напрамую звязана з рэгіянальнай бяспекай. Неабходна адшукаць новую структуру, каб пазбегнуць новай і катастрафічнай гонкі ракетных узбраенняў», — сказаў ён.

Па словах кіраўніка мінабароны Японіі, таксама варта павялічыць празрыстасць ваенных праграм, паколькі, «акрамя ЗША і Расіі, якія былі звязаны Дагаворам, іншыя краіны таксама займаліся распрацоўкай ракет сярэдняй далёкасці».

Нагадаем, што 2 жніўня дзяржсакратар ЗША Майкл Пампеа заявіў, што Вашынгтон выходзіць з ДРСМД. Міністэрства замежных спраў Расіі таксама пацвердзіла, што дзеянне ДРСМД спынена з 2 жніўня па ініцыятыве ЗША. Прэзідэнт РФ Уладзімір Пуцін 5 жніўня даручыў назіраць за далейшымі крокамі ЗША, адзначыўшы, што ў выпадку, калі ЗША прыступяць да вытворчасці адпаведных сістэм, Расія будзе вымушана пачаць поўнафарматную распрацоўку аналагічных ракет.

Аўтамабіль Ілана Маска, адпраўлены ў космас, зрабіў першы абарот вакол Сонца

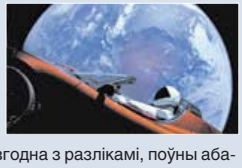

Аўтамабіль Tesla Roadster з асабістай калекцыі заснавальніка кампаніі Space X Ілана Маска з апранутым у скафандр манекенам Starman за рулём, выведзены ў космас у лютым 2018 года, здзейсніў першы абарот вакол Сонца.

Як паведаміў партал Space.com, згодна з разлікамі, поўны абарот вакол Сонца машына з манекенам за рулём здзяйсняе за 557 сутак. Яна ўжо пераадолела адлегласць у 1,2 млрд км. Пры старце ў салоне машыны гучаў запіс песні Дэвіда Боўі Life on Mars. Калі акумулятар Tesla яшчэ функцыянуе, то гэты запіс да сённяшняга дня ўжо быў паўтораны больш за 150 тысяч разоў.

Спасылаючыся на праведзеныя летась разлікі арбіты, Space.com адзначыў, што машына з манекенам за рулём зробіць яшчэ шмат абаротаў вакол Сонца, аднак у рэшце рэшт — прыкладна праз 1 мільён гадоў — увойдзе ў атмасферу альбо Венеры, альбо Зямлі і спыніць існаванне. Шанцы на тое, што яна вернецца на Зямлю, складаюць 6 %, а верагоднасць уваходу ў атмасферу Венеры ацэньваецца ў 2,5 %.

Напярэдадні падзеі

Дзеці і чэмпіёны на адной пляцоўцы

Міжнародны алімпійскі дзень пройдзе 24 жніўня ў Мінску

Ва ўсім свеце Міжнародны алімпійскі дзень адзначаецца 23 чэрвеня — у дзень стварэння сусветнай арганізацыі, але МАК рэкамендуе нацыянальным алімпійскім камітэтам самастойна выбіраць дату спартыўнага мерапрыемства ў сваёй краіне, строга не прывязваючыся да гістарычнай даты.

Начальнік аддзела па развіцці алімпійскага руху НАК Дзмітрый ДАЎГАЛЁНАК растлумачыў, чаму свята пройдзе ў Беларусі менавіта 24 жніўня. *«У чэрвені многія сілы былі задзейнічаны на Еўрапейскіх гульнях, таму мы вырашылі правесці Міжнародны алімпійскі дзень у жніўні. Дзеці вяртаюцца ў Мінск да навучальнага года, таму выбралі менавіта гэтую дату»*, — расказаў ён.

У гэты дзень каля спартыўна-аздараўленчага комплексу «Алімпійскі» размесціцца больш за 40 спартыўных пляцовак (па розных відах спорту), на іх будзе прадстаўлены не толькі спартыўны інвентар. Тут будуць працаваць трэнеры, якія зробяць набор дзяцей у спартыўныя школы. Спецыялісты дадуць кансультацыю бацькам, куды бліжэй аддаць дзіця ва ўпадабаныя секцыі.

Напрыклад, вядомая спартсменка, **старшыня Беларускай федэрацыі веласіпеднага спорту Наталля ЦЫЛІНСКАЯ,** адзначыла, што на сваёй пляцоўцы яны паспрабуюць прадставіць усе віды веласпорту. *«На адной тэрыторыі гэта, безумоўна, зрабіць складана, але мы падрыхтавалі цікавую праграму, якая спадабаецца і бацькам, і дзецям, якія вырашылі паспрабаваць сябе ў веласпорце»*.

Двухразовы алімпійскі прызёр па фрыстайлу Дзмітрый ДАШЧЫНСКІ запрасіў усіх аматараў спорту ў цэнтр «Фрыстайл», дзе ў гэты час будзе праходзіць трэніроўка, а на пляцоўцы па фрыстайле будзе ўсталяваны батут, чэмпіёны ў гэтым відзе спорту будуць адкрыты да зносін і кожны жадаючы зможа атрымаць аўтограф ад алімпійскіх чэмпіёнаў.

Чакаецца, што на свяце ўжо па традыцыі можна будзе сустрэць вядомых беларускіх спартсменаў. Падчас свята таксама пройдуць конкурсы ў фармаце «Алімпійскага квэста». Кожны жадаючы зможа паспрабаваць свае сілы ў розных відах спорту і атрымаць спецыяльную картку з 20 аддзяленнямі для пячатак ад прадстаўнікоў спартпляцовак і наглядную брашуру з картай іх размяшчэння. За паспяховае выкананне аднаго задання ўдзельнік атрымлівае адзнаку ў сваёй карце. За кожныя 10 паспяхова выкананых заданняў удзельнік атрымае школьны дзённік, а за 20 — гадзіннік з крокамерам.

Спартыўнае свята, прысвечанае Міжнароднаму алімпійскаму дню, пройдзе з 11.00 да 18.00.

Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ.

Надвор'е

ЦЫКЛОНЫ АДСТУПІЛІ І ДОБРА

У нядзелю — слабы вецер, без ападкаў і тэмпература да 29 цяпла. Цудоўна!

Вось ужо сапраўды канец лета радуе нас. У выхадныя ў краіне ўсталюецца абсалютна камфортнае надвор'е, паведамілі спецыялісты Рэспубліканскага цэнтра па гідраметэаралогіі, кантролі радыеактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя Мінпрыроды.

Амаль увесь тыдзень у нас ішлі дажджы. І вось цыклоны — крыніцы дрэннага надвор'я, пакінулі нашу тэрыторыю, а на змену ім з Заходняй Еўропы зрушыўся антыцыклон, цэнтр якога заўтра ўдзень чакаецца над нашай краінай. Таму пад яго абаронай усталюецца цудоўнае надвор'е, толькі ў ранішнія гадзіны будзе даволі свежа...

Ужо сёння будзе суха, а вецер няўстойлівы і слабы. Максімальная тэмпература паветра ў разгар дня 23 жніўня дасягне 20—26 цяпла. Захавае свой уплыў антыцыклон і ў наступныя выхадныя. Застаючыся маларухомым над нашай тэрыторыяй, ён забяспечыць добрае летняе надвор'е. Будзе малавоблачна і без ападкаў. Уначы і раніцай месцамі прагназуецца слабы туман. Ноччу тэмпература паветра будзе ад плюс 8 да плюс 13 градусаў, у асобных раёнах нават пахаладае да плюс 5. Удзень паветра прагрэецца да 21—27 цяпла, у нядзелю па паўднёвым захадзе — да плюс 29 градусаў. Вецер чакаецца слабы, пераменных напрамкаў.

Па папярэдніх прагнозах айчынных сіноптыкаў, у пачатку наступнага тыдня надвор'е пачне фарміраваць заходняя, больш цёплая частка антыцыклону. Чакаецца пераважна без ападкаў, уначы і раніцай месцамі слабы туман. Вецер пераважна ўсходні ноччу слабы, удзень умераны. Тэмпература паветра ўначы складзе плюс 8—14 градусаў, удзень — 23—28 цяпла. У паўднёва-заходніх раёнах краіны ў начныя гадзіны прагназуецца да 15—17 цяпла, а ў сярэдзіне дня — да плюс 30 градусаў.

Сяргей КУРКАЧ.

Чулі?!

ЛЕЎ САПЕГА ВЯРНУЎСЯ Ў СЛОНІМ

У Слоніме ўчора ўстанавілі помнік Льву Сапегу, паведамілі ў аддзеле культуры Слонімскага райвыканкама.

Скульптура ўпрыгожыла гістарычны цэнтр. Вышыня бронзавай статуі разам з гранітным пастаментам вышэй за чатыры метры. Аўтары помніка — скульптары Іван Міско, Уладзімір Піпін і Сяргей Логвін. «Я ўраджэнец слонімскай зямлі. Можна сказаць, што зараз ажыццявілася мая мара. Ідэя ўзвесці помнік вядомаму земляку ўзнікла дзясятка паўтара гадоў таму. Рады, што яна рэалізавана», — адзначыў **Іван МІСКО.** Ён падкрэсліў: у Слоніме ўпершыню з'явіўся помнік такога маштабу.

Скульптар Іван МІСКО і старшыня Слонімскага райвыканкама Генадзь ХОМІЧ.

Фота БелТА.

Леў Сапега — значная гістарычная постаць не толькі для гэтага старажытнага горада. Распрацоўшчык Статута Вялікага Княства Літоўскага 1588 года быў яго старастам, пры Льве Сапегу Слонім актыўна развіваўся. Горад стаў цэнтрам гандлю і рамёстваў. Былі пабудаваныя ратуша, гандлёвыя рады, цэхі рамеснікаў, склаўся гістарычны цэнтр з брукаванымі вуліцамі, плошчамі і мастамі. Паводле хадайніцтва Сапегі ў 1591 годзе гораду было нададзена магдэбургскае права, з'явіўся герб, на якім намаляваны леў, што трымае залатую стралу.

Урачыстае адкрыццё помніка запланавана ў Дзень беларускага пісьменства, які Слонім прыме 1 верасня.

Ва ўпраўленні культуры Гродзенскага аблвыканкама паведамілі, што ў рэгіёне з'явяцца помнікі і іншым вядомым асобам. У прыватнасці, у Жыровічах у 2020 годзе маюць намер паставіць помнік архімандрыту Серафіму Жыровіцкаму.

Паўстануць новыя помнікі і ў іншых раёнах вобласці. У Лідзе, напрыклад, увекавечылі ў бронзе вялікага князя літоўскага Гедыміна. Конная статуя вышынёй каля трох метраў з'явілася на пляцоўцы перад Лідскім замкам. Урачыстае адкрыццё скульптуры адбудзецца ў Дзень горада, які Ліда адсвяткуе 7 верасня.

Акрамя таго, у Навагрудку прапрацоўваецца пытанне аб установе помніка князю ВКЛ Міндоўгу. У Дзятлаве тым часам плануюць устанавіць скульптуру заснавальніку горада гетману Канстанціну Астрожскаму.

Рэканструкцыя, падобная да знішчэння

Легендарную сталічную гарадскую лазню № 1, якая тры гады таму закрылася на рамонт і мелася сёлета адчыніць адноўленыя дзверы, учора пачалі руйнаваць. Такой капітальнай рэканструкцыяй, якая прадугледжвае знішчэнне фасада ажно да падмурка, яна сустракае 65 гадоў свайго існавання.

За гэтыя гады будынак капрамонту не бачыў, мо таму і трываласць фундамента з перакрыццямі дайшлі да стану, які не вытрымаў бы нагрузкі, якая стварылася б падчас планаванага дагэтуль рамонту. Будынак прызналі аварыйным і пастанавілі правесці рэканструкцыю.

— Сцены вонкавага перыметра знясуць цалкам разам з другім паверхам. Дэмантуюць перакрыцці першага і другога паверхаў. Застануцца лесвічныя пралёты і ўнутраныя лесвіцы. Магчыма, нешта часткова застанецца ад першага паверха, — расказаў **Віктар РАБУШКА, намеснік дырэктара УП «Гарадскія лазні».** — Новая лазня будзе двухпавярховая, а замест гарышча, дзе раней змяшчаліся бакі з вадой і іншае абсталяванне, часткова з'явіцца трэці паверх, які стане тэхнічным.

Сцены лазні пачалі зносіць праз пару дзён, як будынак агарадзілі па перыметры. Ніякіх дэталяў са збудавання не здымалі. УКБ Савецкага раёна выступае заказчыкам аб'екта і плануе, што пасля руйнавання сцен будаўнічае смецце будзе адсартаванае. З яго выберуць метал, батарэі ды іншае, што можна ўтылізаваць як другасную сыравіну. Астатнія рэшткі паедуць на смеццік.

Ірына СІДАРОК, фота аўтара.

Крымінал, здарэнні

БЫЛІ ЗАНАДТА ДАВЕРЛІВЫЯ...

Праваахоўнікі сталіцы затрымалі падлеткаў, якія з дапамогай мабільных тэлефонаў выкрадалі грашовыя сродкі. Як прызналіся маладыя людзі, яны думалі, што ўсачыць за перамяшчэннем грошай немагчыма, таму і прыдумалі незаконны план.

Жыхар сталіцы 17 гадоў і яго 16-гадовая сяброўка падчас канікулаў вырашылі трохі падзарабіць. Для гэтага яны прыдумалі выкрадаць сім-карты аднаго з сотавых аператараў і стварыць на іх мікра-крэдыты ў памеры 100 рублёў.

Маладыя людзі падыходзілі да прахожых і прасілі даць ім тэлефон, каб нібыта пазваніць камусьці з блізкіх. Стваральчы ілюзію размовы, малады чалавек непрыкметна даставаў сім-карту, а сотавы вяртаў грамадзяніну. Пасля гэтага ў справу ўступала яго 16-гадовая сяброўка. Яна стварала мікра-крэдыты на сім-карце, а атрыманыя грошы перавадзіла іншаму таварышу. Па такой схеме кампанія працавала каля месяца. Ад дзеянняў зламыснікаў пацярпела не менш за чатыры чалавекі. Прычынены ўрон склаў 400 рублёў.

Супрацоўнікі міліцыі заклікаюць грамадзян быць пільнымі і выконваць меры па забеспячэнні захаванасці сваёй маёмасці. Нярэдка фактарам, які спрыяе здзяйсненню большасці злачынстваў, з'яўляецца залішняя даверлівасць.

Канстанцін ЛЮТКЕВІЧ.

Прыбіральшчыца абакрала дырэктара школы

Гэта адбылося ў Полацкім раёне. У мясцовы райаддзел міліцыі з заявай звярнулася дырэктар адной са школ раёна. Жанчына паведаміла праваахоўнікам, што недзе на працягу тыдня неўстаноўлены злачынец з яе незачыненага кабінета здзейсніў крадзеж грошай у суме 536 рублёў.

Супрацоўнікамі крымінальнага вышуку было ўстаноўлена, што на чужую маёмасць паквапілася адна з работніц установы адукацыі, паведамляе група інфармацыі і грамадскіх сувязяў УУС Віцебскага аблвыканкама. Жанчына 1974 года нараджэння, працуючы прыбіральшчыцай, прыкмеціла месца, дзе захоўваліся грошы, і пасля, скарыстаўшыся неўзабаве выпадкам, здзейсніла крадзеж. Выкрадзеныя сродкі зламысніца паспела патраціць. У дачыненні да падазронай заведзена крымінальная справа.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Парты растуць разам з вучнямі

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Так што гісторыю можна адлічваць і ад тых часін. Але ж двухпавярховы цагляны будынак, дзе цяпер вучацца малодшыя школьнікі, быў пабудаваны ў даваенным 1940 годзе. Праўда, праз 11 гадоў давялося цалкам яго аднавіць. Трохпавярховая прыбудова мае на фасадзе лічбу 1987. У той жа паслячарнобыльскі год ва ўстанове з'явілася і спартыўная зала.

Вучні сярэдніх класаў з венікамі і паліявічкамі бегаюць па тэрыторыі — праходзяць працоўную практыку. Дзеці радасна вітаюцца са мной і бягуць па сваіх важных справах. У фае запісваюць маё прозвішча і мэту візіту: усё па правілах. Нельга не заўважыць, што падлога блішчыць, а фарбы радуюць вока. Адразу зразумела, што тут актыўна рыхтаваліся да новага навучальнага года. Дарэчы, характэрнага паслярамонтнага паху практычна няма. Усё было зроблена загадзя. Далей па класных аўдыторыях, дзе пакуль няма навучэнцаў, мяне суправаджае **дырэктар Валянціна ХАМЯКОВА.**

— Што датычыцца рамонту, мы заўсёды загадзя плануем, якія кабінеты будзем аднаўляць, — кажа Валянціна Іванаўна. — Сёлета цалкам аднавілі кабінет хіміі. У ім паставілі новую мэблю — нашы нямецкія калегі і сябры аказалі гуманітарную дапамогу. Хацелі б сюды і новае абсталяванне, але пакуль будзем карыстацца тым, што ёсць у наяўнасці.

— Хімія ў нашых вучняў запатрабавана, — дадае **выкладчык Алена ЛУПІКАВА.** — Многія нашы выпускнікі імкнуцца паступаць у медыцынскія ўстановы Беларусі. У тым ліку ў Гомельскі медыцынскі.

У аўдыторыі, дзе праходзяць урокі гісторыі, зроблены сучасныя стэнды на беларускай мове: княствы Полацкае, Тураўскае, Вялікае Літоўскае, Рэч Паспалітая, усе гістарычныя перыяды ў выявах і датах... Тэматычныя стэнды дапамагаюць лепш успрымаць і засвойваць інфармацыю. Вельмі зручная мэбля і камп'ютар у дапамогу.

У 2013 годзе па праграме Міністэрства адукацыі ў Пакалюбіцкай школе з'явіўся сучасны кабінет фізікі. І праз шэсць гадоў ён адпавядае сучасным патрабаванням. Інфарматыка, зразумела, таксама ў прыярытэтах. Дырэктар з гонарам дэманструе кабінет, дзе ўсталяваны інтэрактыўная дошка, сучасныя камп'ютары з магчымасцю выхаду ў інтэрнэт і праектар пад столлю:

— Мы імкнёмся, каб кабінет інфарматыкі быў запоўнены штодзень. Таму тут праходзяць розныя заняткі, якія патрабуюць выкарыстоўвання наяўнага сучаснага абсталявання. Сёлета аднавілі калідоры і фае школы, спартыўную і актавую залу таксама. У памяшканнях харчблоку таксама зрабілі рамонт. Так што школа наша практычна як гарадская.

Юная жыхарка аграгарадка Пакалюбічы Ліза ХАМЯКОВА прыйшла ў школу з мамай Людмілай, якая тут працуе настаўніцай. Парты ў класе, дзе будзе вучыцца другакласніца, «растуць» разам з вучнямі. Штогод іх крыху падымаюць у залежнасці ад таго, як вырас школьнік.

— Такім чынам, — паказвае кіраўнік вучэбнай установы, — да завяршэння чацвёртага класа парты паступова «дарастаюць» да апошняй, зялёнай адзнакі. А пакуль тут устаноўлена фіялетавая.

Школьнікі праводзяць ва ўстанове столькі часу, што клопат пра зручнасць мэблі, пра асвятленне неабходны. Дарэчы, ёсць шмат іншых умоў, на якія звяртаюць увагу педагогі. Напрыклад, і для вучняў, і для іх бацькоў зручна, што Пакалюбіцкая сярэдняя школа працуе толькі ў адну змену. Між тым сёлета за парты тут сядзе 320 школьнікаў. Але ж, кажа дырэктар, у 2020/2021 навучальным годзе вучняў стане больш і давядзецца ўсё ж уводзіць другую змену.

І гэта зразумела, бо ў прэстыжных прыгарадных Пакалюбічах пастаянна ідзе будаўніцтва. Не толькі прыватных дамоў: нядаўна быў пабудаваны шматпавярховік. Значыць, колькасць юных жыхароў таксама павялічыцца. Дарэчы, тая ж тэндэнцыя назіраецца ва ўсім раёне.

Як расказала **начальнік аддзела адукацыі, спорту і турызму Гомельскага райвыканкама Алена КАВАЛЁВА,** 6 380 школьнікаў у гэтым раёне цяпер рыхтуюцца сесці за парты. 770 з іх пойдуць у першы клас. За кошт унутранай міграцыі і будаўніцтва ў прыгарадзе адбываецца паступовае павелічэнне колькасці дзяцей у вучэбных і выхаваўчых установах.

Сёлета ў дашкольныя ўстановы раёна прыйдзе 2 700 малых, што на сотню больш, чым летась. Арганізаваны падвоз дзяцей у вучэбныя ўстановы. Школьнымі аўтобусамі штодзень будуць карыстацца каля 900 вучняў Гомельскага раёна.

Ірына АСТАШКЕВІЧ, фота аўтара.

ПАКУЛЬ МАЦІ І БАЦЬКА ДЗЕЛЯЦЬ ДЗІЦЯ...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Незадаволеныя бацькі, як правіла, скардзяцца, што спецыялісты органаў апекі перадалі ў суд няправільнае заключэнне, таму выйшла не так, як яны жадалі. Або патрабуюць, каб судовую пастанову выконвала не служба органаў прымусовага вядзення, а спецыялісты апекі.

— Функцыі па апецы і папячыцельстве ў дачыненні да непаўналетніх ускладзены на ўпраўленні па адукацыі. І ва ўсіх раёнах сталіцы сапраўды працуе моладзь. Нягледзячы на тое, што іх мала, яны спраўляюцца. Тым больш што гэта адукаваныя, кампетэнтныя спецыялісты, якія мусяць кантраляваць свае паводзіны, паколькі яны дзяржслужачыя. Пры гэтым яны вымушаны выслухоўваць усе прэтэнзіі грамадзян, — каментуе **Зінаіда ВАРАБ'ЁВА, загадчык сектара сацыяльна-педагагічнай работы і аховы дзяцінства камітэта па адукацыі Мінгарвыканкама.** — Усе сітуацыі, спрэчкі, канфлікты пры абароне інтарэсаў дзяцей разглядаюцца з прыцягненнем сацыяльна-педагагічных і псіхалагічных службаў, устаноў адукацыі, спецыялістаў раённых сацыяльна-педагагічных цэнтраў (СПЦ) і цэнтраў карэкцыйна-развівальнага навучання і рэабілітацыі. Аднак праблема ў тым, што, як паказвае практыка нашага ўдзелу ў судовых пасяджэннях па сямейных спрэчках, часта свабоды і інтарэсы дзяцей парушаюцца іх уласнымі бацькамі, якія злоўжываюць сваімі правамі на малых.

Сапраўды, часам даходзіць нават да таго, што адзін з бацькоў выкрадае дзіця ў другога — з якім малому прызначана жыць па судзе — і ўтойвае яго ад сваякоў, хаваецца, мяняе месца жыхарства. Такімі неправамернымі паводзінамі выкрадальнік парушае правы добрасумленнага бацькі, таму што адсутнічае эфектыўны механізм абароны законнага прадстаўніка дзіцяці.

— Адміністрацыйная працэдура, якая прадугледжвала б устанаўленне органам апекі і папячыцельства парадку ўдзелу ў выхаванні дзіцяці таго з бацькоў, які жыве асобна ад малога, у заканадаўстве краіны адсутнічае. Палажэннем аб органах апекі і папячыцельства на органы ўпраўлення адукацыяй абавязак вызначаць парадак удзелу ў выхаванні дзяцей асобна пражываючых ад іх бацькоў таксама не ўскладзены. Усе спрэчкі, што датычацца гэтага пытання, вырашаюцца судамі, а орган апекі і папячыцельства пры разглядзе такіх пытанняў прыцягваецца да ўдзелу ў справе згодна з артыкулам 86 Кодэкса аб шлюбе і сям'і, — сцвярджае спецыяліст. — Пры гэтым судовы разбор прызначаецца пасля атрымання ад органаў апекі і папячыцельства заключэння па сутнасці разглядаемай спрэчкі разам з дакументамі, дзе адлюстраваны выяўленыя абследаваннем фактычныя абставіны справы. Аднак заключэнне — гэта толькі адзін з доказаў, якія ацэньваюцца судом нароўні з іншымі. Яно не мае для суда загадзя ўстаноўленай сілы. Суд можа не пагадзіцца з вывадамі заключэння і вынесці іншае рашэнне, якое ён абавязаны матываваць. Калі ж абследаванне было недастаткова кампетэнтнае або кваліфікаванае, а вывады супярэчаць абставінам справы, або калі неабходна праверыць аб'ектыўнасць пазіцыі асобы, якая праводзіла абследаванне, суд мае права прызначыць паўторнае абследаванне.

З іншага боку, цяжкасць выканання рашэння суда па справах, звязаных з вызначэннем месца жыхарства дзіцяці і ўстанаўленнем парадку ажыццяўлення бацькоўскіх правоў, спрыяе безадказным і беспакараным паводзінам таго з бацькоў, хто не выконвае судовае рашэнне. Пры гэтым чым больш малое не бачыцца з адным з бацькоў, тым больш на яго ўплывае той, хто жыве з ім. Спрэчкі па выхаванні дзяцей працяглыя. І звычайна іх выйграе той, хто менш думае пра дзіця, для каго не важна, як іх дачка ці сын у далейшым пабудуюць узаемаадносіны ва ўласных сем'ях, хто не зважае на тое, што малыя выхоўваюцца ў непрыязнасці, а то і ў непрыманні ўласнай маці ці бацькі, мяркуе Зінаіда Вараб'ёва.

З кожным годам гэтая праблема, на жаль, толькі абвастраецца, што, у сваю чаргу, супярэчыць інтарэсам дзіцяці, якое ў выніку разлукі бацькоў знаходзіцца ў стрэсе. Пры гэтым заканадаўствам устаноўлены межы ажыццяўлення бацькоўскіх правоў, пры парушэнні якіх павінны ўключацца механізмы абароны і малога, і пацярпелага з бацькоў з прыцягненнем вінаватага боку да адказнасці. Аднак пакаранне за невыкананне рашэння суда ў выглядзе штрафу — гэта несур'ёзна. Яно толькі падкрэслівае, што законам прадугледжаны яўна недастатковыя меры ўздзеяння на таго з бацькоў, хто перашкаджае выхоўваць дзіця і клапаціцца пра яго другому, калі той жыве асобна ад малога, сцвярджае прадстаўніца Мінгарвыканкама.

— Нядаўна ў нас узнікла сітуацыя, калі прымусовае выкананне рашэння, звязанага з адабраннем дзіцяці і перадачай яго іншай асобе, запатрабавала змяшчэння падлетка ў прытулак СПЦ, дзе з ім займаюцца кваліфікаваныя спецыялісты ў галіне дзіцячай псіхалогіі. Аднак выпадкі такога ўладкавання дзяцей, уцягнутых у сямейны канфлікт, адзінкавыя, — гаворыць спецыяліст. — Думаю, што калі б дзеці знаходзіліся ў адным з прытулкаў, пакуль іх бацькі намагаюцца вырашыць свае праблемы, даслыя змаглі б пераасэнсаваць сітуацыю і зрабіць нешта для яе ўрэгулявання перш за ўсё ў інтарэсах сваіх малых. Лічу, што ў сітуацыях сямейных канфліктаў, калі бакі не могуць дамовіцца, трэба абавязкова, па заяве аднаго з бацькоў, змяшчаць дзяцей у прытулак СПЦ за грошы, якія павінны выплачваць за іх утрыманне ва ўстанове і бацька, і маці.

Ірына СІДАРОК.

Класныя навіны

ЛЕТА + ІНФАРМАЦЫЙНЫЯ ТЭХНАЛОГІІ

У Брэсцкай вобласці завяршыўся праект «IT-лагер». Сёлета інтэнсіў па сучасных тэхналогіях быў арганізаваны амаль для сотні выхаванцаў дзіцячых дамоў, а таксама дзяцей з сем'яў, якія пацярпелі ад аварыі на ЧАЭС. Школьнікі вучыліся праграмаваць, ствараць сайты і канструяваць робатаў.

IT-лагер МТС праходзіў на базе дзіцячага рэабілітацыйна-аздараўленчага цэнтра «Колас» і дзіцячых аздараўленчых летнікаў «Арляня» і «Салют» у Брэсцкай вобласці. Урокі праводзілі выкладчыкі Школы інфармацыйных тэхналогій па шасці тэматычных кірунках: «Робататэхніка», «Стварэнне сайта», «3D-мадэляванне», «Праграмаванне ў Scratch і Kodu», «Графічны дызайн» і «Дызайн інтэрфейсаў». Вучэбная праграма была распрацавана для школьнікаў ва ўзросце ад 6 да 17 гадоў. Дзеці вывучалі асновы праграмавання, малявалі аб'ёмныя 3D-мадэлі, вучыліся самастойна ствараць робатаў.

У рамках праекта таксама прайшоў адкрыты ўрок, які правёў робат. Больш за 250 дзяцей даведаліся пра асноўныя прынцыпы робататэхнікі. Акрамя таго, кіберпедагог расказаў, з якіх элементаў складаецца прылада са штучным інтэлектам, дзе сёння выкарыстоўваюцца робаты і якія прафесіі будуць запатрабаваныя ў будучыні.

«IT-лагер» — сумесны праект кампаніі МТС і Міністэрства адукацыі. Сёлета ён быў рэалізаваны ўжо трэці раз.

Надзея НІКАЛАЕВА.

ЧЫЙ БОРШЧ НАЙЛЕПШЫ?

...У адной папулярнай дзіцячай песеньцы сцвярджаецца, што дружба пачынаецца з усмешкі. Я спрачацца не буду: з яе, відаць, таксама, але ж не толькі.

Больш за 20 гадоў таму я прыйшла працаваць на Мінскі трактарны завод, атрымала так званае «ложка-месца» ў інтэрнаце і, відаць, да скону не забудуся, як упершыню адчыніла дзверы ў свой пакой, убачыла там дзяўчыну і пачула:

— Есці будзеш?.. Тады мый рукі.

Лёгкім кіўком галавы мне паказалі, дзе гэта можна зрабіць, падалі ручнік. Я села за стол і адчула сябе... як дома.

Вось так, з сумеснага перакусу (імя ў мяне спыталі пазней), пачалося маё новае дарослае жыццё, а галоўнае — шчырае сяброўства з Ірай. Што і нядзіўна: мы жылі ў адным пакоі, працавалі на адным прадпрыемстве, разам сталаваліся, адпачывалі. Яна не раз гасцявала ў маіх бацькоў, я — у яе...

А потым здарылася тое, што і павінна было: Іра выйшла замуж — за вайсковца, паматалася з ім па Расіі, там жа, непадалёк ад Піцера, асела на ПМЖ... Аднак увесь гэты час мы з ёй слова сваё трымалі: як мінімум раз на год на тыдзень-другі сустракаліся. Гэта значыць, альбо яна прыязджала да мяне, або я да яе, альбо мы ўдзвюх выпраўляліся некуды ў санаторый ці дом адпачынку.

У той раз сяброўка (не падабаецца мне слова «подруга»... Нешта ёсць у ім часовае: падружыў-падружыўды кінуў...) разам з сям'ёй была ў Беларусі. Яе малодшы сын пацягнуў нас на так званую Лінію Сталіна. Па дарозе туды грэх было не заехаць у Заслаўе, не заказаць там абед. Справа ў тым, што Ірын муж досыць даўно «пасадзіў» страўнік. А яшчэ даўней нажыў праблему з лішнімі кілаграмамі. Таму з раніцы (і для жонкі гэта закон) яму патрэбна свежая каша, а ў абед — добрая талерка гарачага супу.

Такім чынам, з'есці яго (і вядома ж, не толькі) мы планавалі на зваротным шляху, у Заслаўі. Помню, што добра прыпазніліся, прагаладаліся, пад'ехалі да кафэ і...

Апомніцца не паспелі, як на нас наляцела нейкая жанчына. «Маша? Не Маша?» — пераглянуліся мы з Ірай.

Аказалася, што гэта яна, уласнай персонай — таксама завадчанка, пяюха, танцорка, суседка па інтэрнаце, якая цяпер жыве непадалёк, у прыватным доме.

— Гэта з кіламетр адсюль. Едзем да мяне! — досыць настойліва запрашала прыяцелька.

— Але ж абед, — нясмела запярэчыла Іра, — майму Алегу першая страва трэба.

— Дык будзе! Гэта лёгка, — тут жа паабяцала Маша. — Я баршчок для яго звару.

— Гэта ж доўга, — дружна заявілі мы.

— Ды дзесяць хвілін, не болей. Едзем?!

— ?!

(Хоць бы дзеля гэтага — ну згадзіцеся — з'ездзіць нам трэба было).

Як аказалася, сакрэт Машынай фірменнай стравы заключаўся ў загадзя звараным бураку.

А сам працэс і сапраўды заняў лічаныя хвіліны. З маразілкі гаспадыня дастала невялікую ёмістасць з замарожаным булёнам (звараным, дарэчы, на курыцы з сушанымі баравікамі), закіпяціла яго, апусціла ў каструлю натаркаваны бурак. Зноў закіпяціла. Далей — соль, прыправы, смятана і...

— Смачна есці!

Трэба сказаць, што рабіць гэта Ірын муж не збіраўся. Пакаштаваць? Магчыма. Пахваліць? Абавязкова, але не больш.

Мы бачылі як ён — з асцярогаю — узяў лыжку, пасмакаваў, вытрымаў паўзу і... папрасіў хлеба, пасля чаго ўжо і мы дружна замахалі лыжкамі. Голад і сапраўды найлепшая прыправа.

Пакуль уміналіМашын баршчок (гаспадыня, яе маці і бабуля так называлі гэтую страву), на стале з'яўлялася нешта яшчэ. Мы таксама не з пустымі рукамі прыехалі... Карацей — пад'елі на славу, пабачыліся, пагаварылі, пагулялі па горадзе.

...Але ж галоўнае зусім не гэта: з таго нечаканага абеду прайшло амаль восем месяцаў, за якія Ірын муж, досыць часта і ўласнаручна варачы Машын баршчок, «скінуў» амаль 10 кілаграмаў, якія, што важна, назад не вярнуліся.

Вось і думайце пасля гэтага, чый баршч найлепшы.

А. Тарасава, *г. Мінск.*

НАВОШТА ГАРОД ГАРАДЗІЦЬ

Скажу адразу: усе ўдзельнікі і героі гэтай гісторыі (недзе смешнай, а недзе і драматычнай), дзякуй богу, жывыя-здаровыя, аднак імёны я ўсё-ткі змяніў.

Значыць, была вясна, прыгожы сонечны ранак, спакой — і на вуліцах мястэчка, і ў памяшканнях сельсавета, — як раптам дзверы ў кабінет старшыні адчыніліся, і на парозе з'явілася эфектная бландзінка з высокай моднай прычоскай, яркім макіяжам і воблакам дарагіх духоў. Абцяжарваць сябе нейкім «уступным словам» у выглядзе прывітанняў ды знаёмства яна не стала.

— Так, — стукнула рукой па стале, — я забараняю пасвіць кароў ля сцен майго дома.

— Дык вы што — з мясцовых? — спытаў старшыня.

— З мясцовых... Участак купілі на сваю галаву, і цяпер ад вашага статку ўсе мухі ў нашым двары. Ні табе паесці, ні пазагараць...

— Але ж статак нельга не пасвіць, — паспрабаваў быў заікнуца Пятровіч. — Бо карова — гэта ўсё ж для вяскоўца...

— Дык няхай той вясковец «гэта вашае ўсё» і пасе — ля свайго дома, а не ля майго. Зразумелі? Два дні вам даю, — з выклікам сказала дама, досыць рэзка павярнулася да дзвярэй і выйшла, вынесшы з сабою пах дарагой парфумы.

У кабінеце старшыні стала ціха і сумна.

— Падумаеш, краля! Прыехала аднекуль ды будзе вучыць, як жыць нам на нашай зямлі, — абурыўся Пятровіч.

— Ага... Ёй, ці бачыце, каровы перашкаджаюць, — падтрымала старшыню сакратарка. — А малачко ды смятанка з тваражком, мусіць, не? Відаць, любіць паесці?

На гэтым размова скончылася і, можна сказаць, забылася: статак кароў пасвіўся там, дзе пасвіўся. Як раптам ліст «зверху»: маўляў, паступіла скарга ад грамадзянкі Ю. М. наконт выпасу кароў пад вокнамі дома. Дык вы там разбярыцеся...

Лёгка сказаць, а вось як зрабіць?

...Не паспеў старшыня хоць нешта прыдумаць, як прыйшоў яшчэ адзін ліст — ужо з Мінска і з катэгарычным: «Тэрмінова прыняць меры...»

Пакуль у сельсавеце ламалі галовы над ранейшым пытаннем, якія (канкрэтна) заяўніца, згледзеўшы статак на подступах да ўласнага дома, выйшла насустрач каровам, прытым не адна, а з аўчаркай, і дала ёй каманду «фас»...

Пастухі Пеця і Коля таксама не разгубіліся. На службе ў іх была прыгажуня лайка, і яны сказалі: «Узяць!»

Што тут пачалося!..

Калі сабак разнялі, счапіліся гаспадары: тая самая бландзінка і пастухі, аднаго з якіх аўчарка ўкусіла за пятку, парваўшы кед...

У выніку назаўтра толькі і гутаркі было, што «панаехалі», маўляў, «розныя»... І цяпер са сваім статутам у чужы манастыр... Ды бачылі мы такіх!..

З гэтымі словамі ў славесныя баталіі ўключылася мясцовая эліта — настаўнікі, інжынеры, леснікі... У іх таксама былі каровы, яны ведалі свае правы і тое, куды пішуцца скаргі.

...Такім чынам і ў хуткім часе ў мястэчка прыехала высокае начальства, пабывала на месцах «баёў», выслухала галоўных герояў.

— Зазірніце ў інтэрнэт, — давадзіла абураная заяўніца, — у Амерыцы каля жылых дамоў пашы наогул няма. Хто парушыць гэтае правіла, заплаціць вялікі штраф. У Германіі вывозіць гной дазваляецца строга ва ўстаноўленыя гадзіны. А ў нас, атрымліваецца, каровы пад вокнамі ходзяць? І што мы?

Мы, як аказалася, таксама не лыкам шытыя. Высокае начальства прыняло рашэнне: за сто метраў ад дома заяўніцы паставіць... 800 метраў агароджы.

— І гэта зараз, у час жніва?! — паспрабаваў абурацца Пятровіч. — Калі тут ні свабодных машын, ні людзей, ні грошай?!

Але ж нічога не было — і ўсё... знайшлося: на піларараме дамовіліся пра жэрдкі і слупкі, а каб паставіць іх ды ўсё папрыбіваць, «трымальнікі» кароў выйшлі на суботнік.

...Здаецца, што толькі ўчора гэта было, а як жа ўсё змянілася! З вялікага статку (на 200 галоў!) у мястэчку засталіся толькі тры кароўкі. Можна, як высвятляецца, жыць без іх: прычым лёгка, усё прадаецца ў крамах.

Так што агароджа тая больш не патрэбная.

Б. В., *Брэсцкі раён.*

Рубрыку вядзе Валянціна ДОЎНАР.

Неасабісты суб'ектыў

ПЕРЫЯД ПАЎРАСПАДУ

Экалагічна свядомае пакаленне толькі падрастае. Што будзе рабіцца на нашай зямлі, пакуль яно вырасце?

На мінулыя выхадныя разбіралі старую паветку, якая за зіму пахілілася і лягла на зямлю. Не хочаш, але мусіш — давялося разбіраць, выцягваючы на свет божы ўсякую трасцу: перапрэлую салому, бітую цэглу, ржавае жалеза, шкляныя бутэлькі ад поснага масла (памятаеце, здавалі іх рэдка, бо было не дамыцца), рыззё, што калісьці было адзежай, кавалкі цэлафану — яго было асабліва шмат, пэўна, калісьці склалі ў паветку рэшткі вялікага парніка. І што характэрна — праляжаўшы гадоў дваццаць у вільготным асяроддзі, ён зусім не папсаваўся. «Які ж у яго тады перыяд распаду?» — з цікавасцю пыталіся адно ў аднаго, выцягваючы з-пад друзу чаговы брудны, але зусім не пашкоджаны кавалак.

«Ад ста да двухсот гадоў, паўраспаду, адпаведна, ад пяцідзесяці да ста», — ласкава падказаў падключаны да інтэрнэту смартфон. «Нічога сабе!» — уздыхнулі мы і пачалі складваць «доўгайграючыя» адходы ў асобны мяшок, каб пасля выкінуць у кантэйнер для пластыку. Дапамагалі нават малыя — падымалі з зямлі невялікія кавалкі. Рабілі гэта свядома — ім расказалі непрыдуманую гісторыю пра кошку Дусю, якая аднойчы наелася цэлафанавых шкурак ад сасісак і назаўтра здохла. Дзеці вельмі ўразіліся і сабралі смецце да самага дробнага шматка. А калі вясковая цётка, пацікавіўшыся з вуліцы, што мы робім, махнула рукой: маўляў, глупствам займаецеся, растрэслі б той цэлафан па полі ці ў кучу з травой выкінулі, наша Маруся з папрокам ёй адказала: «Ты што, бабуля! Яго ж можа птушачка ці мышка з'есці і памерці»...

Старога пластыку мы напакавалі пад завязку цэлы вялікі мяшок для смецця. (А яшчэ асобна склалі мех шкла ды мех старых ануч, жалеза таксама сабралі ў адну кучу). Усё гэта трэба будзе завезці ды ўпарадкаваць: штосьці здаць у прыёмны пункт, штосьці выкінуць у адмысловы кантэйнер. Разважаючы, як гэта лацвей зрабіць — ці ў багажніку машыны, ці ўсё ж выклікаць брата з трактарам, міжволі заўважылі, што яшчэ гадоў дваццаць, а мо й дзесяць таму такім пытаннем і не задаваўся б ніхто — перавезлі б на каламажцы гэта барахло на рэчку за агародамі, як рабілі спрадвеку ўсе, дый забыліся б. Берагі там топкія — крыніцы паўсюль, ад смецця праз год і знаку не засталося б. Але сёння каб і хацеў — няма як: там, дзе былі калісь зялёныя паплаўкі, зараз твань ды крапіва, дый ступаць нават у гумовых ботах небяспечна — мала таго, што праваліцца можаш, дык паўсюль жа на невялікай глыбіні аскепкі шкла ды бляшанкі, якія нашы бабулі сюды з чыстым сэрцам выкідалі і нам так рабіць наказвалі...

Мы на самай справе яшчэ робім першыя крокі ў плане экалагічнай адукаванасці. Тыя, каму сёння сорак плюс, — можна сказаць, першае пакаленне, якое, прычым ужо ў сталым узросце, пачало ўсведамляць наступствы смеццевага бясчынства. І то, шчыра кажучы, далёка не ўсе. Нашы ж бацькі ў большасці сваёй увогуле не разумеюць, навошта тое смецце сартаваць. І вясковая пажылая цётка, якая глядзела на нас як на дурняў, якім рабіць няма чаго, — карціна тыповая. Бо яна абсалютна шчыра перакананая: навошта дабаўляць сабе клопату, шукаючы спецыяльны кантэйнер (а што казаць пра вяскоўцаў, якія нярэдка таго кантэйнера і ў вочы не бачаць), калі пластык можна спаліць (падумаеш, дым смярдзючы, ці мала паскудства ў гэтым свеце робіцца), а бітае шкло ці шыфер выкінуць на ўзлеску пад куст ці ў яр (кустоў ды канаў вакол вунь колькі, а смецця — усяго мяшэчак). І як пераканаць яе і ёй падобных, што так рабіць нельга? Ёсць спадзяванне, што нашы дзеці дзякуючы школьнаму выхаванню, нашаму прыкладу ды расповедам пра коцікаў ды птушачак будуць больш свядомыя. Але ж, каб змянілася адно пакаленне, патрэбна дваццаць гадоў. Уявіце, што будзе рабіцца на нашай зямлі праз дваццаць гадоў, калі нешта не зменім ужо сёння.

НЕЗДАРМА гэту тэму закрануў нядаўна падчас паездкі ў Іўе Прэзідэнт, калі казаў і пра неабходнасць адмовы ад пластыкавых пакетаў і посуду, і пра вытворчасць экалагічных драўляных шклопакетаў. Несумненна, словы кіраўніка дзяржавы будуць успрынятыя як заклік да дзеяння і прамыслоўцамі, і гандлёвымі аб'ектамі. Але ці пачулі іх і — галоўнае — ці зразумелі правільна самі людзі, асабліва старэйшага ўзросту? Бо тыя ж пластыкавыя шклопакеты сталі звычайнымі нават для вясковых хат, і каму ты што давядзеш, калі гэта «цёпла, дзёшава і красіва»? А цэлафанавыя пакеты — увогуле пра што размова? Ну, валяецца некалькі старых на агародзе — заарэцца, ды і ўсёй бяды, а калі дзе на беразе ці ў лесе пад дрэвамі — праз пару гадоў травой зарасце. Сто, а то й болей гадоў, кажаце, там праляжыць? А якая мне да таго бяда? Хай ляжыць...

Пакуль што выглядае ўсе менавіта так. Зменіцца нешта толькі тады, калі тыя ж драўляныя вокны будуць каштаваць не больш за пластыкавыя (а з чаго яны павінны каштаваць больш, калі робяцца са свайго лесу?), калі ў магазінах замест пластыкавых бясплатных пакетаў з'явяцца таксама бясплатныя (трывалыя!) папяровыя, а замест пакетаў-«маек» па 80 капеек — палатняныя сумкі (але, выбачайце, не па пяць рублёў, як сёння), калі для пластыкавых бутэлек установяць тараматы (ці хоць бы кантэйнеры — паўсюль, а не выбарачна), калі будзе выпрацавана і пачне дзейнічаць дакладная сістэма штрафаў і заахвочванняў. Вось тады і можна будзе разважаць пра экалагічную свядомасць насельніцтва.

Бо гэта пяцігадовую дзяўчынку можна ўразіць гісторыяй пра памерлага ад смецця коціка. Яе бабулі, каб яна змяніла свае адносіны да экалогіі, трэба прад'явіць штосьці больш грунтоўнае і пераканаўчае.

Алена ЛЯЎКОВІЧ.

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» извещает об аукционе

ЛОТ 1:
- капитальное строение, инв. № 420/С-37059 (назначение – здание административно-хозяйственное, наименование – здание административно-хозяйственное), площадью 1238,1 кв. м, расположенное по адресу: г. Лида, ул. Кирова, 3.
- капитальное строение, инв. № 420/С-55327 (назначение – здание специализированное автомобильного транспорта, наименование – гараж на 6 машин), площадью 152,6 кв. м, расположенное по адресу: г. Лида, ул. Кирова, 3.
- капитальное строение, инв. № 420/С-55095 (назначение – сооружение неустановленного назначения, наименование – сооружение благоустройства), площадью 0,0 кв. м (общая площадь покрытия – 1612,7 кв. м), расположенное по адресу: г. Лида, ул. Кирова, сооружение благоустройства к зданию № 3.
- капитальное строение, инв. № 420/С-55096 (назначение – сооружение специализированное коммунального хозяйства, наименование – водопроводная сеть), площадью 0,0 кв. м (протяженность – 53,30 м), расположенное по адресу г. Лида, ул. Кирова, водопроводная сеть к зданию № 3.
- капитальное строение, инв. № 420/С-55094 (назначение – сооружение специализированное коммунального хозяйства, наименование – канализационная сеть хозфекальная), площадью 0,0 кв. м (протяженность – 114,10 м), расположенное по адресу: г. Лида, ул. Кирова, канализационная сеть хозфекальная к зданию № 3.
- капитальное строение, инв. № 420/С-55092 (назначение – сооружение специализированное коммунального хозяйства, наименование – тепловая сеть), площадью 0,0 кв. м (протяженность – 75,5 м), расположенное по адресу: г. Лида, ул. Кирова, тепловая сеть к зданию № 3.
- насос 4 ФВ С эд/дв АО -51-4 7,5 кв. (инвентарный номер 4599),
- подогреватель водяной (инвентарный номер 30770),
- регулятор РО-2 (инвентарный номер 17621)
- регулятор РТЭ-ПИ (инвентарный номер 16899)
- устройство регулирующее РТЭ-ПИ-03 (инвентарный номер 16917)
- теплосчетчик ТЭМ-104-2 (инвентарный номер 41109),
- система пожарной сигнализации (инвентарный номер 40847)
- многолетние насаждения: липа 2 шт., каштан 1 шт., рябина 1 шт., ясень 2 шт., сирень 1 шт., газон обыкновенный 7 шт., цветник однолетний 2 шт. (инвентарный номер 13159).

Имущества принадлежит Обществу на праве собственности и обременено залогом в ОАО «Альфа-банк». Имеется согласие ЗАО «Альфа-банк» на отчуждение имущества (Письмо ЗАО «Альфа-банк» от 18.07.2019 г. № 11-06/12695 на согласие об отчуждений имущества).

Обременение со стороны третьих лиц в виде аренды:
1. Новополоцк ОАО «Белсплат» – 31 кв. м, сроком до 31.12.2020 г.
2. Гродно ЗАСО « Белнефтестрах» – 46,80 кв. м, сроком до 31.12.2021 г.
3. ЧП «Аргос-авто» – 29,10 кв. м, сроком до 31.12.2020 г.
4. ООО «ГлоБел24» – 12,90 кв. м, сроком до 30.03.2022 г.
5. ИП Юдина Л. Ф. – 12,90 кв. м, сроком до 31.12.2020 г.
6. ЧП «ЛидаПрофКровля» – 15,80 кв. м, сроком до 31.12.2019 г.
7. ООО «Экогрибы» – 13,30 кв. м, сроком до 31.12.2020 г.
8. ИП Кохнович М. Ф. – 12,80 кв. м, сроком до 31.12.2019 г.
9. ООО «Лидские компьютеры» – 32,10 кв. м, сроком до 31.12.2019 г.
10. ООО «Негалак» – 15,90 кв. м, сроком до 31.12.2019 г.
11. ООО «Омегар» – 12,7 кв. м, сроком до 30.06.2022 г.
12. ЧПУП «Мобилия» – 12,9 кв. м, сроком до 31.07.2022 г.
13. ИП Огоновский П. В. – 36,6 кв. м, сроком до 30.09.2019 г.
14. ИП Орехво Г. А. – 16,1 кв. м, сроком до 31.10.2019 г.
15. Шмыгина Е. И. – 12,8 кв. м, сроком до 30.11.2020 г.
16. Карпенко Д. П. – 29,3 кв. м, сроком до 19.03.2021 г.
17. ИП Драп А. Т. – 5,1 кв. м, сроком до 30.05.2022 г.
18. ИП Жигун Е. В. – 12,7 кв. м, сроком до 22.04.2021 г.
19. ОДО «Л-Турс» – 34,7 кв. м, сроком до 28.02.2021 г.
20. ИП Шурмей О. И. – 13,2 кв. м, сроком до 31.12.2019 г.
21. ИП Боровинских С. М. – 13,2 кв. м, сроком до 31.12.2020 г.
22. ИП Богуш М.В. – 13,1 кв. м, сроком до 07.11.2019 г.
23. ИП Полканова Т. Н. – 9,1 кв. м, сроком до 19.03.2020 г.
24. ЧУП «СТО Квадратов Плюс» – 28,5 кв. м, сроком до 31.01.2021 г.
25. Мастицкая В. В. – 9,95 кв. м, сроком до 22.06.2021 г.
26. ИП Попко Е. С. – 12,9 кв. м, сроком до 31.07.2021 г.
27. ИП Муха – 16,2 кв. м, сроком до 09.12.2021 г.
28. Оскерко Валентина Бернардовна – 16 кв. м, сроком до 30.04.2022 г.
29. Драп А.Т. – 5,1 кв. м, сроком до 30.05.2022 г.

ЛОТ 1: земельный участок с кадастровым номером 423650100007000779 (назначение – для обслуживания административно-хозяйственного здания), площадью 0,3417 га по адресу: Гродненская обл., г. Лида, ул. Кирова, 3

Начальная цена продажи лота 1 037 964,58 р. (один миллион тридцать семь тысяч девятьсот шестьдесят четыре рубля пятьдесят восемь копеек) с учетом НДС

Сумма задатка – 103 796 (сто три тысячи семьсот девяносто шесть рублей)

Продавец – открытое акционерное общество «Лакокраска» г. Лида, 231300, г. Лида, ул. Игнатова, 71, Тел. 8-0154-53-84-30, факс 8-0154-53-85-92

Организатор торгов – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел. 45-05-38, 41-98-32

Условия проведения аукциона:
- возмещение победителем аукциона (лицом, приравненным к победителю аукциона) затрат Продавца на проведение независимой оценки имущества в размере 1155,00 р.;
- возмещение победителем аукциона (лицом, приравненным к победителю аукциона) затрат Продавца на организацию и проведения аукциона, в том числе затрат по уплате вознаграждения организатору аукциона в размере 1 % от конечной цены продажи объекта.

Срок заключения договора купли-продажи – не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукциона. Условия оплаты – по договоренности сторон

Номер р/с для перечисления задатка – BY44BLBB30120500833225001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, код банка BLBBBY2X, УНП 500833225

Аукцион состоится 24 сентября 2019 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Лида, ул. Игнатова, 71

Порядок регистрации в качестве участника аукциона и правила проведения аукциона содержатся на сайте организатора аукциона http://grodnoino.by/aukcion/uchastniku

Заявления на участие принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 208, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30. до 16.30 (пятница). Обед с 12.30 до 13.18

Последний день приема заявлений – 20 сентября 2019 г. до 15.00

Телефон для справок: 45-05-38 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» http://grodnoino.by

---

ООО «Центр Белинвентаризация»
г. Гомель, ул. Гагарина, 46, оф. 2-1

- ✓ **Раздел и установление порядка пользования земельным участком**
- ✓ **Раздел и вычленение изолированных помещений из капитального строения**
- ✓ **Пересчет долей в связи с изменением капитального строения**

извещает о проведении повторного аукциона по продаже имущества ОАО НТК «АЛЕСЯ», 8 (0232) 29 51 12

№ лота	Наименование объекта	Начальная стоимость лота, бел. руб. с НДС	Сумма задатка, бел. руб.
1	– Изолированное помещение (торговое помещение) с инв. №350/D-342471, площадью 124,2 кв. м, расположенное по адресу: г. Гомель, ул. Белого В. А., 52А-3. Объект расположен на земельном участке с кадастровым номером 340100000007006319 площадью 0,0773 га	295 000,00	29 500,00
Срок подачи заявления	По 17 сентября 2019 г. в рабочие дни с 9.00 до 16.00 от даты опубликования настоящего извещения по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 46, оф. 2-1		
Дата, время и место проведения аукциона	19 сентября 2019 г. в 11.00 по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 46, оф. 2-1		
Номер р/с для перечисления задатка	BY71BPSB30121783390109330000 в РД № 300 ОАО «БПС-Сбербанк», БИК BPSBBY2X, УНП 491323266. Получатель платежа: ООО «Центр Белинвентаризация». Назначение платежа: задаток на участие в аукционе согласно извещения в газете «Звязда» от 23.08.2019 г.		
Условие продажи	Объект продается в собственность. Цель использования – любая, кроме розничной торговли продовольственными товарами и общественного питания. Шаг аукционных торгов – 5 %. Заключить договор купли-продажи в течение 10 (десяти) календарных дней после подписания протокола о результатах аукциона. Победителю аукциона предоставляется рассрочка платежа на 5 (пять) месяцев. Подробное извещение опубликовано в газете «Звязда» от 29.05.2019 г. Победитель возмещает затраты на организацию и проведение аукциона		

Дополнительная информация на сайте www.bti-gomel.by, по тел. (0232) 75 06 62, (029) 341 15 45

Информационное сообщение о проведении аукциона по продаже гражданам Республики Беларусь в частную собственность земельных участков для строительства и обслуживания одноквартирных жилых домов в аг. Слобода, дер. Скураты, дер. Дуброва, ул. Магистральная, дер. Прилепская Усяжка, дер. Малое Залужье Озерицко-Слободского сельсовета Смолевичского района Минской области

1	Форма проведения аукциона	Открытый
2	Дата, время и место проведения аукциона	27 сентября 2019 года, в 11.00, аг. Слобода, ул. Красногвардейская, 27, Озерицко-Слободской сельисполком, зал заседаний
3	Продавец и его адрес	Озерицко-Слободской сельисполком, аг. Слобода, ул. Красногвардейская, 27
4	Земельный участок, его кадастровый номер и адрес	Лот № 1 – площадь 0.1008 га, № 624883009601000939, аг. Слобода Лот № 2 – площадь 0,1500 га, № 624883009101000213, дер. Скураты Лот № 3 – площадь 0,0908 га, № 624883003801000327, дер. Дуброва, ул. Магистральная Лот № 4 – площадь 0,1022 га, № 624883008201000121, дер. Прилепская Усяжка Лот № 5 – площадь 0,1212 га, № 624883006601000141, дер. Малое Залужье
5	Условия продажи	Без изменения целевого назначения
6	Целевое назначение земельного участка	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома (10904 земельный участок для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома)
7	Начальная (стартовая) цена продажи	Лот № 1 – 30000 рублей Лот № 4 – 12000 рублей Лот № 2 – 20000 рублей Лот № 5 – 10000 рублей Лот № 3 – 15000 рублей
8	Условия аукциона	А) продажа по цене не ниже начальной; Б) участниками аукциона могут быть граждане Республики Беларусь, постоянно проживающие на территории республики; В) без права предоставления рассрочки; Г) возместить затраты на строительство, в том числе проектирование, объектов распределительной; инженерной и транспортной инфраструктуры к земельному участку, в соответствии с Указом Президента Республики Беларусь от 7 февраля 2006 г. № 72 «О мерах по государственному регулированию отношений при размещении и организации строительства жилых домов, объектов инженерной, транспортной и социальной инфраструктуры» в размерах, определенных решением Смолевичского райисполкома
9	Наличие инженерной инфраструктуры	аг. Слобода – подъездные пути, газоснабжение, водоснабжение; дер. Скураты – подъездные пути, электроснабжение, газоснабжение; дер. Дуброва, ул. Магистральная – подъездные пути, электроснабжение; дер. Прилепская Усяжка – подъездные пути, электроснабжение, газоснабжение; дер. Малое Залужье – подъездные пути
10	Ограничения в использовании	Лот 2 – охранная зона электрических сетей напряжением до 1000 вольт (площадь 0,0014 га), водоохранная зона реки Плиса (площадь 0,1500 га). Лот 3 – водоохранная зона Дубровского водохранилища (площадь 0,0908 га). Лот 4 – охранная зона электрических сетей напряжение до 1000 вольт (площадь 0,0010 га). Лот 5 – водоохранная зона реки Бараневка (площадь 0,1212 га)
10	Условия оплаты	За безналичный расчет в течение 10 рабочих дней после подписания протокола по результатам проведения аукциона
11	Сумма задатка и реквизиты продавца	10 % от начальной (стартовой) цены земельного участка р/с BY50AKBB36410000006146200000, БИК AKBBBY21612 в филиале 612 ОАО «АСБ Беларусбанк», ЦБУ 621 г. Смолевичи, УНП 600046563 (с пометкой «задаток за земельный участок»)
12	Порядок предварит. ознак. в натуре с зем. уч.	Среда в 10.00
13	Прием документов	В рабочие дни: понедельник, вторник, среда, четверг, пятница с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00
13	Окончательный срок приема документов	23 сентября 2019 года в 17.00
14	Контактные телефоны	801776-29-395, 68-030

Расходы по организации и проведению аукциона: лот 1 – 1910,73 руб., лот 2 – 1927,63 руб., лот 3 – 1783,84 руб., лот 4 – 1998,20 руб., лот 5 – 1765,76 руб. и публикация информационного сообщения подлежат возмещению победителем аукциона.

Примечания: для участия в аукционе в адрес продавца необходимо предоставить:
1. Заявление на участие в аукционе по установленной форме.
2. Документ, подтверждающий внесение суммы задатка (задатков).

Физическим лицам – документ, удостоверяющий личность (паспорт), и копию паспорта покупателя или его доверенного лица, и доверенность, заверенную нотариально (в случае, если интересы покупателя представляет это лицо).

3. Счет в банке, на который перечисляется сумма возвращаемого задатка

ООО «Фрондера» извещает о проведении открытого аукциона по продаже имущества ОАО «Забашевичи»

Лот	Наименование	Местонахождение	Начальная цена без НДС, бел. руб.	Задаток, бел. руб.	Шаг аукциона, бел. руб.
1	Капитальное строение с инв. № 610/С-59704, 1995 г. п., площадь – 358,60 кв. м, целевое назначение – здание специализированное розничной торговли, наименование – магазин	Минская обл., Лошницкий с/с, аг. Лошница, ул. Молодежная, 57а	800,00	80,00	40,00
2	Изолированное помещение Склада общей площадью 99,0 м² с инв. № 1061-2	Минская обл., Лошницкий с/с, аг. Лошница, ул. Мичурина, 14	4 108,61	410,86	205,43
3	Изолированное помещение Кафе, Столовой общей площадью 512,0 м² с инв. № 1061-4. Включающее в себя ванны Л-400, кассовые аппараты, прилавок, складское и иное оборудование. Полный перечень имущества, входящего в лот, размещен на сайте ЕГР сведений о банкротстве (www.bankrot.gov.by)	Минская обл., Лошницкий с/с, аг. Лошница, ул. Мичурина, 14	70219,75	7021,98	3510,99

В отношении Лотов №№ 1, 2 проводятся третьи повторные торги, в отношении Лота № 3 проводятся вторые повторные торги. Окончание приема заявлений в 18.00 09.09.2019.

Продажа лотов осуществляется в соответствии с Указом Президента Республики Беларусь № 63 от 05.02.2013 «О некоторых вопросах правового регулирования процедур экономической несостоятельности (банкротства)», Указа Президента Республики Беларусь от 04.07.2016 № 253 «О мерах по финансовому оздоровлению сельскохозяйственных организаций». Государственная регистрация договора купли-продажи и объектов недвижимости осуществляется Покупателем за свой счет

УСЛОВИЯ

Победитель аукциона либо в случае, если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в аукционе подано единственным участником, либо единственный участник явился для участия в аукционе и он согласен приобрести Объект (Объекты) по начальной цене, увеличенной на 5 % (пять процентов), – Претендент на покупку должен заключить с Продавцом договор купли-продажи Объекта (Объектов) после возмещения затрат на организацию и проведение аукциона, затрат на публикацию в течение 14 (четырнадцати) дней со дня проведения аукциона.

Оплата приобретенного на аукционе Объекта (Объектов) производится в соответствии с договором купли-продажи, но не позднее 30 (тридцати) дней со дня проведения торгов.

Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан возместить Организатору аукциона стоимость затрат на организацию и проведение открытого аукциона и затраты по размещению публикации в газете и на сайте bankrot.gov.by на основании счета-фактуры в течение 5 (пяти) дней со дня проведения аукциона.

На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством Республики Беларусь для Победителя аукциона

Аукцион состоится 11.09.2019 в 12.00 (регистрация участников с 11.30 до 11.50) по адресу: г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1121

Порядок оформления участия в аукционе, критерии выявления победителя торгов и порядок оформления результатов торгов содержатся на сайте https://sites.google.com/site/pcjuristcom/torgi.

До подачи заявления необходимо внести задаток на р/с BY36ALFA30122215570040270000 в Отделении «На Красной» ЗАО «Альфа-Банк», код банка ALFABY2X, УНП 192789344.

Получатель – ООО «Фрондера». Назначение платежа: задаток для участия в аукционе по продаже имущества ОАО «Забашевичи» (Лот № __), проводимом 11.09.2019 г.

Заявления на участие и необходимые документы принимаются в рабочие дни с 10.00 до 18.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1121.

По вопросу ознакомления с предметом торгов обращаться по тел.: +375 29 862 80 48 (Лекарев Василий Иванович).

Дополнительная информация по предмету торгов, по телефону +375 29 308 28 97, Анаида.

Организатор аукциона вправе после опубликования извещения о проведении аукциона отказаться от его проведения в любое время, но не позднее чем за пять дней до наступления даты его проведения. Организация и проведение аукциона осуществляется на основании норм Закона Республики Беларусь от 13.07.2012 № 415-З «Об экономической несостоятельности (банкротстве)», Указа Президента Республики Беларусь от 04.07.2016 № 253 «О мерах по финансовому оздоровлению сельскохозяйственных организаций»

Организатор аукциона – ООО «Фрондера»: 8 (029) 305-86-50 e-mail: frondera@mail.ru

Извещение о проведении 23 сентября 2019 года торгов с условиями по продаже единым предметом торгов имущества, принадлежащего ОАО «ДСТ №7»

Предмет торгов
капитальное строение с инв. № 500/C-59 (наименование – Здание кафе с конференц-залом, площадь – 1029,8 кв. м, составные части и принадлежности: площадка (литер а), проезд (литер б), площадка под склад (литер в), дорожка (литер г), дорожка (литер д), дорожка (литер е), площадка под мусоросборники (литер з), эстакада (литер к), въезд (литер л), ограждение (литер м), ограждение (литер н), ограждение (литер о), ворота распашные (литер п), ворота откатные (литер р), ворота распашные (литер с), бордюр 0,08 (литер т), бордюр 0,16 (литер у)), расположенное по улице Селицкого,115/1 в городе Минске; капитальное строение с инв. № 500/C-30562 (наименование – Проходная 3 1/К, площадь – 20,0 кв. м), расположенное по улице Селицкого,115/2 в городе Минске; изолированное помещение с инв. № 500/D-7058487 (наименование – Гараж, площадь – 1 235,0 кв. м), расположенное по улице Селицкого,113-2 в городе Минске; изолированное помещение с инв. № 500/D-70793112 (наименование – Помещение неустановленного назначения (вент. камера), площадь – 96,6 кв. м), расположенное по улице Селицкого 113А-13 в городе Минске; изолированное помещение с инв. № 500/D-70793076 (наименование – Помещение многофункциональное, площадь – 1 076,3 кв. м), расположенное по улице Селицкого 113А-14 в городе Минске; изолированное помещение с инв. № 500/D-708114019 (наименование – Производственное помещение, площадь – 144,6 кв. м), расположенное по улице Селицкого 113А-15 в городе Минске; изолированное помещение с инв. № 500/D-708114020 (наименование – Административное помещение, площадь – 15,8 кв. м), расположенное по улице Селицкого 113А-15а в городе Минске; изолированное помещение с инв. № 500/D-708124027 (наименование – Административное помещение, площадь – 920,0 кв. м), расположенное по улице Селицкого 113А-16 в городе Минске; изолированное помещение с инв. № 500/D-708124028 (наименование – Помещение неустановленного назначения, площадь – 176,2 кв. м), расположенное по улице Селицкого 113А-16а в городе Минске; изолированное помещение с инв. № 500/D-70793079 (наименование – Помещение неустановленного назначения, площадь – 27,7 кв. м), расположенное по улице Селицкого 113А-17 в городе Минске; изолированное помещение с инв. № 500/D-70793081 (наименование – Помещение неустановленного назначения, площадь – 13,8 кв. м), расположенное по улице Селицкого 113А-19 в городе Минске; изолированное помещение с инв. № 500/D-70793082 (наименование – Помещение неустановленного назначения, площадь – 42,9 кв. м), расположенное по улице Селицкого 113А-20 в городе Минске; изолированное помещение с инв. № 500/D-70793083 (наименование – Помещение стоматологии, площадь – 49,3 кв. м), расположенное по улице Селицкого 113А-21 в городе Минске; изолированное помещение с инв. № 500/D-70793084 (наименование – Административное помещение, площадь – 17,3 кв. м), расположенное по улице Селицкого 113А-22 в городе Минске; изолированное помещение с инв. № 500/D-707947946 (наименование – Помещение здравоохранения, площадь – 14,9 кв. м), расположенное по улице Селицкого 113А-23 в городе Минске; изолированное помещение с инв. № 500/D-70793086 (наименование – Административное помещение, площадь – 16,0 кв. м), расположенное по улице Селицкого 113А-24 в городе Минске; изолированное помещение с инв. № 500/D-70793087 (наименование – Административное помещение, площадь – 32,6 кв. м), расположенное по улице Селицкого 113А-25 в городе Минске; изолированное помещение с инв. № 500/D-70793088 (наименование – Помещение санитарно-бытового назначения, площадь – 12,8 кв. м), расположенное по улице Селицкого 113А-26 в городе Минске; изолированное помещение с инв. № 500/D-70793089 (наименование – Административное помещение, площадь – 15,7 кв. м), расположенное по улице Селицкого 113А-27 в городе Минске; изолированное помещение с инв. № 500/D-70793090 (наименование – Административное помещение, площадь – 31,1 кв. м), расположенное по улице Селицкого 113А-28 в городе Минске; изолированное помещение с инв. № 500/D-70793091 (наименование – Административное помещение, площадь – 30,5 кв. м), расположенное по улице Селицкого 113А-29 в городе Минске; изолированное помещение с инв. № 500/D-70793092 (наименование – Административное помещение, площадь – 14,3 кв. м), расположенное по улице Селицкого 113А-30 в городе Минске; изолированное помещение с инв. № 500/D-70793099 (наименование – Административное помещение, площадь – 152,4 кв. м), расположенное по улице Селицкого 113А-37 в городе Минске; изолированное помещение с инв. № 500/D-70793100 (наименование – Административное помещение, площадь – 40,4 кв. м), расположенное по улице Селицкого 113А-38 в городе Минске; изолированное помещение с инв. № 500/D-70793105 (наименование – Административное помещение, площадь – 14,4 кв. м), расположенное по улице Селицкого 113А-43 в городе Минске; изолированное помещение с инв. № 500/D-70793106 (наименование – Административное помещение, площадь – 16,4 кв. м), расположенное по улице Селицкого 113А-44 в городе Минске; изолированное помещение с инв. № 500/D-70793107 (наименование – Административное помещение, площадь – 32,4 кв. м), расположенное по улице Селицкого 113А-45 в городе Минске; изолированное помещение с инв. № 500/D-70793108 (наименование – Административное помещение, площадь – 32,9 кв. м), расположенное по улице Селицкого 113А-46 в городе Минске; изолированное помещение с инв. № 500/D-70793109 (наименование – Административное помещение, площадь – 31,6 кв. м), расположенное по улице Селицкого 113А-47 в городе Минске; изолированное помещение с инв. № 500/D-70793110 (наименование – Помещение неустановленного назначения, площадь – 251,0 кв. м), расположенное по улице Селицкого 113А-48 в городе Минске; изолированное помещение с инв. № 500/D-70793111 (наименование – Помещение неустановленного назначения, площадь – 102,7 кв. м), расположенное по улице Селицкого 113А-49 в городе Минске; изолированное помещение с инв. № 500/D-707947947 (наименование – Помещение стоматологии, площадь – 30,0 кв. м), расположенное по улице Селицкого 113А-50 в городе Минске; капитальное строение с инв. № 500/C-1019226 (наименование – Ливневая канализационная сеть, протяженность сети – 833,1 м), расположенное по улице Селицкого 113 (от ЛК-сущ. до ЛК-46) в городе Минске; капитальное строение с инв. № 500/C-1019229 (наименование – Тепловая сеть, протяженность – 165,3 м), расположенное по адресу: внутриплощадочная тепловая сеть по улице Селицкого 113 в городе Минске; капитальное строение с инв. № 500/C-1019230 (наименование – Сеть наружного освещения, протяженность – 458,1 м), расположенное по улице Селицкого 113 в городе Минске; капитальное строение с инв. № 500/C-1019228 (наименование – Хозяйственно-фекальная канализационная сеть, протяженность – 944,1 м), расположенное по улице Селицкого 113 (КК-1-КК-39 (сущ.)) в городе Минске; капитальное строение с инв. № 500/C-1019227 (наименование – Хозяйственно-питьевая водопроводная сеть, протяженность – 833,1м), расположенное по улице Селицкого 113 (от ВК-сущ. до ВК-2) в городе Минске; водомерный узел (инв. № 6500, 2010 года выпуска), задвижка с электроприводом (инв. № 131033, 2005 года выпуска), задвижка с электроприводом (инв. № 131032, 2005 года выпуска), насос ВРН 60/250 40 м (инв. № 1416, 2004 года выпуска), шкаф гардеробный с антресолью 2500*2100*560 (инв. № 2004, 2010 года выпуска), шкаф гардеробный с антресолью 2500*2300*600 (инв. № 01038, 2009 года выпуска), шлагбаум WIL6/A в комплекте (Селицкого) (инв. № 47074, 2012 года выпуска); дерево (алыча) инв. № 010, дерево (алыча) инв. № 011, дерево (алыча) инв. № 012, дерево (алыча) инв. № 013, дерево (береза повислая) инв. № 015, дерево (боярышник обыкновенный) инв. № 016, дерево (ель колючая голубая) инв. № 017, дерево (ель колючая голубая) инв. № 018, дерево (ель колючая голубая) инв. № 019, дерево (ель колючая голубая) инв. № 020, дерево (ель колючая голубая) инв. № 021, дерево (ель колючая голубая) инв. № 022, дерево (ель колючая голубая) инв. № 023, дерево (робиния лжекация) инв. № 026, дерево (робиния лжекация) инв. № 025, дерево (слива домашняя) инв. № 028, дерево (слива домашняя) инв. № 029, дерево (слива домашняя) инв. № 027/ (далее – имущество)
Местонахождение: г. Минск, ул. Селицкого, 113, 113А, 113-2, 115/1, 115/2
Сведения о земельных участках: кадастровый номер 500000000002009190, площадь – 0,3308 га (доля в праве аренды: 2/5); кадастровый номер 500000000002009194 площадь – 1,8216 га
Начальная цена: 5 521 454,46 бел. руб. с учетом НДС
Сумма задатка: 500 000,00 бел. руб.
Обременение: аренда

Продавец имущества: ОАО «ДСТ № 7», 223021, Минская обл., Минский р-н, 500 м восточнее д. Богатырево, АБК, т. (017) 507-61-83.

Организатор торгов: государственное предприятие «МГЦН», ул. К. Маркса, 39, к. 10, 220030, г. Минск, т. (017) 327-05-62.

Условие торгов: победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 1 процента от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов.

Торги проводятся в соответствии со ст. ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества ОАО «ДСТ № 7», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, внесшие задаток и заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона по соответствующему предмету торгов, а также представившие организатору торгов следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется на расчетный счет государственного предприятия «МГЦН» № BY34 BPSB 3012 1049 7101 9933 0000 в Региональной дирекции № 700 по г. Минску и Минской области ОАО «БПС-Сбербанк», БИК BPSBBY2X, УНП 190398583, в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается после предъявления копии платежных документов о перечислении суммы вознаграждения за организацию и проведение торгов и подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения торгов.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи. По согласованию с продавцом возможна рассрочка платежа.

Торги проводятся **23 сентября 2019 года в 15.00** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются **с 23.08.2019 по 19.09.2019** включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефоны для справок:
(017) 327-48-36 (государственное предприятие «МГЦН»);
(017) 507-61-83 (ОАО «ДСТ № 7»).

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор аукционов: государственное предприятие «Витебский областной центр маркетинга», г. Витебск, проезд Гоголя, 5, тел. (0212) 24-63-14.

Продавец: Кооперативно-торговое унитарное предприятие «Витебская универсальная база», юр. адрес: 211319, Витебский р-н, аг. Октябрьская, ул. Оршанская, 2, *почтовый адрес: 210001, г. Витебск, ул. Комсомольская, 31,* факс. 8 (0212) 66-42-12, 8 (029) 7133645

Лот № 1. Кап. строение с инв. № 200/C-52019 по адресу: Витебская обл., Витебский р-н, Мазоловский с/с, д. Хайсы, площадью 204,9 кв. м, назначение – здание специализированное розничной торговли, наименование – магазин. Имущество расположено на зем. участке площадью 0,0890 га с кадастровым № 221285915101000057. **Нач. цена**: 90 844,80 руб. с НДС. Задаток: 9 084,48 руб.

Дата, время и место проведения аукциона: 24.09.2019 в 09.00 по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, 5 в ККУП «Витебский областной центр маркетинга». Срок внесения задатка и подачи заявлений на участие в торгах: с 26.08.2019 с 8.30 по 23.09.2019 до 17.30. **Срок подписания договора купли-продажи:** 20 календарных дней со дня проведения аукциона. Условие аукциона: оплатить предмет аукциона в порядке и сроки, указанные в договоре купли-продажи, возместить затраты на организацию и проведение аукциона и затраты по оценке имущества на р/счет, указанный в протоколе аукциона, в течение 3 рабочих дней со дня проведения аукциона

Заявления на участие в аукционах со всеми необходимыми документами принимаются в рабочие дни с 8.30 до 17.30 по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, д. 5 в ККУП «Витебский областной центр маркетинга». Аукцион проводится в порядке, установленном постановлением правления Витебского облпотребсоюза от 14.09.2018 № 247. Для участия в аукционе представляются документы: заявление на участие в аукционе, заверенная банком копия платежного поручения о перечислении задатка, копия документа, подтверждающего гос. регистрацию (для юр.лица, индивидуального предпринимателя); копии учредительных документов (для юр. лица); легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (не ранее чем за 6 месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юр.статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией с нотариально удостоверенным переводом на белорусский или русский язык (для юр. лиц – нерезидентов РБ), заключается соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. При подаче документов физ.лицо, представитель физ. лица и юр. лица предъявляет документ, удостоверяющий личность, документ, подтверждающий полномочия лица на представление интересов (для представителя). Осмотр предметов торгов осуществляется в рабочие дни с 8.30. до 17.00. по месту нахождения имущества. Аукцион состоится при наличии не менее 2 участников. Победитель аукциона – участник, предложивший наибольшую цену. **Задаток перечисляется на р/с BY93MTBK30120001093300066782 ЗАО «МТБанк» г. Минск, БИК MTBKBY22, УНП 390477566, получатель платежа ККУП «Витебский областной центр маркетинга».** Организатор аукциона вправе не позднее, чем за 3 дня до даты проведения аукциона, отказаться от проведения аукциона. Доп. информация по тел.: (0212) 24-63-14, (029) 510-07-63, e-mail: vcm74@mail.ru, marketvit.by. Ознакомиться с предметом торгов можно по предварительному согласованию с Продавцом по тел.: +375 (29) 7133645, +375 (212) 66-42-12

Полное наименование	Общество с ограниченной ответственностью «Темпл Сити»
Местонахождение	220043, г. Минск, пр-т Независимости, 95/1, комн. 7
Дата принятия решения о совершении сделки	20.08.2019 г.
Вид сделки	Договор займа
Стороны сделки	ООО «Темпл Сити» Индивидуальный предприниматель Павлиш Елена Ивановна
Предмет сделки	Денежные средства
Критерии заинтересованности в соответствии с ч. 1 ст. 57 Закона «О хозяйственных обществах» лиц, указанных в абзацах втором – четвертом ч. 7 ст. 57 Закона «О хозяйственных обществах»	Сторона является участником ООО «Темпл Сити» с долей в уставном фонде в размере 76% уставного фонда
Сумма сделки	105 000,00 белорусских рублей (сто пять тысяч белорусских рублей 00 копеек)
Балансовая стоимость активов ООО «Темпл Сити», определенная на основании данных бухгалтерской (финансовой) отчетности за последний отчетный период, предшествующий дню принятия решения о совершении сделки	8 381 000,00 белорусских рублей (восемь миллионов триста восемьдесят одна тысяча белорусских рублей 00 копеек)

УНП 192280260

Предмет аукциона и его местонахождение	**Лот** – здание бывшей пожарной части в Волковысском районе, аг. Подорок, ул. Брестская, 21
Начальная цена предмета аукциона	-20% 16 898 руб. 40 коп.; размер задатка – 1 700 руб.
Продавец недвижимого имущества	Отдел культуры Волковысского райисполкома. Тел.: 8 (01512) 4 51 74, 4 50 25
Характеристика объектов	**Капстроение с инв. № 410/C-15646 (здание пожарной части с двумя пристройками, навесом** (инв. № 01000120) – 1996 г. п., 1-й этаж, S общ. – 245,2 кв. м, кирпичное, крыша – шифер, окна – дерево, ПВХ, навес – 10 кв. м, на металл. столбах, стены решетчатые из кирпича, h 1,0 м; мощение с бордюром (инв. № 01100217) – плитка цементно-песчаная, 134,0 кв. м, бордюр бетон 22,10 м). Воздушная линия электропередачи (инв. № 01200071) – 20,0 кв. м, кабель марки АВВГ 4х10
Информация о земельном участке	Срок аренды земельного участка площадью 0,1171 га (под застройкой) по 1 апреля 2069 г.
Ограничения по использованию земельного участка	Водоохранные зоны рек и водоемов на площади 0,1171 га
Вид вещного права на земельный участок	Право аренды. Земельные участки предоставляется победителю аукциона (единственному участнику несостоявшегося аукциона) в аренду без проведения аукциона и без взимания платы за право заключения договора аренды
Организатор аукциона: комитет «Гроднооблимущество». Аукцион состоится **12 сентября 2019 года в 12.00** по адресу: г. Гродно, ул. 17 Сентября, 39. Последний день подачи заявлений на участие в аукционе – 6 сентября 2019 года до 17.00 Контактные телефоны: 8 (0152) 72 25 18; 72 21 02. Сайты: http://www.region.grodno.by; http://www.gki.gov.by	

УНП 500007142

УТВЕРЖДЕНО
Решением единственного участника Общества с дополнительной ответственностью «ТУТ и ТАМ Логистикс» 5 августа 2019 г. №13/19

ИЗМЕНЕНИЕ 4
в Проспект эмиссии облигаций первого выпуска Общества с дополнительной ответственностью «ТУТ и ТАМ Логистикс», утвержденный решением единственного участника Общества с дополнительной ответственностью «ТУТ и ТАМ Логистикс» от 6 августа 2018 г. № 02,
с учетом изменения, утвержденного решением единственного участника Общества с дополнительной ответственностью «ТУТ и ТАМ Логистикс» от 25 февраля 2019 г. № 2/19,
с учетом изменения 2, утвержденного решением единственного участника Общества с дополнительной ответственностью «ТУТ и ТАМ Логистикс» от 7 июня 2019 г. № 11/19,
с учетом изменения 3, утвержденного решением единственного участника Общества с дополнительной ответственностью «ТУТ и ТАМ Логистикс» от 28 июня 2019 г. № 12/19.

1. В таблице пункта 1.7 строку 6 изложить в следующей редакции:

6	Могилевский филиал ОДО «ТУТ и ТАМ Логистикс»	212040, г. Могилев, ул. Залуцкого, д.25

2. В части четвертой пункта 2.10 слова «22 августа 2019 г.» заменить словами «23 августа 2021 г.»

Генеральный директор
Общества с дополнительной ответственностью
«ТУТ и ТАМ Логистикс» О. М. Маргун

Главный бухгалтер
Общества с дополнительной ответственностью
«ТУТ и ТАМ Логистикс» О. В. Будай

УНП 100599687

Усходні гараскоп на наступны тыдзень

АВЕН. На гэтым тыдні разумна не ўзвальваць увесь груз клопатаў на сябе, а звярнуцца па дапамогу да калег або блізкіх людзей. Поспех у дзелавой сферы будзе залежаць ад умення дамовіцца і выкарыстоўваць сувязі і знаёмствы. У сераду не варта давярацца першым сустрэчным, нават калі яны абяцаюць залатыя горы. У пятніцу з'явіцца ўпэўненасць ва ўласных сілах і магчымасць справіцца з работай у належны тэрмін.

ЦЯЛЕЦ. Галоўная задача — знайсці паразуменне з навакольнымі людзьмі. Тыдзень будзе багаты падзеямі, дазволіць назапасіць цікавых ўражанняў, асабліва калі вы знаходзіцеся ў адпачынку. Новыя справы на рабоце лепш пачынаць у сераду.

БЛІЗНЯТЫ. Менавіта цяпер вы можаце дасягнуць важнай мэты, якую паставілі ў жыцці, і выканаць свае самыя запаветныя мары. Вы адчуеце, што сам сусвет вам дапамагае і накіроўвае. На любоўным фронце зоркі абяцаюць важныя і прыемныя падзеі.

РАК. Не варта марнаваць зашмат часу на будаўніцтва паветраных замкаў. Лепш паклапаціцца пра зямное, тым больш што вас чакае кар'ерны рост і прафесійны поспех. Узрасце ваш аўтарытэт і ўплыў на навакольных. У другой палове тыдня вам могуць даручыць складаную і адказную работу, і вы з ёй выдатна справіцеся.

ЛЕЎ. Пажадана рэалістычна ацаніць свае сілы і магчымасці, павелічэнне аб'ёму работы можа негатыўна адбіцца на здароўі. У сераду своечасовая дапамога сяброў дазволіць лёгка справіцца з узніклай праблемай. Пятніца прынясе не вельмі прыемную вестку, аднак у выніку ўсе перамены акажуцца да лепшага. У нядзелю нефармальная сустрэча адкрые перад вамі новыя перспектывы.

ДЗЕВА. Паспрабуйце не быць песімістам. Усё наладзіцца! Ініцыятыва на гэтым тыдні вітаецца, нават калі вашы ідэі не будуць прынятыя, імкненне будзе ўхвалена. Усё стане на свае месцы само, хоць і не так хутка, як вы чакаеце. Спроба фарсіраваць падзеі поспеху не прынясе, запасіцеся цярпеннем. У сярэдзіне тыдня вельмі важна сачыць за тым, што кажаце, неасцярожнае слова пагражае стаць прычынай разладу.

ШАЛІ. Вам неабходны свежы погляд на падзеі, што адбываюцца. Можаце сутыкнуцца з загружанасцю тэрміновымі справамі, стомленасцю і стрэсамі. Давядзецца папрасіць дапамогі, самому, хутчэй за ўсё, тут не справіцца. Паспрабуйце менш гаварыць і больш слухаць і, нават удзельнічаючы ў спрэчках, захоўвайце нейтральную пазіцыю.

СКАРПІЁН. Вы з лёгкасцю вырашыце любыя праблемы і пакінеце час для таго, што прыносіць вам задавальненне. Паспрабуйце ўпарадкаваць свае думкі і сканцэнтраваць увагу на тым, што для вас важна. Надыходзіць добры час для павышэння інтэлектуальнага ўзроўню. У другой палове тыдня будзеце наладжваць кантакты, прыцягваць да сябе патрэбных і цікавых людзей. У чацвер неабходна будзе прыняць сур'ёзнае рашэнне.

СТРАЛЕЦ. Паспрабуйце сябе ў чымсьці новым, незнаёмым для вас, але нічога пра гэта не кажыце іншым, пакуль цалкам не будзеце ўпэўнены ва ўласных сілах. Вам яшчэ неабходна адшліфаваць свой прафесіяналізм, на лаўрах спачываць рана. Справы, за якія вы возьмецеся, неабходна давадзіць да канца, не шукайце адгаворкі, каб усё адкласці. У сярэдзіне тыдня імаверная канфліктная сітуацыя, якой можна лёгка пазбегнуць, калі вы выявіце элементарную стрыманасць.

КАЗЯРОГ. Непажадана мітусіцца і спяшацца, бо вы толькі дарма выдаткуеце каштоўныя сілы. На працы вядзіце справы разумна, прадумвайце кожную дробязь, і тады ўсё атрымаецца. Чацвер — выдатны дзень для праяўлення вашых талентаў і рэалізацыі смелых ідэй. Многія падзеі другой паловы тыдня будуць закручвацца вакол сямейнага ачага, гаспадарчых і бытавых клопатаў. Наладзяцца адносіны з дзецьмі.

ВАДАЛІЎ. З'явіцца магчымасць вырашыць некаторыя праблемы, якія вы доўга гналі ад сябе. Паспрабуйце спакойна асэнсаваць сітуацыю, і тады магчымы паспяховы прарыў да мэты. У аўторак пажадана праяўляць асцярожнасць як у словах, так і ва ўчынках. Захоўвайце нейтралітэт, нават калі вакол вас кіпець спрэчкі і жарсці.

РЫБЫ. Прыйшоў час радавацца жыццю і ўмела выкарыстоўваць магчымасці. Тыдзень спрыяльны для кардынальных змен. Пачаць можна са свайго іміджу, працягнуць — стылем зносін і работай. Усё пераменіцца выключна да лепшага. Аўторак — удалы дзень для пачатку падарожжаў. У чацвер на рабоце не выключаны невялікі канфлікт, але ён хутка вырашыцца. Выхадныя дні — добры час для зносін з раднёй і дзецьмі.

Даты Падзеі Людзі

23 ЖНІЎНЯ

У краіне

1924 год — нарадзіўся (вёска Азершчына Рэчыцкага раёна) Георгій Паўлавіч Лапато, беларускі вучоны ў галіне вылічальнай тэхнікі і інфарматыкі, член-карэспандэнт НАН Беларусі, АН СССР, Расійскай АН. У 1969—1987 гадах дырэктар НДІ ЭВМ. Аўтар больш чым 120 навуковых прац і 46 вынаходак. Асноўныя работы ў галіне распрацоўкі і ўкаранення ў прамысловасць ЭВМ сямейства «Мінск», ЭВМ Адзінай сістэмы і персанальных камп'ютараў на базе мікраэлектронікі. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі СССР (1970) за стварэнне сямейства ўніверсальных электронных вылічальных машын другога пакалення тыпу «Мінск» і асваенне іх серыйнай вытворчасці. Памёр у 2003 годзе.

У свеце

1880 год — нарадзіўся Аляксандр Сцяпанавіч Грын (Грынеўскі), рускі пісьменнік. Сын выхадца з Беларусі, сасланага ў Сібір за ўдзел у паўстанні 1863—1964 гадоў. Грын шмат падарожнічаў па краіне, быў у ссылцы. Першае апавяданне «Заслуга радавога Панцялеева» было канфіскавана і знішчана. Усяго напісаў больш за 350 апавяданняў, аповесцяў, вершаў, паэм, сатырычных мініяцюр. А. Грын стварыў уласны, непаўторны свет, абвеяны рамантыкай прыгод. Да найбольш папулярных належаць раманы «Дарога нікуды», «Зэяючы свет», аповесці «Тая, што бяжыць па хвалях» і «Пунсовыя ветразі». Яго творчасць доўгі час замоўчвалася ў Савецкім Саюзе і была прызнана толькі ў 1960-я. Памёр у 1932 годзе.

1939 год — у Маскве старшынёй СНК і наркамам замежных спраў СССР В. Молатавым і міністрам замежных спраў Германіі І. Рыбентропам быў падпісаны «Дагавор аб ненападзе паміж Германіяй і СССР» («Пакт Молатава — Рыбентропа») тэрмінам на 10 гадоў. Дагавор прадугледжваў узаемныя абавязацельствы дзвюх дзяржаў устрымлівацца ад прымянення сілы і агрэсіўных дзеянняў як асобна, так і сумесна з іншымі дзяржавамі. Заключаныя пагадненні і сакрэтныя пратаколы да яго зрабілі сур'ёзны ўплыў на Беларусь, тэрыторыя якой стала напярэдадні і ў пачатку Другой сусветнай вайны аб'ектам актыўнай дыпламатычнай і ваенна-палітычнай дзейнасці з боку СССР і Германіі. У адпаведнасці з «Дадатковым сакрэтным пратаколам» да дагавора прадугледжвалася размежаванне сфер уплыву СССР і Германіі ва Усходняй Еўропе. Бакі прыйшлі да пагаднення аб падзеле Польшчы і размежаванні сфер інтарэсаў на яе тэрыторыі па лініі рэк Нараў, Вісла і Сан, што азначала пераход у сферу інтарэсаў СССР Заходняй Беларусі і Заходняй Украіны. Масква і Берлін прызналі інтарэсы Літвы на тэрыторыі Віленшчыны.

1943 год — завяршылася бітва на Курскай дузе, адна з найбуйнейшых бітваў у гісторыі сусветных войнаў, у якую з абодвух бакоў было ўцягнута больш за чатыры мільёны чалавек, звыш 69 тысяч гармат і мінамётаў, каля 13 тысяч танкаў і самаходных артылерыйскіх установак і да 12 тысяч баявых самалётаў. Перамога пад Курскам азначала пералом у ходзе Вялікай Айчыннай і Другой сусветнай войнаў. Фашысцкія войскі пацярпелі поўнае паражэнне, што прадвызначыла вынік вайны.

1944 год — у Румыніі адбылося нацыянальнае антыфашысцкае паўстанне. Кароль Міхай аддаў загад аб арышце маршала Антанеску і абвясціў аб выхадзе краіны з вайны на баку гітлераўскай Германіі. Ужо 24 жніўня новы ўрад абвясціў вайну Германіі.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	6.01	20.22	14.21
Віцебск —	5.47	20.15	14.28
Магілёў —	5.51	20.12	14.21
Гомель —	5.52	20.05	14.13
Гродна —	6.17	20.37	14.20
Брэст —	6.21	20.33	14.12

Месяц

Апошняя квадра ў 17.55. Месяц у сузор'і Блізнят.

Імяніны

Пр. *Вячаслава, Лаўрэнція, Рамана.*
К. *Валерыі, Ружы, Апалінара, Валяр'яна, Віктара.*

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

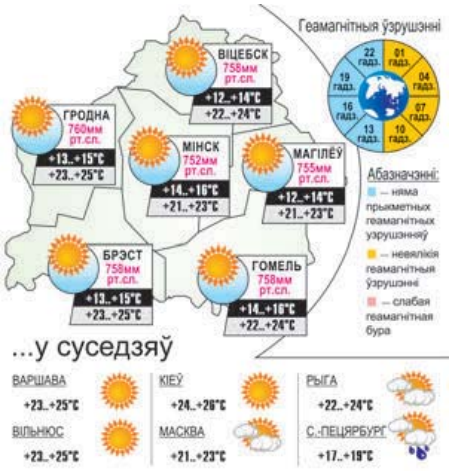

УСМІХНЕМСЯ

Дзеці — кветкі жыцця :)

Маладая мама перад люстэркам прымярае новае футра, падыходзіць маленькая дачка і кажа:

— Матуля, якая ты прыгожая ў гэтым футры!

— Праўда?

— Так, праўда, ты ў ёй на аўчарку падобная!

Маю першую дзяўчыну звалі Ала, але мы з ёй расталіся. Па іроніі лёсу другую таксама звалі Ала, і мы таксама з ёй расталіся. Але зараз сябры мяне называюць Алкатэстарам!

— А калі ўсе скасочаць з даху, ты таксама скасочыш?

— Ну, табе ж нічога не перашкаджае гаварыць гэтую фразу, якую таксама ўсе гавораць.

Не ведаю, як вы, а я, калі ем, самае смачнае пакідаю напрыканцы. Напрыклад, калі мая дзяўчына прыгатавала мне салацік з рукалы і сельдэрэю, я пачну са скандалу і скончу стэйкам і віскі ў стрыпбары.

caricatura.ru

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.
РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: В. АНУФРЫЕВА (намеснік галоўнага рэдактара), Н. ДРЫНДРОЖЫК, Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВІНАЎ (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК.
Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
ТЭЛЕФОНЫ Ў МІНСКУ: прыёмнай – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, маркетынгу — 337 44 04, бухгалтэрыі: 287 18 81.
Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zviazda.by,
(для зваротаў): zvarot@zviazda.by

ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79,
РЭКЛАМЫ e-mail: reklama@zviazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значкам, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.

Тыраж 14.804. Індэкс 63850. Зак. № 2797.

Нумар падпісаны ў 19.30 22 жніўня 2019 года.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ
Штотыднёвы дадатак газеты ЗВЯЗДА
23 жніўня 2019 г. № 34 (519)
ГАЗЕТА ДЛЯ ВЫБАРШЧЫКАЎ І ДЭПУТАТАЎ МЯСЦОВЫХ САВЕТАЎ

ТЭМА ТЫДНЯ

Фота Анатоля КЛЕЩЧУКА.

ЗАПАС БЯДЫ НЕ ЧЫНІЦЬ

Акрамя багатага ўраджаю традыцыйнай агародніны, у краіне сёлета мяркуюць сабраць каля 450 тон бахчавых культур

КОЖНЫ гаспадар ведае: дома павінна быць тое-сёе з прыпасаў. Ну хоць бы для таго, каб хлебасольна павітаць нечаканых гасцей. Ды і ўвогуле, неяк спакайней, калі ведаеш, што лыжка мукі — не апошняя ў хаце... Такі ж парадак дзейнічае і на дзяржаўнай «кухні»: збожжа павінна хапіць да наступнага ўраджаю, яшчэ і з запасам. Ды не толькі надзённага хлеба, а і прысмакаў трэба нарыхтаваць. Колькі прадукцыі захоўваецца ў засеках і як можна зарабіць на малацэ, нам расказалі супрацоўнікі Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання Беларусі. стар. 3

«ЗЯЛЁНАЯ» ЭКАНОМІКА

РЭАЛЬНЫЯ КРОКІ ДАЮЦЦА НЕ ПРОСТА,

або Малыя гарады на шляху да ўстойлівага развіцця

На пачатку чэрвеня ў Навагрудку адбыўся XV Рэспубліканскі экалагічны форум, на якім разглядаліся пытанні развіцця «зялёнай» эканомікі, ці, іншымі словамі кажучы, «зялёнага» росту. Навагрудак з 2017 года якраз з'яўляецца пілотным горадам праекта «Зялёныя гарады».

Як вядома, стратэгія ўстойлівага развіцця праз падтрымку «зялёнай» эканомікі ўзнікла не сёння. Яна бярэ свой пачатак з Канферэнцыі «Рыа+20» (2012 г.), на якой краіны свету, і Беларусь у тым ліку, пагадзіліся стаць на шлях «зялёнай» эканомікі — як найважнейшага інструмента гэтай стратэгіі. Перакананы, што асноўная работа ў нас яшчэ наперадзе. Сёння мы можам з задавальненнем канстатаваць, што розныя дзяржаўныя і рэгіянальныя праграмы, уся адукацыйная сфера ў той ці іншай ступені ўтрымліваюць экалагічны складнік. Аднак патрабаваннем дня з'яўляюцца не тэарэтычныя палажэнні, а рэальныя крокі на гэтым шляху.

Мне, грамадзяніну Беларусі і жыхару гарадскога пасёлка, цікава назіраць, як на практыцы рэалізуюцца крокі па «азяляненні» эканомікі, і меркаваць, што было б разумна ў гэтых адносінах змяніць.

Пачаць свае разважанні хочацца з выбару прыярытэтаў для «зялёнага» развіцця. Зразумела, што такім колерам павінна «афарбавацца» ўся нацыянальная эканоміка і ўсе рэгіёны краіны. Аднак магчымасці Беларусі, нават пры дапамозе міжнародных арганізацый, якія фінансуюць шматлікія экалагічныя праекты, не дазваляюць у сённяшніх умовах зрабіць гэты працэс паўсюдным. Таму вызначаюцца прыярытэтныя кірункі, ці, як прынята сёння казаць, драйверы, пілотныя раёны, гарады. Адносна апошніх узнікае пытанне: наколькі абгрунтаваным з'яўляецца іх выбар? Вядома, што гэта робіцца не адным чалавекам, а калектывам спецыялістаў. стар. 14

СЁННЯ Ў НУМАРЫ

Хто ў двары старшы?

Гэта «званне» прысвойваюць у Заводскім раёне сталіцы самым нераўнадушным. стар. 2

Ці хопіць бульбы?

Чаму ў нарыхтоўшчыкаў адсутнічае прадукцыя стабілізацыйных фондаў — высвятлялі спецыялісты Камітэта дзяржкантролю. стар. 3

Здалі — прынялі

Пра асаблівасці збору лішкаў малака ў Бабруйскім раёне. стар. 4

У лес... па прыгоды?

Без «сезонных» здарэнняў не абыходзіцца. стар. 15

Прыгожа, весела, смачна!..

У Карэліцкім раёне зладзілі свята кветак і яблычны фэст. стар. 16

ЧЫРВОНААРМЕЙСКАЯ, 9

Дасягаць Мэт з моладдзю

Намеснік старшыні Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу, Нацыянальны каардынатар па Мэтах устойлівага развіцця Мар'яна ШЧОТКІНА ўзяла ўдзел у форуме «Інавацыі падлеткаў і моладзі для дасягнення Мэт устойлівага развіцця».

Мерапрыемства адбылося 15 жніўня ў Нацыянальным дзіцячым адукацыйна-аздараўленчым цэнтры «Зубраня» і аб'яднала 150 падлеткаў. Яны прадставілі свае ідэі і праекты па дасягненні Мэт устойлівага развіцця ў розных сферах — аховы навакольнага асяроддзя, здаровага ладу жыцця, якаснай адукацыі і іншых. У рамках форуму адбыўся таксама круглы стол, які сабраў маладзёжных паслоў МУР.

Мар'яна Шчоткіна падзякавала ўдзельнікам форуму за актыўнасць і адзначыла асаблівую ролю моладзі ў рабоце па дасягненні Мэт устойлівага развіцця. «Мы хочам пачуць моладзь і вызначыць тыя тэмы, кірункі, якімі будзем разам займацца, — сказала яна. — Мы чакаем яркіх выступленняў, ініцыятыў. Калі маладым людзям цікавыя гэтыя пытанні, значыць, будзе над чым працаваць».

У Беларусі на розных узроўнях праводзіцца работа па ўключэнні моладзі ў дзейнасць па дасягненні Мэт устойлівага развіцця. «Важна інфармаваць маладых людзей, школы, садкі аб Мэтах устойлівага развіцця, бо за моладзю — наша будучыня», — падагульніла Мар'яна Шчоткіна.

Пытанні надзённыя і глабальныя

Старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу па эканоміцы, бюджэце і фінансах Уладзімір Панцюхоў узяў удзел у адзіным дні інфармавання і правёў сустрэчы з выбаршчыкамі Краснапольскага і Касцюковіцкага раёнаў Магілёўскай вобласці. Пра гэта паведамляе прэс-служба верхняй палаты парламента.

На мерапрыемстве абмяркоўваліся пытанні комплекснага развіцця паўднёва-ўсходніх рэгіёнаў вобласці, стварэння спрыяльных умоў для пражывання насельніцтва ў адпаведнасці з Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 8 чэрвеня 2015 г. № 235 «Аб сацыяльна-эканамічным развіцці паўднёва-ўсходняга рэгіёна Магілёўскай вобласці».

Падчас сустрэчы выбаршчыкі задавалі пытанні аб зменах у Падатковым кодэксе Рэспублікі Беларусь, перараслiку рабочых пенсій, актывізацыі работы аўтакрам і машын па развозе хлеба, стварэнні новых дадатковых працоўных месцаў, развіцці вытворчасці дрэваапрацоўкі, вызваленні ад штрафных санкцый і выкананні сацыяльных стандартаў. Асобна было пастаўлена пытанне аб неабходнасці стварэння грамадскага аб'яднання абаронцаў памяці і праўды пра Вялікую айчынную вайну.

Усё дрэннае міне

Віцэ-спікер савета Рэспублікі наведала дзіцячы прытулак

Такія візіты досыць складаныя. Па-першае — дзеці, якія не церпяць паказухі і няшчырасці. Па-другое — прытулак. Гэта значыць, што дзеці знаходзяцца ў бядзе. Ужо ў бяспецы і дастатку, але яшчэ не з бацькамі, і невядома пакуль дакладна, як складзецца іх жыццё далей.

Фота БелТА.

Дырэктар сацыяльна-педагагічнага цэнтра з прытулкам Фрунзенскага раёна Мінска Марына Станкевіч кажа, што 85 працэнтаў яе падапечных вяртаюцца ў родныя сем'і. Яшчэ адна станоўчая тэндэнцыя — колькасць дзяцей, якія трапілі ў небяспечную сітуацыю, змяншаецца. Цяпер у сценах СПЦ 15 непаўналетніх: ад 3 да 16 гадоў. І канешне, тут ім створаны добрыя ўмовы, з імі працуюць педагогі і псіхолагі, большасць з іх наведваюць бацькі, але ўсё роўна — дзеці нібыта прыціснутыя тым, што з імі адбылося, яны сумуюць па родных і сябрах, яны баяцца, што могуць ніколі больш не вярнуцца дадому...

Мар'яна Шчоткіна адразу пастаралася разняволіць атмасферу, скараціць дыстанцыю паміж сабой і насельнікамі прытулку. Дзеці падрыхтавалі нумары? Добра, але яна хоча сесці так, каб бачыць усіх. І з кожным пазнаёміцца асабіста. І распытаць пра захапленні. І падарункі былі індывідуальныя. І дзеці, спачатку трошкі напружаныя і заціснутыя, хутка раскрыліся, заўсміхаліся і сталі з задавальненнем расказваць пра сябе і свае захапленні.

— Па ўсёй краіне набірае сілу акцыя па дапамозе ў падрыхтоўцы дзяцей да школы, — сказала потым віцэ-спікер журналістам. — Кожны член Савета Рэспублікі возьме ў ёй удзел: нехта наведае школьную лінейку, нехта дзіцячы дом. Адначасова Беларускі Саюз жанчын па ўсёй краіне ўдзельнічае ў акцыі «Збяром партфель разам». Сёння мы прыйшлі ў СПЦ, да дзяцей, якіх часова забралі з сям'і, яны знаходзяцца ў складанай сітуацыі і маюць патрэбу ў асаблівай увазе. Перш чым прыйсці да іх, мы спыталі, чаго яны хочуць.

Віцэ-спікер верхняй палаты парламента ўручыла кожнаму дзіцяці па спартыўным касцюме, прычым усім — розныя. Акрамя таго, прытулак папоўніўся ўтульнымі крэсламі-падушкамі. Але, напэўна, самае важнае ў гэтай сустрэчы — атмасфера і пачуццё, што ты не адзін, тваё жыццё важнае для іншых людзей, нават тых, хто цябе не ведае асабіста. Не ведаў дагэтуль.

— Вельмі важна, каб кожнае малое ішло ў школу з добрым настроем і было да яе падрыхтаванае, — лічыць Мар'яна Шчоткіна. — Менавіта таму Прэзідыум Беларускага саюза жанчын рыхтуе праграму наведвання дзяўчат у дзіцячай закрытай установе ў Петрыкаве.

Намеснік старшыні Савета Рэспублікі згадала словы з песні, якую яна пачула тут, у СПЦ, з вуснаў дзяцей: «Мы падрасцём і ўсё паправім». «Дзяцінства — гэта такі час, калі людзі вераць у светлую мару, калі яны мараць. І мы павінны абавязкова ў гэтым дапамагчы. І самае галоўнае, кожнае дзіця павінна адчуць цеплыню і падтрымку. Яно павінна прыйсці першага верасня ў школьны клас з добрым настроем і ўпэўненасцю, што не адзінокае ў гэтым свеце», — дадала палітык.

СТАЦЬ БЛІЖЭЙ

СТАРШЫ Ў ДВАРЫ

не па гадах і званнях, а па нераўнадушшы і сумленні

Неабыякавыя да стану сваіх і суседскіх двароў людзі ў верасні — кастрычніку могуць набыць грамадскія паўнамоцтвы — наўпрост кантактаваць з камунальнымі службамі Заводскага раёна сталіцы і ўказваць ім на вулічныя праблемы: адчыненыя дзверы, зламаную лаўку, перавернутую сметніцу, пахіснуты слуп, няскошаную траву...

У сталіцы ўжо паспяхова працуюць такія арганізацыі, як КОТГСы — калегіяльныя органы тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання, якія функцыянуюць на добраахвотных пачатках. Некалькі гадоў таму асвоілі практыку выбараў старшых па пад'ездах. Цяпер на чарзе — сталічныя дворы.

— У нас ужо ёсць кандыдаты на абранне старшымі па дварах. Гэта ініцыятыўныя жыхары, неабыякавыя да лёсу двара. Яны будуць нам падказваць, а мы — выконваць іх звароты, — тлумачыць новаўвядзенне **Міхаіл ВАРЫКАШ, дырэктар жыллёва-камунальнай гаспадаркі Заводскага раёна Мінска.** — Такім чынам мы выходзім на адкрыты дыялог з грамадзянамі і разлічваем, што праз гэта вялікая колькасць зваротаў, якая існуе цяпер, зменшыцца. Мы сумесна будзем наводзіць парадак, і тады жыць у нашым раёне стане лепш.

Абірацца старшыя будуць на агульных сходах грамадзян самімі жыхарамі і прадстаўнікамі камунальных службаў, бо ўсе яны ведаюць ініцыятыўных суседзяў і здольныя прапанаваць найлепшыя кандыдатуры на пост «галавы двара».

— Людзі, якія тут жывуць, штодня ідуць на работу, заўважаюць усё і адразу нам паведамяць аб праблеме. Камунальныя службы і ствараліся для насельніцтва, каб мы чулі іх і выконвалі запыты. І мы зусім не супраць, калі нам будуць хутка паведамляць аб праблеме. Магчыма, мы дзесьці самі нешта не дагледзелі, не заўважылі, — разважае дырэктар. — Галоўнае — вырашыць пытанне і патлумачыць людзям, што сёння мы не можам адрамантаваць гэтую лаўку, а вось праз два тыдні ці месяц — калі ласка. Аднак абяцанне такое трэба выконваць, тады будзе разуменне.

Звароты грамадзян будуць адпрацоўвацца камунальнікамі сумесна са службай «115», каб не пакінуць без увагі ніводную просьбу. Абраць старшых па дварах плануюць за верасень — кастрычнік, а атрымаць першыя вынікі ад іх работы — ужо да канца гэтага года. Аднак рэальна пабачыць, ці прыносіць карысць дзейнасць актыўных жыхароў і ці варта распаўсюджваць вопыт Заводскага раёна на ўсю сталіцу, можна будзе не раней чым праз паўгода.

Ірына СІДАРОК, фота аўтара.

САРДЭЧНА ЗАПРАШАЕМ!

Паўночныя «фішкі» агрясядзіб

У Віцебскай вобласці зарэгістравана каля 620 агрясядзіб, у тым ліку чатыры — на базе сельскагаспадарчых арганізацый. Амаль палова з іх знаходзіцца ў Браслаўскім, па 44 — у Мёрскім і Пастаўскім раёнах. А вось у Талачынскім сёлета з'явілася першая.

Добрай навіной для гаспадароў у пачатку мінулага года стаў уступіўшы ў сілу прэзідэнцкі Указ № 365 «Аб развіцці аграэкатурызму» (ад 9 кастрычніка 2017 года). Дзякуючы яму істотна спрашчаецца аказанне паслуг у гэтай сферы. Паралельна пашыраны пералік паслуг, якія могуць аказвацца.

На жаль, не ўсе сядзібы працуюць. З агульнай колькасці летась дзейнічала толькі 80 %. Напрыклад, у Браслаўскім раёне ў 2018 годзе колькасць сядзіб паменшылася на 17. Гэта адбылося таму, што некаторыя суб'екты аграгурызму не адпавядалі патрабаванням Указа № 365.

Таксама летась у сядзібах прынялі каля 42,2 тысячы гасцей. Параўнайце: пазалетась іх было 33,1 тысячы, а ў 2016 годзе — прыблізна 31,7 тысячы. Сярэдняя працягласць пражывання: у 2018-м — больш за дзевяць дзён і прыблізна па пяць з паловай дзён у 2016 і 2017 гадах. Значыць, бізнес становіцца больш выгадным. А падатак — усяго толькі базавая велічыня ў год.

У многіх раёнах гаспадары агрясядзіб, каб менавіта да іх прыехалі адпачыць, шукаюць «фішкі». І прыкладаў гэтаму ўсё больш. Напрыклад, масавым стаў леташні чэмпіянат краіны па яздзе па бездарожжы, які прайшоў на базе сядзібы «Канашы» ў Полацкім раёне. Новым турыстычным прадуктам стала анімацыйная праграма «Адраджэнне полацкага сярэдневяковага судаходства». Крэатыўнічаюць і ў суседнім Глыбоцкім раёне. Сядзіба «Утрына» стала сталіцай экалагічнага фестывалю «ЭкаЛэнд». У яго рамках правялі кулінарны конкурс сярод гаспадароў аграрных сядзіб і жыхароў раёна. А ў сядзібы «Запаветны востраў» і «Цэнтр Еўропы» летась на міжнародны фестываль прыехала каля сарака дайвераў з Беларусі, Расіі і Украіны. Нагодай стала магчымасць пагрузіцца ў самае глыбокае беларускае возера — Доўгае.

У Мёрскім раёне на «Мацейкавай сялібе» арганізавалі летні сямейны лагер. У праграме былі рухомыя гульні, майстар-класы па валянні воўны, спектаклі і экскурсіі па знакавых мясцінах раёна. А на Пастаўшчыне ў агрясядзібе «Акарына» праводзяцца майстар-класы па ганчарным мастацтве...

У камітэце эканомікі Віцебскага аблвыканкама лічаць, што адным з самых перспектыўных кірункаў развіцця турызму павінен стаць так званы экалагічны. Такі від адпачынку называюць яшчэ «зялёным» — гэта калі і самі турысты прыносяць мінімум шкоды навакольнаму асяроддзю. Яго магчыма развіваць у раёнах з некранутай прыродай, з сельскагаспадарчай накіраванасцю (апошніх у Віцебскай вобласці большасць — 12 з 21).

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ЗАПАС БЯДЫ НЕ ЧЫНІЦЬ

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

— Гароднінай і бульбай Беларусь можа і сябе забяспечыць, і сьвяроў. А што ў краіне робіцца з лішкам сельгаспрадукцыі, вырашчанай на ўласных падворках? Нічога не губляем?

— Сапраўды, у рэспубліцы вытворчасць бульбы і гародніны дазваляе ў поўным аб'ёме забяспечыць патрэбы ўнутранага рынку і мець свабодныя рэсурсы для пастаўкі на экспарт. Лішкі прадукцыі, выгадаванай і вырашчанай у асабістых гаспадарках грамадзян, штогод закупляюцца Белкаапсаюзам.

— Як ідзе закладка стабілізацыйных фондаў (запасаў) харчовых тавараў сёлета, з якім запасам будзем узімку?

— Цяпер вядзецца работа па фарміраванні аб'ёмаў закладкі асноўных відаў плодаагародніннай прадукцыі для стабілізацыйных фондаў на міжсезонны перыяд 2019—2020 гадоў, якія будуць зацверджаны аблвыканкамамі і Мінскім гарвыканкамам да 1 верасня. Стабілізацыйныя фонды дазваляюць уплываць на рознічныя цэны ўнутранага рынку краіны і пазбягаць іх неабгрунтаваных скачкоў. Штогод стабілізацыйныя фонды закладваюцца ў запланаваных аб'ёмах.

— Чалавек не толькі вырасціў бульбу ці яблыкі, а яшчэ і трымае карову або некалькі, застаюцца лішкі малака, — куды і на якіх умовах іх можна здаць?

— Грамадзяне, якія ажыццяўляюць вядзенне ўласных падсобных гаспадарак, могуць па сваім жаданні рэалізоўваць малако з прыватнага падворка юрыдычным і фізічным асобам, а таксама індывідуальным прадпрымальнікам згодна з заключанымі з імі дагаворамі. Гэта прадугледжана артыкулам 6 закона аб асабістых падсобных гаспадарках грамадзян.

Малакаперапрацоўчыя арганізацыі краіны прымаюць сырое каровіна малако як ад сельскагаспадарчых арганізацый, так і ад насельніцтва ў адпаведнасці з патрабаваннямі СТБ 1598-2006 «Малако каровіна сырое. Тэхнічныя ўмовы». Для забеспячэння кантролю якасці такога малака, прынятага ад насельніцтва, вытворчыя лабараторыі сельскагаспадарчых арганізацый акрэдытаваны для вызначэння адпаведных паказчыкаў.

— Падпраграма 10 «Развіццё і падтрымка малых формаў гаспадарання» Дзяржаўнай праграмы развіцця аграрнага бізнесу на 2016—2020 гады прадугледжвае выплату надбавак да закупачных цэн грамадзянам, якія рэалізуюць малако. Як яны вызначаюцца?

— Памер надбавак штогод вызначаецца Мінсельгасхарчам у межах сродкаў, прадугледжаных у рэспубліканскім бюджэце на развіццё сельскагаспадарчай вытворчасці, рыбаводства і перапрацоўку сельскагаспадарчай прадукцыі. Так, пастановай Мінсельгасхарча аб надбаўках да закупачных цэн на сельскагаспадарчую прадукцыю насельніцтва ў 2019 годзе памер надбаўкі да закупачнай цаны за 1 кілаграм малака базіснай тлустасці (3,6 працэнта) складае 0,04 рубля.

Парадак разліку асобамі, якія закупілі малако ў насельніцтва, ажыццяўляецца ў адпаведнасці з пастановай Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання Рэспублікі Беларусь ад 4 красавіка 2018 года № 35. У 2018 годзе ў насельніцтва было закуплена 165,3 тысячы тон малака для далейшай перапрацоўкі і вытворчасці малочных прадуктаў і выплачаныя надбаўкі да закупачных цэн у памеры 6205 тысяч рублёў.

— Цікавыць чытачоў адносна новыя для нас культуры кшталту кавуноў. Якая ў іх сёлета ўраджайнасць, якое месца на рынку яны зоймуць?

— Так, у 2019 годзе ў сельскагаспадарчых арганізацыях і сялянскіх (фермерскіх) гаспадарках будзе выраблена каля 450 тон бахчавых культур. Пасадкі бахчавых культур сканцэнтраваны ў асноўным у Брэсцкай (больш за 70 працэнтаў усіх плошчаў), Гомельскай, Гродзенскай і Мінскай абласцях. Летась бахчавымі культурамі (у асноўным кавунамі) было занята 35,9 гектара (85 працэнтаў ад узроўню 2017 года). Вытворчасць гэтых культур склала 421,1 тоны (100,1 працэнта ад узроўню 2017 года) пры сярэдняй ураджайнасці 125 цэнтнераў з гектара.

Найбуйнейшыя вытворцы кавуноў у нашай краіне — прадпрыемствы «Чарняны» Маларыцкага раёна, «Цяплічны камбінат «Бярэсце» Брэсцкага раёна, «Дружба і К» Смалявіцкага раёна, а таксама «Гродзенская аграднінная фабрыка».

Вырошчванне бахчавых культур — вытворчасць працаёмкая, патрабуе значнага прымянення ручной працы: ад пасеву (высадкі расады) з выкарыстаннем часовых плёначных хованак і да ўборкі.

— У краіне пачалі вырошчваць цвёрдыя сарты пшаніцы. Ці хутка будзе ў нас макарона з беларускага збожжа?

— Сёння да выкарыстання ў сельскагаспадарчай вытворчасці дапушчана больш за 100 сартоў мяккай пшаніцы айчыннай і замежнай селекцыі, тады як цвёрдай пшаніцы дапушчана толькі восем сартоў. Сельскагаспадарчыя арганізацыі краіны паспяхова займаюцца вырошчваннем пшаніцы мяккіх сартоў для вытворчасці збожжа харчоваga і кармавога прызначэння (пасяўная плошча складае больш за 660 тысяч гектараў).

Вырошчванне пшаніцы цвёрдых сартоў у сельскагаспадарчай вытворчасці не ажыццяўлялася ў сувязі з неспрыяльнымі для яе глебава-кліматычнымі ўмовамі, невысокай прадукцыйнасцю збожжа (12—15 ц/га), а таксама недастатковай якасцю гэтага збожжа для наступнага выкарыстання яго перапрацоўчымі арганізацыямі.

Селекцыяй сартоў цвёрдай пшаніцы сёння ў краіне займаецца Беларуская дзяржаўная сельскагаспадарчая акадэмія, якая стварыла тры сарты (Славіца, Разалія, Валента), уключаныя ў дзяржаўны рэестр сартоў. Таксама ў гэты рэестр уключаны тры сарты (Амазонка, Аксініт, Агат Данскі) селекцыі Усерасійскага НДІ збожжавых культур імя І. Г. Каліненкі, два сарты (Мерыдыяна, Ірыдэ) селекцыі італьянскай фірмы Societa Produttori Sementi S. P. A.

— А ўвогуле, з якім «караваем» будзем зімаваць?

— Заданне на пастаўку збожжа для рэспубліканскіх дзяржаўных патрэб у аб'ёме 815 тысяч тон будзе выканана — гэта дазволіць забяспечыць патрэбу ўнутранага рынку ў мукамольна-крупяной прадукцыі да новага ўраджаю ў поўным аб'ёме.

Паводле аператыўнай інфармацыі, па стане на 14 жніўня 2019 года арганізацыямі-нарыхтоўшчыкамі для рэспубліканскіх дзяржаўных патрэб закуплена 660,2 тысячы тон харчовага збожжа, што складае 81 % ад устаноўленага задання, у тым ліку па Брэсцкай вобласці — 89,1 тысячы тон (92,8 %), Віцебскай — 80,2 тысячы тон (69,7 %), Гомельскай — 74,3 тысячы тон (63 %), Гродзенскай — 130,9 тысячы тон (95,5 %), Мінскай — 176,6 тысячы тон (95,5 %), Магілёўскай — 109,1 тысячы тон (66,5 %).

Харчовай пшаніцы ў лік дзяржзаказу паступіла 414,8 тысячы тон (85,4 % ад задання), жыта — 212 тысяч тон (86,5 %), ячменю — 17,4 тысячы тон (60 %), аўса — 16 тысяч тон (36,8 %).

Варвара МАРОЗАВА.

ЁСЦЬ ПЫТАННЕ!

БУЛЬБЫ ХОПІЦЬ УСІМ?

Адсутнасць прадукцыі стабілізацыйнага фонду ў нарыхтоўшчыкаў, незабеспячэнне рытмічных паставак у гандлёвыя пункты пры павышаным попыце на айчынную сельгаспрадукцыю пацягнула сёлета рост кошту на некаторыя яе віды ў 3-5 разоў.
І у першую чаргу праз павелічэнне гандлёвых надбавак суб'ектамі гандлю. Да такога выводу прыйшлі спецыялісты Камітэта дзяржаўнага кантролю Віцебскай вобласці.

Там канстатуюць, што не выконваюцца даручэнні Прэзідэнта па забеспячэнні насельніцтва якаснай айчыннай сельскагаспадарчай прадукцыяй, падтрымцы яе вытворцаў і скарачэнні долі імпарту. Гэта высветлілася ў выніку кантрольных мерапрыемстваў, праведзеных у першым паўгоддзі.

Начальнік упраўлення кантролю за работай галін гаспадаркі Камітэта дзяржкантролю Віцебскай вобласці Вадзім ВАЛОВІЧ растлумачыў, што непрыняцце мясцовай уладай належных мер па аказанні айчынным вытворцам падтрымкі па прасоўванні вырашчанай прадукцыі ў рознічную гандлёвую сетку, і ў першую чаргу да буйных гандлёвых рытэйлераў, цягне паўсюднае яе замяшчэнне імпартнай.

Трохі гісторыі ў тэму. Раней у мэтах бесперабойнага забеспячэння насельніцтва айчыннымі прадуктамі ў міжсезонны перыяд пачынаючы з 1998 года пад непасрэдным кіраўніцтвам Савета Міністраў у абласцях і Мінску пачалі стварацца стабілізацыйныя фонды харчовых тавараў. У іх першапачаткова закладваліся мяса, жывёльнае масла, сычужныя цвёрдыя сыры, сухое малако, тварог, гароднына, садавіна, бульба, цукар. Потым Саўмінам былі выключаны прадукты жывёлагадоўлі і цукар. А спіс прадуктаў раслінаводства, акрамя бульбы і садавіны, быў дапоўнены капустай, морквай, буракамі, цыбуляй.

> З 2016 года, пасля таго як функцыі па стварэнні стабфондаў харчовых тавараў былі перакладзеныя ўрадам на аблвыканкамы і Мінскі гарвыканкам, работа па іх фарміраванні і выкарыстанні пераважна стала фармальнай і праводзілася для выгляду.

— Камітэтам вобласці выкрываліся факты фармальнага заключэння дагавораў: як паміж захавальнікамі і вытворцамі прадукцыі, так і паміж захавальнікамі прадукцыі стабфонду і гандлёвымі арганізацыямі. Фактычна дагаворныя адносіны не выконваліся, штрафныя санкцыі за невыкананне ўзятых бакамі на сябе абавязацельстваў не прымяняліся... Кантрольнымі мерапрыемствамі ўстаноўлена, што шмат у якіх захавальнікаў на момант наведвання адсутнічала ў даведзеным мясцовымі органамі ўлады аб'ёме прадукцыя стабфонду, — працягвае Вадзім Валовіч.

Пры гэтым адбывалася і штогадовае зніжэнне аб'ёмаў стабфондаў. Напрыклад, на міжсезонны перыяд 2018/2019 гадоў, у параўнанні з 2017/2018 гадамі Віцебскім аблвыканкамам зніжаны аб'ёмы прадукцыі па большасці яе відаў (акрамя морквы і буракоў). У прыватнасці, па рэпчатай цыбулі на 100 тон (з 2400 да 2300), бульбе — на 660 т (з 8500 да 7840 т), белакачаннай капусце — на 730 тон (з 4500 да 3770). А па яблыках — на 920 т, і гэта ў параўнанні з перыядам 2016/2017 гадоў менш напалову!

Раней, калі гэтыя аб'ёмы зацвярджаліся Саўмінам, яны былі вышэйшыя ў разы.

> У цэлым праведзеныя кантрольныя мерапрыемствы паказалі, што грамадзяне не ў поўным аб'ёме забяспечваюцца якасным айчынным харчаваннем. Адпаведна, асноўная задача стварэння запасаў прадукцыі стабфонду не дасягнутая, у тым ліку з прычыны зніжэння яго аб'ёмаў.

Вынікі кантрольных мерапрыемстваў разгледжаны на пасяджэнні калегіі Камітэта з удзелам кіраўніцтва аблвыканкама, гарадскіх і раённых выканкамаў, іншых арганізацый і прадпрыемстваў. Унесены канкрэтныя прапановы па выпраўленні сітуацыі, якая склалася.

У мэтах выканання рэкамендацый Камітэта дзяржкантролю пры зацвярджэнні ў жніўні аб'ёмаў і наменклатуры стабілізацыйных фондаў (запасаў) прадукцыі раслінаводства для рэалізацыі ў міжсезонны перыяд 2019/2020 гадоў аблвыканкам павялічыў у параўнанні з закладзенымі летась аб'ёмы: бульбы — на 60 тон, яблыкаў — на 70 тон, цыбулі рэпчатай — на 100 тон, капусты — на 330 тон...

Выканкамам даручана забяспечыць заключэнне паміж суб'ектамі гаспадарання (якія ажыццяўляюць вытворчасць, захоўванне, рэалізацыю прадукцыі раслінаводства) адпаведных дагавораў, што прадугледжваюць аб'ёмы, віды (гатункі) прадукцыі, канкрэтную матэрыяльную адказнасць за невыкананне бакамі абавязацельстваў. Новы ўраджай трэба закласці ў сховішчы да 1 лістапада.

Кантраляваць пытанне вельмі пільна будуць і надалей.

Ці ёсць са здачай прыватнай прадукцыі праблемы? У Віцебскім абласным саюзе спажывецкіх таварыстваў купяць усё і ва ўсіх, хто пажадае здаць лішняе. Праблем з транспартам, аплатай і тым, дзе захоўваць прадукцыю, не будзе. Увогуле, больш за 70 % у агульных аб'ёмах нарыхтоўчага абароту спажывецкай кааперацыі — прадукцыя, якая закупляецца ў насельніцтва. Спажывецкая кааперацыя ў вобласці з'яўляецца асноўным нарыхтоўшчыкам бульбы, гароднины, садавіны, ягад, грыбоў і іншай прадукцыі.

Каб набыць і захаваць ураджай, у Віцебскай вобласці дзейнічае каля дзевяноста прыёмных нарыхтоўчых пунктаў, каля дваццаці сховішчаў. Ёсць дзе, дарэчы, і прадаць вырашчаную на ўласным падворку прадукцыю: 1400 гандлёвых месцаў даецца грамадзянам для яе рэалізацыі.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

САБРАЦЬ І ЗАХАВАЦЬ

Ядомая «падушка бяспекі»

Што яна сабой уяўляе?

Кожны год у краіне зацвярджаюцца стабілізацыйныя фонды харчовых тавараў. Такая традыцыя прыйшла да нас з савецкіх часоў, калі запас правізіі не даваў гарадскім жыхарам галадаць у міжсезонне. Але і цяпер у яго стварэнні ёсць свае плюсы: па-першае, так танней. Ну і падушка бяспекі на выпадак форс-мажору ніколі не пашкодзіць.

Эканамісты з розных ведамстваў кожны год з красавіка падлічваюць, колькі і чаго неабходна для стварэння чарговага стабфонду. Абласныя выканаўчыя камітэты, вывучыўшы дэталёва сітуацыю кожны ў сваім рэгіёне, прапануюць альбо павялічыць закладку, альбо паменшыць. А затым Савет Міністраў прымае канчатковае рашэнне.

Аб'ём стабілізацыйнага фонду павінен быць прадуманы. Каб і гародніны хапіла, і рэшткі не засталіся. Гэта значыць, звышнарматыўная колькасць не павінна быць занадта вялікая, інакш тавар пачне залежвацца, а сельская гаспадарка панясе страты.

Фонд складаецца з прадуктаў першай неабходнасці, якія можна захоўваць доўга, такіх як гародніна, садавіна, мяса і сметанковае масла. Стратэгічныя запасы для жыхароў буйных гарадоў і галоўнага мегаполіса нашай краіны знаходзяцца на холадакамбінатах і сучасных складах, паступова перамяшчаючыся на прылаўкі магазінаў і ў сталоўкі дзяржустаноў.

Нормы з года ў год амаль не мяняюцца. Сёлета, праўда, збіраюцца папоўніць запасы яблыкаў, бо цяпер у крамах беларускіх сартоў павінна быць у два разы больш. Гародніна і садавіна тут — з беларускіх прадпрыемстваў, большасць якіх — былыя калгасы. Але ёсць і прыватныя фермерскія гаспадаркі. Прадукты ад пастаўшчыкоў спачатку адпраўляюць у лабараторыю на аналіз, каб пераканацца ў адсутнасці нітратаў і радыенуклідаў. (Калі іх знайшлі — вяртаюць вытворцу.) Затым гародніну і садавіну сартуюць, каб прыбраць падгнілую і пакамечаную, пакуюць у скрыні і адпраўляюць на склад.

Напрыклад, у фасовачным цэху бульбу падрыхтоўваюць да «паездкі» ў крамы. Яе мыюць, сушаць, а потым уручную адбіраюць буйныя бульбіны на канвееры і пакуюць іх у мяшкі-сетачкі. Дарэчы, некандыцыя таксама не знікае: яе перапрацоўваюць на крухмал. У выніку цана бульбы вырастае амаль у пяць разоў: закупляюць яе за 20 капеек, а прадаюць ужо па рублі. Яблыкі ў працэсе закладкі даражэюць прыблізна ў тры разы.

Для кожнай гародніны патрэбен свой рэжым захоўвання. Напрыклад, бульбе патрабуецца ад трох да шасці градусаў цяпла і высокая вільготнасць, цыбулі — сухое памяшканне пры нулявой тэмпературы, а яблыкам — герметычныя камеры з паменшаным утрыманнем кіслароду і павялічаным — дыяксіду вугляроду. У такіх умовах ёсць шанц зберагчы бульбу на год, а яблыкі — да дзевяці месяцаў. У асобных спецыялізаваных памяшканнях знаходзяцца запасы мяса, сыру і сметанковага масла. Захоўваюцца прадукты ў вялікіх халадзільных камерах пры тэмпературы мінус 17 градусаў.

У стабілізацыйны фонд Беларусі закладваецца ў асноўным раслінаводчая прадукцыя. На мяса ўпор не робіцца, таму што яго на мясакамбінатах для забеспячэння насельніцтва больш чым дастаткова.

У тэму

У мэтах рацыянальнага выкарыстання запасаў харчовых тавараў Саўмін штогод прымае рашэнне аб тым, што аблвыканкамы і Мінскі гарвыканкам павінны стварыць у абласцях і сталіцы стабілізацыйныя фонды прадуктаў для рэалізацыі на тэрыторыі краіны, забяспечыць кантроль за выкананнем патрабаванняў тэхнічных нарматыўных прававых актаў, рэгуляваць умовы іх захоўвання.

Акрамя таго, рэгіянальныя ўлады да 1 верасня распрацоўваюць канкрэтныя аб'ёмы і наменклатуру стабілізацыйных фондаў, а таксама пералікі арганізацый, якія ажыццяўляюць іх захоўванне. З сярэдзіны лістапада імі рыхтуюцца і зацвярджаюцца графікі штомесячнага выкарыстання аб'ёмаў харчовых тавараў і забяспечваецца кантроль за іх выкананнем — у перыяд з 15 лістапада да 31 мая ўключна.

Кантроль за выкананнем такіх рашэнняў, забеспячэннем спажывецкага рынку харчовымі таварамі ў міжсезонны перыяд ускладзены на аблвыканкамы і Мінскі гарвыканкам.

Сяргей КУРКАЧ.

МАЛОЧНЫ РЭЙС,

або Асаблівасці збору лішкаў малака ў Бабруйскім раёне

На фоне таго, як імкліва сельскае насельніцтва пазбаўляецца ад буйной рагатай жывёлы, Бабруйскі раён сапраўды можна лічыць самым малочным у Магілёўскай вобласці. Тут яшчэ хапае жыхароў, якія трымаюць кароў і рэальна падпрацоўваюць на лішках малака. Штомесячна яны здаюць дзяржаве больш за 202 тысячы тон карыснага прадукту.

Ад шасці рублёў за вядро

За рабочы дзень прадпрымальнік Віктар Фіська «накручвае» на сваім аўто 370 «малочных» кіламетраў. Прычым усе сем дзён на тыдзень — карова ж «працуе» без выхадных. Устае Віктар а палове чацвёртай і ўжо праз паўгадзіны даязджае да першага кліента. З напарнікам абслугоўваюць Глускі і Бабруйскі раёны. А здаюць прадукт філіялу ААТ «Бабуліна крынка», што ў Асіповічах.

— За дзень паспяваю наведаць 17 населеных пунктаў, — удакладняе суразмоўца. —Аб'ёмы ўсюды розныя, у адных вёсках забіраю 50-100 літраў, у іншых 400-600. Хтосьці трымае адну карову, а хтосьці пяць. Адна карова ў сярэднім дае 12-15 літраў.

На 20 жніўня малако каштавала 50 капеек за літр. Гэта прыблізна шэсць рублёў за вядро малака. Разлік з чалавекам, удакладняе прадпрымальнік, кожныя 10 дзён. Вядома, насельніцтва не вельмі задаволена цаной, але зразумець людзей можна. Крыўдна, што карысны натуральны прадукт каштуе танней, чым газаваная вада. Ваду ўзяў ды разліў па бутэльках, а карову яшчэ накарміць трэба і дагледзець. Але ж ад зборшчыка малака тут нічога не залежыць.

Людзі, каб атрымаць больш грошай, бывае, ідуць на хітрыкі. Напрыклад, разбаўляюць малако вадой. Але Віктар — чалавек вопытны і такія спробы адразу ж спыняе. Якасць вызначае як візуальна, так і з дапамогай спецыяльнага прыбора, які паказвае тлустасць прадукту, а таксама сігналізуе, калі ў малацэ прысутнічае вада.

— За дзевяць гадоў работы я ўжо і без прыбора навучыўся выяўляць, якой тлустасці малако, — усміхаецца мужчына. — Дарэчы, калі тлустасць добрая, яшчэ і надбаўка ідзе. Напрыклад, калі чалавек здаў 100 літраў малака тлустасцю больш за 3,7 %, атрымлівае грошы як за 130 літраў.

Суразмоўнік з сумам у голасе адзначае, што колькасць малака ад насельніцтва паступова скарачаецца. Яшчэ летась ён вазіў на прыёмны пункт 3,5 тоны малака, а сёлета ў сярэднім 2,9 тоны. Для параўнання: дзевяць гадоў таму лічба была 3,8 тоны.

Галіна МІХАЛЁНАК займаецца зборам малака ў Варатынскім сельсавеце ўжо восем гадоў.

Сямейная справа

Малако — гэта золата, лічыць жыхарка вёскі Восава Гарбацэвіцкага сельсавета Ганна Занкевіч. Яе гаспадарка лічыцца сялянска-фермерскай — сям'я трымае аж 22 каровы.

— Кожны дзень здаём па 150-200 літраў малака, — кажа фермер. — Нам вельмі зручна. Падаілі кароў, выставілі баклагі на спецыяльныя сталы, паперкі паклалі і займаемся сваімі справамі. А зборшчык прыехаў і ўсё забраў. 50 капеек за літр — гэта

Віктар ФІСЬКО вядзе прыём малака ў насельніцтва.

няшмат, але зімой даюць датацыі — надбаўку за кожны літр малака. Так, як і ў калгасах.

Фермерскі стаж у Ганны Васілеўны і яе мужа 30 гадоў. Была справа, і свіннямі займаліся, але сапраўдны прыбытак прыносіць толькі малако, запэўнівае жанчына.

— Гэта адзіны прадукт, на які попыт не падае, — кажа яна. — Маладняк прадаём насельніцтву. Бычкоў пускаем на мяса, а цёлак хоць і рэдка, але ж купляюць, каб вырасціць кароўку.

Бізнес у Занкевічаў сямейны, бацькам дапамагаюць дачка і яе дарослы сын. Плюс адзін памочнік збоку, які працуе на паўстаўкі.

— У нас забяспечаная гаспадарка, сена рукамі не збіраем, — усміхаецца жанчына. — Толькі адзін трактар з чатырох і прэс па лізінгу купілі, астатняе ўсё набылі за жывыя грошы. Сваімі сіламі, без крэдытаў, пабудавалі склады, гараж, ферму. Іншыя ўкладваюць грошы ў кватэры, нерухомасць, а мы вырашылі: калі гэта наша рабочае месца, трэба забяспечыць яго ўсім неабходным. Дом у нас таксама ёсць, але не нейкі там палац двухпавярховы, а вялікая сялянская хата.

Кароў, дарэчы, Занкевічы таксама нідзе не купілі — вырасцілі самастойна. І цяпер плануюць павялічыць статак да 30 жывёл.

— І на дарослых кароў, і на маладняк нашых нарыхтовак хопіць, — разважае Ганна Васілеўна. — Цяпер калгасы насельніцтва збожжам не забяспечваюць, а мы яго прадаём. Каму для курэй трэба, каму для парсючка. Ахвотных трымаць кароў, на жаль, усё менш. Старым працаваць ужо цяжка, а моладзь прывыкла купляць усё ў крамах. Хаця карова спрадвеку лічылася ў сям'і карміцелькай. Калісьці ў нашым Восаве статак быў 150 галоў, а цяпер засталося, напэўна, кароў 30.

Размаўляю з Ганнай Васілеўнай, і нават соромна становіцца і за сябе, і за іншых. Як часта нам часоьці не хапае, чымсьці мы пакрыўджаны, на нешта скардзімся... А вось чалавек жыве сабе, працуе і вельмі шчаслівы. Пра працалюбных Занкевічаў нават тэлеперадачу знялі. Хоць формула іх поспеху вельмі простая — не лянуйся, але ж купляюць, каб вырасціць кароўку.

Людміла КРЫЧКО, старшыня Бабруйскага раённага Савета дэпутатаў:

— Уласныя падсобныя гаспадаркі — гэта перш за ўсё самазанятасць насельніцтва. Малако дае пэўны заробак, і людзі атрымліваюць свае грошы без затрымак. Гэта асабліва важна для жыхароў аддаленых вёсак, дзе з работай складанасці. Мы за тое, каб насельніцтва займалася такой работай. Гэта дае людзям магчымасць не толькі папраўляць сваё матэрыяльнае становішча, але і выхоўваць цікавасць да працы на зямлі ў сваіх нашчадкаў. Магчыма, нехта з іх пажадае прысвяціць сябе менавіта такой дзейнасці.

Што датычыцца работы зборшчыкаў і разлікаў з насельніцтвам, то тут наогул ніякіх праблем. Усяго на тэрыторыі раёна збор малака ў насельніцтва ажыццяўляюць тры прадпрымальнікі і два сельсаветы. І кожны робіць гэта вельмі сумленна і адказна. А выпадкаў, калі вяртаюць малако здатчыку, практычна не бывае. Людзі самі разумеюць, што трэба ўважліва адносіцца да патрабаванняў па якасці. Я другі год узначальваю райсавет, і яшчэ ніводнай скаргі па малаку не паступала. Акрамя, канешне, пажаданняў падняць закупачныя цэны на яго.

Запрашальнік

На ўрокі — у музей

Напярэдадні Дня ведаў Нацыянальны мастацкі музей запрашае дзяцей і бацькоў на свае, адмысловыя пазашкольныя заняткі. 31 жніўня з 12 гадзін да 17 гадзін тут пройдзе адкрыты ўрок для ўсіх аматараў мастацтва, незалежна ад узросту.

Незвычайныя музейныя персанажы Мальберцік і Палітрачка правядуць для дзяцей урачыстую лінейку. А яшчэ запросяць правесці разам адзін вучэбны дзень. У «раскладзе заняткаў» — не толькі культурна-адукацыйныя праграма (нясумныя ўрокі матэматыкі, літаратуры, гісторыі, чыстапісання, геаграфіі, хіміі, астраноміі, музыкі, працы і, канешне, выяўленчага мастацтва), але і вялікі перапынак з кінапраглядам, настольныя гульні, квэсты для дзяцей і дарослых. «Для кожнага з нашых вучняў падрыхтаваныя падарункі і сюрпрызы, таму, калі вы сумняваецеся, як правесці апошні дзень лета, зазірніце ў музей!» — запрашае куратар праекта, навуковы супрацоўнік аддзела навукова-асветніцкай работы Нацыянальнага мастацкага музея Алёна Машчонак.

Кошт квіткоў на «Адкрыты ўрок» для дзяцей ад трох гадоў — пяць рублёў, для дарослых — восем рублёў.

Вікторыя ЗАХАРАВА.

Чытай болей

Кніга як нагода для сустрэчы

23 жніўня а 17-й гадзіне ў сталічным «Доме кнігі» — абноўленай кнігарні «Светач» — адбудзецца творчая сустрэча з папулярным пісьменнікам, паэтам і тэлевядучым Навумам Гальпяровічам.

На вечарыне, якая носіць назву «Сюжэт для Вечнасці» — уваход на яе, дарэчы, вольны — чытачы паслухаюць вершы ў аўтарскім выкананні, а таксама апавяданні з кніг «На скрыжаванні сноў» і «Час лістападу» — іх прачытаюць рэжысёр і акцёр, кіраўнік тэатра Беларускага радыё Алег Вінярскі і актрыса Марыя Захарыя. А ўлічваючы, што сярод запрошаных гасцей не толькі выдаўцы, прадстаўнікі Саюза пісьменнікаў Беларусі, вядомыя дзеячы медыясферы і культуры, але і барды і выканаўцы песень на вершы Навума Гальпяровіча, — мабыць, не абыдзецца і без музыкі... У якасці бонуса ўдзельнікі імпрэзы прадставяць новыя літаратурныя праекты, што ўжо гэтай восенню выйдуць на канале «Культура» Беларускага радыё. Напрыканцы сустрэчы адбудзецца аўтограф-сесія аўтара.

Вікторыя ЗАХАРАВА.

ШАХМАТНЫ КЛУБ

Выпуск № 75

Сённяшнюю задачу склаў мінчанін Віктар Равіна ***(гл. дыяграму)***.

Белыя: Крb8, Фс3, Ла5, Лh5, Сb6, Cd1, пп. f3, f5, g6 (9).

Чорныя: Крf4, Лb2, Сc1, Сc2, Kb5, пп. e6, g2, g3, h6 (9).

Мат за 2 хады.

Дасылайце рашэнні на адрас рэдакцыі («Звязда», вул. Б. Хмяльніцкага, 10а, 220013, г. Мінск) або на электронны адрас вядучага аддзела: vadim_ne67@mail.ru.

* * *

У сталіцы Славакіі Браціславе прайшлі юнацкія і дзявочыя чэмпіянаты Еўропы ва ўзроставых катэгорыях да 8, 10, 12, 14, 16 і 18 гадоў. Агульная колькасць удзельнікаў склала 1306 чалавек, якія прадстаўлялі 48 краін. Сярод іх — 4 гросмайстры сярод мужчын і 1 сярод жанчын, адпаведна 17 і 3 міжнародныя майстры, 81 і 41 майстар ФІДЭ. Узнагароды заваявалі прадстаўнікі 14 краін, на рахунку Расіі 12 медалёў, Азербайджана — 5, Украіны — 4.

Беларусь прадстаўлялі 30 юных шахматыстаў. На жаль, заваяваны толькі 1 медаль — «серабро» Вольгі Бадэлькі. Магіляўчанка, якая нядаўна атрымала званне міжнароднага гросмайстра, лідзіравала сярод дзяўчат да 18 гадоў да апошняга тура, ды ў ім усё ж страціла шанцы на «золата». На рахунку Вольгі шэсць перамог і тры нічыі.

Чацвёртыя месцы занялі Варвара Мацкевіч (да 8 гадоў) і Ксенія Зелянцова (да 14), шостае — Арцём Стрыбук (да 12), восьмыя — чэмпіёнка Беларусі Аляксандра Тарасенка (да 14) і Мілена Сідарэня (да 10), дзявятае — Вячаслаў Зарубіцкі (да 18), адзінаццатае — Максім Царук (да 14), дванаццатае — Міхей Навуменка (да 12).

Вось дзве пераможныя партыі беларускіх шахматыстаў.

Вольга Бадэлька — Ганна Саргсян. 1. d4 d5 2. c4 c6 3. Kf3 Kf6 4. Kc3 dc 5. a4 Cf5 6. e3 e6 7. C:c4 Cb4 8. 0-0 Kbd7 9. Kh4 0-0 10. K:f5 ef 11. f3 Kb6 12. Cb3 Фd7 13. a5 Kbd5 14. Фd3 Лad8 15. e4 Kc7 16. e5 Kfd5 17. Лd1 Лfe8 18. K:d5 K:d5 19. a6 b5 20. Cg5 Ce7 21. C:e7 Ф:e7 22. Лac1 Kf4 23. Фc2 Фg5 24. Kph1 c5 25. g3 Фh5 26. Лf1 Л:d4 27. gf c4 28. Фf2 Л:f4 29. Cd1 Лh4 30. f4 Фh6 31. Лc2 Лd8 32. Cf3 Ф:f4 33. Ф:a7 g5 34. Фf2 b4 35. a7 b3 36. Лe2 Крf8 37. Фg1, 1:0.

Арцём Бяляўскі — Аксель Тунсё. 1. d4 Kf6 2. c4 e6 3. Kf3 d5 4. Kc3 dc 5. e3 a6 6. C:c4 b5 7. Cd3 Cb7 8. 0-0 Ce7 9. Фe2 Kbd7 10. Лd1 0-0 11. a3 Лc8 12. Cc2 c5 13. dc C:c5 14. Cd2 Фe7 15. Лac1 C:f3 16. Ф:f3 Ke5 17. Фe2 Kc4 18. Лb1 K:d2 19. Ф:d2 Лfd8 20. Cd3 e5 21. Фc2 h5 22. h3 Крf8 23. Лbc1 C:a3 24. Cf5 Л:d1+ 25. Л:d1 Лc4 26. Cd3 Лc6 27. ba Фc5 28. K:b5 Ф:c2 29. C:c2 Л:c2 30. Kd6 g6 31. Лb1 Лc6 32. Kb7 Крe7 33. Ka5 Лc5 34. Лb7+ Kd7 35. Kb3 Лb5 36. Л:b5 ab 37. Крf1 Kb6 38. Kd2, 1:0.

* * *

Андрэй Жыгалка падзяліў 1—5 месцы (па дадатковых паказчыках ён другі) на Мемарыяле Палугаеўскага ў Самары (132 удзельнікі). Сяргей Каспараў быў пяты ў Італіі (30 гульцоў), Мікіта Маёраў — дзявяты ў Швейцарыі (96), Кірыл Ступак — восьмы ў Астане (75), Аляксей Чэрапаў — дваццаць чацвёрты ў грэчаскай Палеахоры (112).

* * *

Славацкая арганізацыя па шахматнай кампазіцыі аб'явіла юбілейны конкурс, прысвечаны 75-годдзю Штэфана Совіка, у трох раздзелах: двухходоўкі; трохходоўкі; шматходоўкі. Суддзя ва ўсіх раздзелах — сам юбіляр. Задачы неабходна дасылаць не пазней за 29 снежня 2019 года на адрас Юрая Брабеца: brabec@brabec.sk. Да ўдзелу запрашаюцца і беларускія складальнікі.

* * *

Рашэнне задачы з мінулага выпуску: 1. e4! Першымі правільна адказалі Васіль Жукавіч, Уладзімір Ізотай, Віктар Жук, Сяргей Цяльпук.

Вадзім ЖЫЛКО.

Сядзі і глядзі

ТРЫ НАГОДЫ ЎКЛЮЧЫЦЬ ТЭЛЕВІЗАР

ЗА ГОРАДАМ

Ужо ў гэтую нядзелю, 25 жніўня, на тэлеканале МІР стартуе шоу «Фазэнда-Лайф» — рэінкарнацыя ўлюбёнай дачнікамі за 11 гадоў перадачы «Фазэнда», адрасаваная ўсім тым, хто на сезон альбо пастаянна збягае з гарадскога тлуму на прыроду і хоча напоўніць загараднае жыццё творчасцю і камфортам. Дапамагае ўдзельнікам у гэтым каманда вопытных дызайнераў, будаўнікоў і дэкаратараў, а таксама вядучы — артыст Цімафей Пронькін (і не, вам не падалося, гэта насамрэч былы ўдзельнік расійскага музычнага гурта Hi-Fi).

Дарэчы, ён таксама ўдзельнічае ў майстар-класах па дызайне, бярэцца, калі трэба, за пэндзлі і шпаталі і майструе мэблю. І не ён адзін! «Калі не хапала рук, а здымачны графік ідзе, я прыехала з офіса на будоўлю, пераапранулася і разам з дызайнерам і памочнікамі шэсць гадзін фарбавала фасад», — зазначае крэатыўны прадзюсар праграмы Вольга Алюшына. Наогул, расказваюць тэлевізійнікі, кожны загародны рамонт займае ад 20 да 30 дзён у залежнасці ад аб'ёму работ. Але галоўную сваю задачу стваральнікі праграмы бачаць нават не ў тым, каб зрабіць канкрэтным героям утульна і прыгожа, а каб паказаць астатнім, што дачны рамонт — гэта не страшна і далёка не заўжды дорага, калі ўключыць фантазію і прыслухацца да парад прафесіяналаў.

ПРАВЕРКА НА КЕМЛІВАСЦЬ

1 верасня ў эфіры сацыякультурнага канала Беларусь 3 прэм'ера — тэлевіктарына «Сваімі словамі». Гэта зноў рэінкарнацыя ранейшай папулярнай віктарыны «Размаўляем па-беларуску» з Аленай Трацэнкай. Яна ж вядзе і гульню «Сваімі словамі».

Праграма здымаецца творчымі сіламі тэлерадыёкампаніі «Гомель» і прапануе ўсім ахвотным праверыць сябе ў веданні беларускай мовы і літаратуры, а таксама гісторыі, культуры і мастацтва нашай краіны. У інтэлектуальным спаборніцтве ўдзельнічаюць па дзве каманды, а вось ці мудрагелістыя заданні для іх падрыхтавалі рэдактары і ці будуць гледачы шчоўкаць гэтыя пытанні, нібы арэшкі, даведаемся акурат у Дзень беларускага пісьменства.

ЗАПІШЫЦЕ РЭЦЭПТ

Папулярнасць кулінарных тэлешоу — з'ява паўсюдная і пастаянная, незалежна ад часу і геаграфіі, гэтыя праграмы запоўнілі эфір большасці краін свету і займелі мільёны прыхільнікаў, якія ведаюць на памяць імёны і рэцэпты Джэймі Олівера, Гордана Рамзі, Барыса Бурды, Юліі Высоцкай і іншых гуру тэлекулінарыі. Таму не дзіва, што ў новым сезоне канал Беларусь 1 працягне традыцыю гатавання перад камерамі — у праекце «Усе за стол!».

Стартуе ён таксама 1 верасня. Як расказалі «Звяздзе» ў Белтэлерадыёкампаніі, «за стол» у кожным выпуску праграмы сядуць дзве сям'і вядомых беларусаў — артыстаў, музыкантаў, спартсменаў і г. д. А гледачы даведаюцца, якія стравы даюць натхненне і сілы і ацэняць кулінарныя здольнасці сваіх папулярных асоб. Так, у прэм'ерным выпуску спаборніцтва на кухні адкрыюць сем'і заслужанага артыста Беларусі Аляксандра Саладухі і алімпійскага чэмпіёна па веславанні на байдарках і каноэ Аляксандра Багдановіча.

Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), **9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00** Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15, 23.55 «Зона Х» (16+).
9.10 «Галоўны эфір».
10.20, 12.10, 18.35, 19.20 Мелодрама «Плюс Любоў» (16+).
12.45, 13.05, 14.35, 15.25 Мелодрама «Палёт матылька». 1—4-я серыі (12+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 «Беларуская часінка».
21.00 «Панарама».
21.50 «Нашы» (6+).
22.05 Серыял «След» (16+).
23.35 «Арэна».
0.20 «Дзень спорту».

Беларусь 2

7.00 «Уключайся!» (12+)
9.00, 18.40 «Тэлебарометр».
9.05, 20.05 Серыял «Зразумець. Дараваць» (16+).
10.10 «Капейка ў капейку» (12+).
10.45 «Арол і рэшка. Перазагрузка» (16+).
11.35 М/с «Чарапашкі-ніндзя» (12+).
12.25 Анімацыйны фільм «Мадагаскар» (12+).
13.45 Камедыя «Знаёмства з Факерамі» (12+).
15.45 Баявік «Стралок» (16+).
17.50 «Веру не веру» (16+).
19.15 «Суперлато».
21.10, 22.05 «Тата папаў» (16+).
22.00 «Спортлато 6 з 49», КЕНО.
23.10 «Ідзі сюды і танцуй».
23.15 Серыял «Жаночы доктар-2» (16+).
0.10 «Хто я?» (12+)

Беларусь 3

7.00 «Дабраранак».
7.35, 12.25 «Беларуская кухня». Кашанка.
8.05, 12.00, 20.15 Навіны культуры.
8.25, 12.20, 20.35 «Гэты дзень».
8.30 «Нацыянальны хіт-парад».
9.25, 16.40 «Цені знікаюць апоўдні». Маст. фільм (12+) [СЦ].
10.40 «Навукаманія» (6+).
11.15, 21.05 «Легенды кіно». Савелій Крамараў (12+).
12.50 «Наперад у мінулае».
13.15 «Дзённікі беларускага падполля». Мінск (12+) [СЦ].
13.45, 18.50 «Сталінград. Перамога, якая змяніла свет». «Баі за кожны метр» (12+).
14.30, 21.40 «Сустрэнемся ў метро». Маст. фільм (12+).
17.55 «Музыка для ўсіх». Канцэрт.
19.30 «Тэатр у дэталях». Балет «Маленькі прынц» Нацыянальнага акадэмічнага Вялікага тэатра оперы і балета Рэспублікі Беларусь.
20.00 «Архітэктура Беларусі».
20.40 «Калыханка» (0+).
23.50 «Арт-гісторыі». Мастак Васіль Пукіраў і яго карціна «Няроўны шлюб».

Беларусь 5

6.40 Веславанне на байдарках і каноэ. Чэмпіянат свету.
10.10 Футбол. Чэмпіянат Беларусі. Агляд тура.
10.55 Мастацкая гімнастыка. Challenge Cup. Клуж-Напока (Румынія).
13.00 Дзюдо. Чэмпіянат свету. Паўфіналы. Фіналы.
15.00 Футбол. Чэмпіянат Англіі. «Тотэнхэм» — «Ньюкасл».
16.55 Валейбол. Чэмпіянат Еўропы. Жанчыны. Францыя — Сербія.
18.30 Валейбол. Чэмпіянат Еўропы. Жанчыны. Германія — Расія.
20.30 Спорт-мікс.
20.40 Спорт-цэнтр.
20.50 Валейбол. Чэмпіянат Еўропы. Жанчыны. Славакія — Беларусь.
22.55 Футбол. Чэмпіянат Англіі. Агляд тура.

АНТ

6.00, 7.05, 8.05 «Наша раніца».
7.00 (з субцітрамі), **8.00** (з субцітрамі), **9.00** (з субцітрамі), **11.00, 13.00, 16.00, 18.00** (з субцітрамі), **20.30** Нашы навіны.
9.10 «Контуры».
10.00 «Жыць здорава!» (16+)
11.10 Серыял «А ў нас у дварыы» (12+).
12.05 «Модны прыгавор» (6+).
13.10 Серыял «Паласа адчужэння» (12+).
15.00 «Давай пажэнімся!» (16+)
16.20, 0.05 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
17.25, 18.20, 23.05 «На самай справе» (16+).
18.50 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
18.55 «Няхай гавораць» (16+).
20.00 «Час».
21.10 Серыял «Чараўнік» (12+).

СТБ

5.30 «Вялікі горад».
6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
6.10, 20.15 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
9.05 «Вадзіць па-руску» (16+).
9.25 «Тыдзень».
10.40 «Меч». Серыял (16+).
12.25 «Вадзіць па-руску» (16+).
12.40, 21.20, 23.45 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
13.45, 20.30 «Неверагодна цікавыя гісторыі» (16+).
14.40, 1.05 «Сакрэтныя тэрыторыі» (16+).
15.40, 16.50 «Мар'ін гай». Серыял (16+).
20.00, 22.55 «СТБ-спорт».
20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
22.05 «Глядзець усім!» (16+)
23.00 «Загадкі чалавецтва» (16+).
0.25 «Мінтранс» (16+).
1.10 «Самая карысная праграма» (16+).

МІР

6.00, 10.10, 4.15 Серыял «Арлова і Аляксандраў» (16+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок).
13.15, 2.55 «Зала суда. Бітва за грошы» (16+).
14.10, 1.20 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
15.05, 2.05 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15, 0.55 «Такому мама не навучыць» (12+).
17.20, 19.20 Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+).
19.55 «Гульня ў кіно» (12+).
20.40, 0.10 Серыял «Закон і парадак» (16+).
3.45 «Культ/Турызм» (16+).

РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
8.45 Маст. фільм «Трамвай у Парыж» (12+).
10.45 «Плюс мінус». Надвор'е на тыдзень.
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.25 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу (12+).
12.35 «Лёс чалавека» (12+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
14.30, 1.00 «Хто супраць?» Ток-шоу.
17.25 «60 хвілін». Ток-шоу.
18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
20.40 Серыял «Капітанша. Працяг» (12+).
22.25, 23.10 «Новая хваля-2019».

НТБ—Беларусь

6.00 «Астрапрагноз».
6.05, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
6.10 За гранню (16+).
6.25 Беларусы (6+).
7.10, 8.05 Серыял «Мухтар. Новы след» (16+).
8.50, 10.20 Серыял «Адвакат» (16+).
9.40 Нашы (6+).
11.15 Серыял «Ляснік» (16+).
13.25, 18.20 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
14.05 Серыял «Мянтоўскія войны» (16+).
16.25 Серыял «Павуцінне» (16+).
19.40 Сёння. Галоўнае.
19.50 Серыял «Шэф» (16+).
22.20 Серыял «Пёс» (16+).
23.15 «НЗ.by».
23.40 Серыял «Сведкі» (16+).

8 канал

7.00, 15.55, 18.15, 21.05, 23.50 «Надвор'е» + «Эрана».
7.05, 16.05 «Мультпарад». «Цімон і Пумба».
7.30 Фантастыка «Кліч акіяна» (12+).
9.50, 18.20 Серыял «Без тэрміну даўнасці» (16+).
10.40, 16.00 «Гумарынка».
10.45 Дак. фільм «Дарога ў школу. Непал».
11.15 «Глядзім усёй сям'ёй». Прыгоды «Джуманджы».
13.10, 19.15 Серыял «Мар'ін гай» (16+).
14.45 Серыял «Хваран» (12+).
16.30 Камедыя «Удар у адказ» (16+).
19.10 «Рэальны бізнес».
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.10 Трылер «Лонданскі бульвар» (18+).
23.00 Серыял «Бульварныя жахі» (16+).

ВТБ

6.05 «Лаві момант» (16+).
7.00 «Дурні і дарогі» (16+).
8.20, 4.15 Скетч-шоу «Адна за ўсіх» (16+).
9.20 М/ф «Марын і яго сябры» (0+).
9.45 М/ф «Пацяшоба» (0+).
10.05 М/ф «Цімон і Пумба» (0+).
10.35 Скетч-шоу «Асцярожна: дзеці!» (6+).
11.35 «Галерэя прыгажосці» (16+).
12.15 Серыял «Шчаслівыя разам» (16+).
14.40 «Руса турыста» (16+).
15.40 Драма «Сем жыццяў» (12+).

18.00 Анімацыйны фільм «Монстры на канікулах» (12+)
19.40 Анімацыйны фільм «Монстры на канікулах-2» (6+)
21.20 «Уральскія пельмені» (16+).
22.50 «КВЗ. Па-нашаму» (16+).
23.55 Серыял «Лондан-град» (16+).
1.45 «Проста кухня» (16+).
2.15 «Рогаў. Студыя 24» (16+).
3.05 Скетч-шоу «Даеш моладзь» (16+).
5.00 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).

Культура

6.30 Чалавек перад Богам. «Святы».
7.05 «Маладзільныя яблыкі». «Пеця і Чырвоная Шапачка». М/ф.
7.45 «Па сакрэце ўсяму свету». Маст. фільм.
9.50 «Звычайны канцэрт».
10.20 «Настаўнік». Маст. фільм.
12.05 «Сірыус», або Ліфты для «ламаносавых». Дак. фільм [СЦ].
12.50, 1.45 «Рытмы жыцця Карыбскіх астравоў». Дак. серыял [СЦ].
13.45 «Іншыя Раманавы». «Мой мілы сябар Сандра» [СЦ].
14.10 «Помста Руковай пантэры». Маст. фільм.
15.50 «Больш, чым каханне». Нэлі і Іосіф Кабзон [СЦ].
16.30 «Карціна свету».
17.10 «Чыстая перамога. Аперацыя «Багратыён» [СЦ].
18.00 «Песня не прощается...»
19.00 Да 100-годдзя УДІКа. «Пяць вечароў». Дыпломны спектакль акцёрскага факультэта.
21.10 «Басейн». Маст. фільм (16+).
23.05 «Ален Дэлон. Партрэт незнаёмца». Дак. фільм.
0.00 «Кубанскія казакі». Маст. фільм [СЦ].
2.40 «Калісьці мы былі птушкамі». М/ф для дарослых.

Настальгія

6.10 «Да і пасля...» з Уладзімірам Малчанавым. Год 1977-ы. 4-я частка. 2009 год (12+).
7.05 Маст. фільм «Тры рублі» (12+).
7.30 «Вакол смеху». «Атэлье гумару». 1983 год (12+).
9.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
9.45, 11.00, 17.20, 21.45, 3.45, 4.55 Музычная настальгія (12+).
10.00 «Колба часу» (16+).
12.00 Дак. фільм «Аўтапартрэт» (16+).
12.50 Тэлеспектакль «Дарога на Чатанугу». 1992 год (12+).
15.00 «Быў час». 2009 год (16+).
16.00 Фільм-канцэрт «Рок». 1987 год (18+).
18.00, 4.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
19.05 «Вакол смеху». Бенефіс пісьменніка Сямёна Альтава. 1990 год (12+).
20.20 Канцэрт «Sixties Soft Rock». 2004 год (12+).
22.00 «Дзве гадзіны з бардамі». 1987 год (12+).
0.00 Тэлеспектакль «Гульня ў дэтэктыў». 1987 год (16+).
2.25 Фільм-канцэрт «Спявае Валерый Лявонцьеў». 1988 год (12+).

EuroSport 1

0.00, 2.15, 6.00, 9.35, 14.20, 19.05, 22.15 Тэніс. US Open.
2.00, 22.00 Тэніс. «Гейм, Шэт і Матс».
8.00, 11.30, 15.00 Веласпорт. «Вуэльта».
11.55 Маўнцінбайк. Чэмпіянат свету.
13.20 Аўтагонкі. Суперкубак Porsche.
18.45 Веласпорт. «Вуэльта»-экстра.

Кінакамедыя

0.00 Заліковы выкладчык-3 (18+).
2.10 Эйр Амерыка (16+).
4.00 Паміж анёлам і чортам (16+).
6.05 Дзікая штучка (16+).
8.00 Вялікі салдат (16+).
9.50 Шпіён па суседстве (12+).
11.40 З жыцця тайных агентаў (12+).
13.25 Кароль вечарынак (16+).
15.15 Белыя цыпачкі (12+).
17.20 Пацучыныя скачкі (12+).
19.30 Шалёныя суседзі (16+).
21.10 Калядная ноч у Барселоне (18+).
23.10 Няправільныя копы (18+).

ТБ3

6.00 М/ф (6+).
7.55 Калекцыя «Беларусьфільма». «Дзяржаўная граніца». Маст. фільм (12+).
9.50 «Заўтра сёння» (12+).
10.20 «Выратуйце, я не ўмею гатаваць!» (12+)
11.10, 1.40 «Сіндром дракона». Серыял (16+).
15.20 «Ён і яна» (16+).
16.45 «Ключ да яго сэрца». Маст. фільм (12+).
20.30 «Без падману» (16+).
21.25 «Асцярожна, махляры!» (16+)
22.00 «Чалавек года». Драма (12+).
0.15 «Звышнатуральнае». Серыял (16+).
5.15 «Нераскрытыя тайны» (12+).

ТБ1000

6.10, 18.05 Людзі ў чорным-3 (12+).
8.35 Раён № 9 (16+).
11.10 Браты Грым (12+).
13.35 Двухсотгадовы чалавек (16+).
16.10 Мой хлопчык (12+).
20.10 Ілюзія падману (12+).

22.25 Д'ябал і Дэніэл Уэбстэр (16+).
0.25 Джульета (18+).
2.15 Сіняя бездань (16+).
3.45 Код да Вінчы (16+).

ТБ1000 Рускае кіно

7.40 Дзень выбараў-2 (12+).
10.05 Белая птушка з чорнай меткай (12+).
12.00 Зацьменне (12+).
13.50 Як я стаў рускім (16+).
15.35 Тарыф «Навагодні» (12+).
17.15 Першы пасля Бога (16+).

19.10 Аднакласніцы (16+).
20.45, 5.30 Са дна вяршыні (16+).
22.50 Настаўніца (12+).
1.35 14+ (16+).
3.45 Пацыенты (16+).

National Geographic

6.00 Навуковыя недарэчнасці (16+).
7.15 Цуды інжынерыі (16+).
8.05 Інстынкт выжывання (16+).
8.55, 12.45 Суперкар са сметніка (16+).
9.40 Каралі рыбалкі (16+).
11.15, 5.10 Гульні розуму (16+).
13.30, 1.15 Аўта-SOS (16+).
15.00 Егіпет з вышыні птушынага палёту (16+).
16.35 Унутры неверагодай механікі (16+).
17.20 «Фры-сола» (16+).
19.00, 22.10, 2.50 Асушыць акіян (16+).
19.45 Падарожжы з Гордданам Рамзі (16+).
23.00 Служба бяспекі аэрапорта (16+).
4.20 Невядомая планета Зямля (16+).

Discovery

8.00, 9.20, 17.35 Як гэта зроблена? (12+)
8.25, 16.40 Як гэта ўстроена? (16+)
10.15 Залатая ліхаманка (16+).
11.10 Джэрэмі Уэйд: цёмныя вады (12+).
12.05, 21.15 Дзікія эксперыменты (12+).
13.00, 22.10 Скарбы карыбскіх піратаў (12+).
13.55, 2.45 Голыя і напалоханыя (16+).
14.50, 3.40 Ратавальнікі маёмасці (12+).
18.30 Геній распрацовак (12+).
23.05 Склады (16+).
0.00, 7.10 Паліцэйская камера (16+).
0.55 Хуткія і гучныя (12+).
5.30 У пагоні за класікай (12+).

У праграме магчымы змяненні. Перадрукоўка праграмы забаронена. [СЦ] – фільм транслюецца са скрытымі субцітрамі.

Беларусь 1

6.45 Меладрама «Уцякачка». (16+).
8.20 «Клуб рэдактараў».
9.00, 12.00, 15.00 Навіны.
9.10 «Арсенал» (12+).
9.40 «Гісторыі выратавання» (12+).
10.15 «Усе за стол!»
11.00 «Брэст. Тысячагадовы рубеж». Дак. фільм.
12.10 Навіны. Цэнтральны рэгіён.
12.35 «Маршрут пабудаваны» (12+).
13.10 Меладрама «Тры дні на каханне». 1-я і 2-я серыі (16+).
15.15 «Твой горад».
15.30 «Вакол планеты».
16.15 Меладрама «Намаляванае шчасце». (16+).
19.40 «На вылет!» (12+)
20.40 Навіны надвор'я.
21.00 «Галоўны эфір».
22.10 Меладрама «Роднасныя сувязі» (16+).

Беларусь 2

6.55 Серыял «Стаматолаг» (16+).
8.35, 19.55 «Тэлебарометр».
8.40 М/с «Чарапашкі-ніндзя» (12+).
9.30 «Арол і рэшка. Перазагрузка» (16+).
10.25 «ЖаннаПажані» (16+).
11.20 Фантастыка «Тэрмінатар: генезіс» (12+).
13.20 Меладрама «Добрай раніцы» (12+).
15.10 «Калі мы дома». Скетчкам (16+).
16.10 «Тата папаў» (16+).
17.55 «Бітва экстрасэнсаў» (16+).
20.30, 21.15 «Абмен жонкамі» (16+).
21.10 «Спортлато 5 з 36», КЕНО.
21.55 «Трэці лішні» (16+) [СЦ].
22.55 Драма «Экіпаж» (16+).

Беларусь 3

7.45 «Гэты дзень».
7.50 «Правілы геймера». Маст. фільм (6+) [СЦ].
9.40 «Наперад у мінулае».
10.05 «Сваімі словамі». Тэлевікторына.
10.45 «Нацыянальны хіт-парад».
11.40 Навіны культуры. Спецыяльны выпуск.
12.00 Урачыстае адкрыццё Дня беларускага пісьменства «Зямля мая беларуская».
13.45 «Анастасія Слуцкая». Маст. фільм (12+) [СЦ].
15.15 «Вялікі перапынак». Камедыя (12+).
19.40 Навіны культуры. Спецыяльны выпуск.
20.00 Цырымонія ўрачыстага закрыцця Дня беларускага пісьменства і гала-канцэрт «Льецца песня па-над Шчарай». У перапынку (20:40) — «Калыханка» (0+).
22.20 «Пасля кірмашу». Камедыя (12+) [СЦ].

Беларусь 5

7.00 Лёгкая атлетыка. Чэмпіянат Беларусі.
9.30 Футбол. Чэмпіянат Англіі. «Манчэстэр Сіці» — «Брайтан».
11.25 Футбол. Беларусбанк — чэмпіянат Беларусі.
13.20 Дзюдо. Чэмпіянат свету. Паўфіналы. Фіналы.
15.30 Спорт-мікс.
15.40 Легенды сусветнага спорту.
16.15 Трэніровачны дзень.
16.50 Хакей. Ліга чэмпіёнаў. «Юнацтва-Мінск» (Беларусь) — «Тршынец» (Чэхія). (У перапынках — Спорт-цэнтр.)
19.10 Піт-стоп.
19.40 Футбол. Беларусбанк — чэмпіянат Беларусі. ФК «Мінск» — БАТЭ (Барысаў). (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
21.30 Валейбол. Чэмпіянат Еўропы. Жанчыны. 1/8 фіналу.
23.20 Футбол. Чэмпіянат Беларусі. Агляд тура.
0.05 Вынікі тыдня.

АНТ

7.00, 9.00, 16.00 (з субцітрамі) «Нашы навіны».
7.45 «Жыццё іншых» (12+).
8.40 «Метэагід».
9.10 «Нядзельная пропаведзь» (з субцітрамі).
9.25 Маст. фільм «Формула шчасця» (16+).
11.10 «Бачылі відэа?» (6+)
13.25 «Ледніковы перыяд. Дзеці». Гала-канцэрт (0+).
15.00, 16.20 «Кропля ў кроплю» (16+).
18.20 «Эксклюзіў» (16+).
20.00 «Контуры».
21.05 Меладрама «Дом на абочыне» (16+).
23.00 «Спартклуб» (16+).
23.20 «КВЗ». Прэм'ер-ліга (16+).

СТБ

6.10 «Дзіўная справа» (16+).
7.50, 18.10 Дакументальны спецпраект (16+).
9.15 «Мінтранс» (16+).
10.10 «Скардзіцца дазваляецца».
10.40 «Вялікі горад».
11.15, 13.40 «Мар'ін гай». Серыял (16+).
13.30, 16.30 Навіны «24 гадзіны».
16.40 Фінал Рэспубліканскага творчага конкурсу юных чытальнікаў «Жывая класіка».
19.30 «Тыдзень».
20.35 «Засакрэчаныя спісы» (16+).
22.55 «Паляўнічыя на караваны». Серыял (16+).
2.00 «Анекдот-шоу» (16+).

МІР

6.00 «Мільён пытанняў пра прыроду» (6+).
6.10 «Беларусь сёння» (12+).
6.40 М/ф (6+).
6.55 «Ведаем рускую» (6+).
7.50 «Культ/Турызм» (16+).
8.20 «Яшчэ танней» (12+).
8.55 «Сусветныя гульні розуму» (0+).
9.25 «ФазэндаЛайф» (6+).
10.00, 16.00 Навіны (бягучы радок).
10.15, 11.50, 14.50, 16.15, 18.10, 19.30, 22.00, 1.00, 3.05, 5.25 Серыял «Дзяржаўная граніца» (12+).
18.30, 0.00 «Разам».
1.50 «Наша кіно. Гісторыя вялікага кахання» (12+).
2.40 «Любімыя акцёры 2.0».

РТР—Беларусь

7.00 Маст. фільм «Цана кахання» (12+).
10.30 «Смехапанарама Яўгена Петрасяна» (16+).
11.00 Вести.
11.20 «Сто да аднаго» (12+).
12.15 «Ранішняя пошта» (16+).
13.00 «Калі ўсе дома» (12+).
14.00 «Фестываль «Аліна». Дак. фільм.
15.10 Маст. фільм «Пластмасавая каралева» (12+).
17.50, 21.45 Маст. фільм «Залатая восень» (12+).
20.00 Вестки тыдня.
23.00 Масква. Крэмль. Пуцін.
23.40 «Нядзельны вечар».

НТБ—Беларусь

6.20 «Астрапрагноз».
6.25 Terra incognita. Беларусь невядомая (6+).
6.55 «Зразумець і абясшкодзіць» (12+).
7.30 Іх норавы (0+).
8.00, 10.00, 16.00 Сёння.
8.20 Спецыяльны рэпартаж (12+).
8.40 «Аднойчы...» (16+)
9.20 «Хто ў доме гаспадар?» (16+)
10.25 «Першая перадача» (16+).
11.00 «Цуд тэхнікі» (12+).
11.55 «Дачны адказ» (0+).
13.00 «НашСпажыўНагляд» (16+).
14.00 Маст. фільм «Дажывём да панядзелка» (0+).
16.25 «Следства вялі...» (16+)
19.00 «Вынікі тыдня».
20.05 «Зоркі сышліся» (16+).
21.30 «Ты не паверыш!» (16+)
22.35 Беларусы (6+).
23.05 Баявік «Пацалунак у галаву» (16+).

8 канал

7.00, 15.20, 19.00, 21.05, 23.45 «Надвор'е» + «Эрана».
7.05 «Лясны патруль».
8.15 «Шлях АБІ» (6+).
8.40 «Утрамдзія».
8.45 «Гатуй як шэф» (12+).
9.00 «Законы прывабнасці» (12+).
10.00 «Вячэрні квартал — 95» (18 +).
11.30 Драма «Знесеныя ветрам» (12+).
15.25 «Глядзім усёй сям'ёй». М/ф «Прыгоды маленькага медзведзяняці».
17.00 Серыял «Касл» (12+).
17.45 «Belfashion.tv» (12+).
19.05 «Рэальны бізнес» (6+).
19.10 Камедыя «Чацвёра супраць банка» (16+).
20.55 «Вечарніца» (0+).
21.10 Трылер «Вар'яты» (18+).
22.45 Серыял «Бульварныя жахі» (16+).

ВТВ

6.05 «Лаві момант» (16+).
7.00 «Дурні і дарогі» (16+).
8.20 М/ф «Марын і яго сябры» (0+).
8.45, 13.10 М/ф «Цімон і Пумба» (0+).
9.20 «КВЗ. Па-нашаму» (16+).
10.20 Серыял «Мамачкі» (16+).
11.20, 1.00 Серыял «Варонiны» (12+).
12.50 «Ералаш» (6+).
13.45 Скетч-шоу «Даеш моладзь» (16+).
15.05 Камедыя «Таўстун супраць усіх» (16+).
16.55 Серыял «Шчаслівыя разам» (16+).
17.55, 0.05 «Уральскія пельмені» (16+).
19.00 Серыял «Два бацькі і два сыны» (16+).
21.00, 5.10 Серыял «Псіхалагіні-2» (16+).
22.00 Трылер «Каматознікі» (16+).
2.15 Серыял «Бязмоўны сведка» (16+).
3.30 Скетч-шоу «Адна за ўсіх» (16+).
4.20 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).

Культура

6.30 «Пешшу...» Масква вясковая.
7.05, 21.40 «Першыя ў свеце». Дак. серыял.
7.20 «Так, скіфы — мы!» Дак. фільм.
8.00 «Легенды сусветнага кіно». Ігар Ільінскі.
8.30 «Наша кіно. Чужыя берагі». Дак. серыял. 1-я серыя.
9.15, 21.55 «МУР. 1945». Серыял [СЦ].
10.00, 15.00, 19.30, 23.15 Навіны культуры.
10.15 Кіно пра кіно. «Міміно». Здачы не трэба!» Дак. фільм [СЦ].
11.00 «Сіта і Рама». Серыял.
12.55 Дарогі старых майстроў. «Балахонскі манер».
13.05 Сведкі. «Трыццаць гадоў з правадырамі. Віктар Сухадрэў». Дак. фільм.
15.10, 23.35 Кіно+тэатр. Анатоль Белы, Марыя Сафо і Сяргей Ніканенка ў фільме-спектаклі «Даўганогая і ненаглядны».
16.10 «Лінія жыцця». Анатоль Белы.
17.10, 2.05 «Bauhaus на Урале». Дак. фільм.
17.55, 0.35 Міжнародны фестываль VIVACELLO.
18.45, 1.25 «Астравы». Нона Мардзюкова.
19.45 Прыступкі цывілізацыі. «Жанчыны-ваяўніцы». Дак. фільм [СЦ].
20.40 «Добрай ночы, малыя!»
21.00 Кіно пра кіно. «Прывітанне, я ваша цётка!» Як сюды трапіла гэтая лэдзі?» Дак. фільм [СЦ].
22.45 Зоркі рускага Авангарда. «Леў Куляшоў. Бачыць шчаслівых людзей» [СЦ].

Настальгія

6.00 Маст. фільм «Новы дом» (12+).
7.10, 8.45, 11.25, 14.25, 21.45, 23.00, 0.55, 2.30, 3.45, 4.55 Музычная настальгія (12+).
7.40 Дак. фільм «Яўген Габрыловіч» (12+).
9.00 «Быў час». 2009 год (16+).
10.00 «Пад знакам задыяка. Дзева». 1992 год (12+).
12.00, 22.00, 4.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
13.00 Фільм-канцэрт «Як гэта рабілася ў Адэсе, або Адэсіты ўсіх краін, яднайцеся». 1991 год (12+).
15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
15.45 Маст. фільм «Апошні палкі закаханы» (16+).
18.00 «СевАлогія» з Севам Наўгародцавым: «Майк Навуменка». 2005 год (18+).
19.00 Фільм-спектакль «Прыйшоў мужчына да жанчыны». 1990 год (16+).
0.10 «Да і пасля...» з Уладзімірам Малчанавым. Год 1977-ы. 3-я частка. 2009 год (12+).
1.05 Фільм-канцэрт «Дыскжакей». 1987 год (12+).

EuroSport 1

2.30 Тэніс. US Open — 2018. Жанчыны. Фінал.
4.00, 8.00, 11.30, 15.10 Веласпорт. «Вуэльта».
6.00 Веласпорт. «Тур дэ л'Авенір».
7.00 Тэніс. US Open — 2018. Мужчыны. Фінал.
9.30 Алімпійскія гульні. «Жывыя легенды».
10.00 Алімпійскія гульні. Camps to champs.
10.30 Алімпійскія гульні. «Сіла асобы».
11.00 Watts.
12.45, 15.00 Валейбол. Чэмпіянат Еўропы.
13.00 Тэніс. «Ралан Гарос».
14.00, 19.10, 22.15 Тэніс. US Open — 2018.
18.45 Веласпорт. «Вуэльта»-экстра.
22.00 Тэніс. «Гейм, Шэт і Матс».

Кінакамедыя

1.00 Вялікі салдат (16+).
3.20 Няўдачлівыя (16+).
5.10 Сакавіцкія каты (16+).
7.05 Вельмі страшнае кіно (16+).
8.40 Вельмі страшнае кіно-2 (16+).
10.15 Вельмі страшнае кіно-3 (16+).
11.50 Эйр Амерыка (16+).
14.00 Да чорта на рогі (16+).
15.40 Усе пары робяць гэта (16+).
17.35 Дзяжурны тата (6+).
19.30 Дастаць карантышку (16+).
21.30 Місія: неадэкватная (18+).
23.10 Прыкінься маім мужам (16+).

ТБ3

6.00 М/ф (6+).
7.40 «М & S» (12+).
8.10 Калекцыя «Беларусьфільма». «Дзяржаўная граніца». Маст. фільм (12+).
10.30 «Перыскоп» (16+).
10.50, 4.15 «Суд ідзе». Дак. серыял (16+).
12.30 «Асцярожна, мхляры!» (16+)
13.05 «Без падману» (16+).
14.00 «Мышалоўка на тры персоны». Маст. фільм (12+).
15.45, 23.05 «Нераскрытыя тайны» (12+).
16.25 «Мой герой» (12+).
17.20 «Развітанне» (16+).
18.20 «Зламаныя лёсы». Дак. фільм (12+).
19.15, 2.40 «Парфумерка». Серыял (12+).
21.15 «Пад купалам». Серыял (16+).
0.00 «Звышнатуральнае». Серыял (16+).
0.45 «Прыгажунчык». Камедыя (12+).
5.05 «Часова даступны» (12+).

ТБ1000

6.10, 17.55 Лізавета (16+).
8.50 Прывідны патруль (12+).
11.00 Іншапланецянін (6+).
13.35 Даруй, хачу з табой ажаніцца (12+).
15.40 Бандыты (16+).
20.10 12 гадоў рабства (16+).
22.35 1 + 1 (16+).
0.40 Двайнік (18+).
2.25 Абліччы ў натоўпе (16+).
4.10 Джэйн Эйр (12+).

ТБ1000 Рускае кіно

7.50 Ура! Канікулы! (6+)
9.50 Пятніца (16+).
11.30 Паляўнічы-1. Чалавек з мінулага (16+).
13.30 Вы ўсе прыводзіце мяне ў шаленства (16+).
14.55 Памяць восені (16+).
17.00 Нявеста любой цаной (16+).
18.55 Я буду побач (16+).
20.45, 5.30 Скарбы В. К. (16+).
22.45 Гідраўліка (16+).
0.45 Сэлфі (16+).
2.50 Фота на памяць (16+).
4.05 Каханне ў вялікім горадзе-3 (12+).

National Geographic

6.00 Зона будаўніцтва (16+).
6.25 Інжынерныя ідэі (16+).
7.15, 12.45 Святло на краі зямлі (16+).
8.05 Золата ў халоднай вадзе (16+).
9.40 Асушыць акіян (16+).
10.25 Каралі шахт (16+).
11.10, 16.40, 20.30, 4.55 Аўта-SOS (16+).
14.20 Цуды інжынерыі (16+).
15.10, 21.15, 3.25 Расследаванні авіякатастроф (16+).
15.55 Міжнародны аэрапорт Дубай (16+).
18.15, 22.05, 1.10, 4.10 Тайная гісторыя (16+).
19.45 Панарама 360 (16+).
22.50 Забойства Кенэдзі (16+).
0.20 Ліхтугі за мяжой (16+).
1.55 Уварванне на Зямлю (16+).
2.40 Мяжа (16+).
5.40 Навуковыя недарэчнасці (16+).

Discovery

8.00, 2.45 Голыя і напалоханыя (16+).
9.45, 16.40, 22.10 Махінатары (12+).
10.40, 17.35, 0.00, 4.35 Хуткія і гучныя (16+).
11.35, 14.50, 21.15 Як гэта зроблена? (12+)
12.05, 23.05 Склады (16+).
13.00, 3.40 Аперацыя «Выратаванне дома» (12+).
13.55 Як гэта ўстроена? (16+)
18.30, 1.50 Залаты шлях Паркера Шнабеля (16+).
19.25, 7.10 Чыгунка Аляскі (12+).
20.20, 5.30 Паляўнічыя на старызну (12+).
6.20 Эд Стафард: голае выжыванне (16+).

Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), **9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00** Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15, 23.35 «Зона Х». (16+).
9.10, 21.50 Серыял «След» (16+).
10.55, 12.10, 18.35, 19.20 Серыял «Плюс Любоў» (16+).
12.10 Меладрама «Плюс Любоў» (16+).
13.05 «Дзіцячы доктар».
13.35, 15.25 Серыял «Шлюб па завяшчанні. Танцы на вуглях» (16+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 «Беларуская часінка».
21.00 «Панарама».
23.15 «Сфера інтарэсаў».
0.00 «Дзень спорту».

Беларусь 2

7.00 «Уключайся!» (12+)
9.00, 18.00 «Тэлебарометр».
9.05, 19.55 Серыял «Зразумець. Дараваць» (16+).
9.40, 20.30 Серыял «Сямейныя гісторыі» (16+) [СЦ].
10.15, 22.05 «Экстрасэнсы-дэтэктывы» (16+).
11.10, 18.05 Серыял «Опер па выкліку» (16+).
13.05, 23.05 Серыял «Жаночы доктар-2» (16+).
14.00 «Да пабачэння» (16+).
14.45 М/с «Пінгвіны з Мадагаскара» (0+).
15.40 «Нічога сабе ньюз» (12+).
15.45, 0.00 «Пін_код». Інтэрактыўны маладзёжны праект (12+).
16.30 Серыял «Стаматолаг» (16+).
17.30 «Калі мы дома». Скетчкам (16+).
21.00 «Тата папаў» (16+).
22.00 «Спортлато 6 з 49», КЕНО.

Беларусь 3

7.00 «Дабраранак».
7.35, 12.25 «Беларуская кухня». Клёцкі са шкваркамі.
8.05, 12.00, 20.15 Навіны культуры.
8.25, 12.20, 20.35 «Гэты дзень».
8.30, 17.50 «Гэтыя вочы насупраць». Маст. фільм (16+).
9.25, 16.40 «Цені знікаюць апоўдні». Маст. фільм, заключная серыя (12+) [СЦ].
10.35 «Майстэрня. Гісторыя аднаго мастака». Аляксандр Ксяндзоў.
11.05 «Белавежская пушча». Попел вайны (6+).
11.20, 21.05 «Легенды кіно». Аляксей Смірноў (12+).
12.50 «Гарады Беларусі». Навагрудак.
13.15 «Як мы жылі на вайне». Фільм першы «Чысціня — залог Перамогі».
13.45, 18.50 «Сталінград. Перамога, якая змяніла свет». «Нараджэнне «Урана» (12+).
14.20, 21.40 «МУР». Маст. фільм. «1942» (16+).
15.10 «Спявае Беларусь».
16.00 «Люблю і памятаю». Паэт Сяргей Грахоўскі.
19.30 «Ваша лато», «Пяцёрачка».
20.00 «Суразмоўцы».
20.40 «Калыханка» (0+).
22.25 «Арт-гісторыі». «Буда на ўсе выпадкі жыцця».
22.55 «Вялікія мастакі». Анры дэ Тулуз-Латрэк (12+).

Беларусь 5

7.00 Спорт-мікс.
7.10, 13.00 Дзюдо. Чэмпіянат свету. Паўфіналы. Фіналы.
9.15 Футбол. Чэмпіянат Англіі. Агляд тура.
10.10 Валейбол. Чэмпіянат Еўропы. Жанчыны. Славакія — Беларусь.
12.15 Вялікі спорт.
15.05 Легенды сусветнага спорту.
15.40 Лёгкая атлетыка. Міжнародны турнір. Мадрыд.
18.20 Валейбол. Чэмпіянат Еўропы. Жанчыны. Іспанія — Швейцарыя.
20.20 Трэніровачны дзень.
20.50 Спорт-кадр.
21.20 Матч-пойнт.
21.50 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. Плэй-оф. Матч у адказ. «Краснадар» — «Алімпіякас». (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
23.50 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. Плэй-оф. Дзённік гульнявога дня.

АНТ

6.00, 7.05, 8.05 «Наша раніца».
7.00 (з субцітрамі), **8.00** (з субцітрамі), **9.00** (з субцітрамі), **11.00, 13.00, 16.00, 18.00** (з субцітрамі), **20.30** Нашы навіны.
9.10 «Тэорыя змовы» (16+).
9.55 «Жыць здорава!» (16+)
11.10 Серыял «А ў нас у двары» (12+).
12.20, 13.10 Серыял «Паласа адчужэння» (12+).
14.40 «Давай пажэнімся!» (16+)
15.35, 16.20, 0.05 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
16.50, 23.05 «На самай справе» (16+).
18.20 «Удача ў прыдачу!» з «Еўраопт».
19.05 «Няхай гавораць» (16+).
20.00 «Час».
21.10 Серыял «Чараўнік» (12+).

СТБ

5.30 «Цэнтральны рэгіён».
6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
6.10, 20.15 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
9.10, 23.00 «Загадкі чалавецтва» (16+).
10.40 «Меч». Серыял (16+).
12.25 «Вадзіць па-руску» (16+).
12.35, 21.20, 23.45 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
13.45, 20.30 «Неверагодна цікавыя гісторыі» (16+).
14.40, 1.05 «Сакрэтныя тэрыторыі» (16+).
15.35 «Вадзіць па-руску» (16+).
15.50, 16.50 «Мар'ін гай». Серыял (16+).
20.00, 22.55 «СТБ-спорт».
20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
22.00 «Скардзіцца дазваляецца».

МІР

6.00, 10.10 Серыял «Арлова і Аляксандраў» (16+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок).
13.15, 2.55 «Зала суда. Бітва за грошы» (16+).
14.10, 1.20 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
15.05, 2.05 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15, 0.55 «Такому мама не навучыць» (12+).
17.20, 19.20 Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+).
19.55 «Гульня ў кіно» (12+).
20.40, 0.10, 4.10 Серыял «Закон і парадак» (16+).
3.45 «Вой, мамачкі» (16+).

РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
9.00 Маст. фільм «Салодкае развітанне Веры» (12+).
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.25 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу (12+).
12.35 «Лёс чалавека» (12+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
14.30, 1.00 «Хто супраць?» Ток-шоу.
17.25 «60 хвілін». Ток-шоу.
18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
20.40 Серыял «Капітанша. Працяг» (12+).
22.25, 23.10 «Новая хваля-2019».

НТБ—Беларусь

6.00 «Астрапрагноз».
6.05, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
6.10 За гранню (16+).
6.25 Беларусы (6+).
7.10, 8.05 Серыял «Мухтар. Новы след» (16+).
8.50, 10.20 Серыял «Адвакат» (16+).
9.40, 23.15 «НЗ.by».
11.15 Серыял «Ляснік» (16+).
13.25, 18.20 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
14.05 Серыял «Мянтоўскія войны» (16+).
16.25 Серыял «Павуцінне» (16+).
19.40 Сёння. Галоўнае.
19.50 Серыял «Шэф» (16+).
22.20 Серыял «Пёс» (16+).
23.40 Серыял «Сведкі» (16+).

8 канал

7.00, 15.55, 18.15, 21.05, 0.20 «Надвор'е» + «Эрана».
7.05, 16.05 «Мультпарад». «Цімон і Пумба».
7.30 Вестэрн «Жалезная хватка» (16+).
9.20, 18.20 Серыял «Без тэрміну даўніны» (16+).
10.25, 16.00 «Гумарынка».
10.30 «Шлях АБІ» (6+).
11.00 Прыгоды «Легенда Зора» (6+).
13.20, 19.20 Серыял «Мар'ін гай» (16+).
14.50 Серыял «Хваран» (12+).
16.30 Дак. фільм «Космас. Праўда і хлусня» (16+).
17.15 «Законы прывабнасці» (12+).
18.20 Серыял «Без тэрміну даўнасці» (16+).
19.10 «Рэальны бізнес» (6+).
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.10 Драма «Шлях дадому» (16+).
23.25 Серыял «Бульварныя жахі» (16+).

ВТВ

6.05 «Лаві момант» (16+).
7.00 «Дурні і дарогі» (16+).
8.20, 4.00 Скетч-шоу «Адна за ўсіх» (16+).
9.20 М/ф «Марын і яго сябры» (0+).
9.45 М/ф «Пацяшоба» (0+).
10.05, 16.25 М/ф «Цімон і Пумба» (0+).
10.40 «Проста кухня» (16+).
11.15 «Рогаў. Студыя 24» (16+).
12.15 Серыял «Шчаслівыя разам» (16+).
14.40 Анімацыйны фільм «Легенды начных вартавых» (0+)
17.00 Баявік «Солт» (16+).

19.00 Фільм-катастрофа «2012» (12+).
22.00 «Уральскія пельмені» (16+).
1.25 Скетч-шоу «Масгарсмех» (16+).
3.10 Скетч-шоу «Даеш моладзь» (16+).
4.50 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).

Культура

6.30 Біблейскі сюжэт.
7.05 «Кракадзіл Гена». «Чабурашка». «Шапакляк». «Чабурашка ідзе ў школу». М/ф.
8.10 «Прыгоды Бураціна». Маст. фільм.
10.25 «Перадзвіжнікі. Ісак Левітан».
10.55 «Памылка Тоні Вендзіса». Маст. фільм [СЦ].
13.05, 1.25 «Рытмы жыцця Карыбскіх астравоў». Дак. серыял [СЦ].
14.00 «Салодкае жыццё». Дак. фільм [СЦ].
14.45 Юбілейны канцэрт Дзяржаўнага акадэмічнага ансамбля танца «Вайнах».
16.15 Кіно пра кіно. «Кубанскія казакі». «А любовь девичья не проходит, нет!» Дак. фільм [СЦ].
16.55 «Кубанскія казакі». Маст. фільм [СЦ].
18.40 Кварцтэт 4Х4.
20.30 «Дарога на «Маяк». Плутоній для рускай бомбы». Дак. фільм.
21.30 «Помста Руковай пантэры». Маст. фільм.
23.05 Барбара Хендрыкс. Канцэрт у «Алімпіі». Запіс 2001 года.
0.10 «Шумі, гарадок». Маст. фільм.
2.20 «Прыгоды Васі Куралесава». «Дару табе зорку». М/ф для дарослых.

Настальгія

6.00 Тэлеспектакль «Гульня ў дэтэктыў». 1987 год (16+).
8.25 Фільм-канцэрт «Спявае Валерый Лявонцьеў». 1988 год (12+).
9.00, 15.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
9.45, 11.00, 15.45, 17.00, 23.20, 2.30, 3.45, 4.55 Музычная настальгія (12+).
10.00, 42.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
12.10 «Да і пасля...» з Уладзімірам Малчанавым. Год 1977-ы. 4-я частка. 2009 год (12+).
13.05 Маст. фільм «Тры рублі» (12+).
13.30 «Вакол смеху». «Атэлье гумару». 1983 год (12+).
16.00 «Колба часу» (16+).
18.00 Дак. фільм «Аўтапартрэт» (16+).
18.50 Тэлеспектакль «Дарога на Чатанугу». 1992 год (12+).
21.00 «Быў час». 2009 год (16+).
22.00 Фільм-канцэрт «Рок». 1987 год (18+).
0.00 «Спяем, сябры!» з Таццянай Візбар. 2007 год (12+).
1.00 Тэлеспектакль. Оскар Уайльд «Як важна быць сур'ёзным». 1976 год (16+).

EuroSport 1

0.00, 2.15, 6.00, 9.35, 10.30, 13.00, 19.05, 22.15 Тэніс. US Open.
2.00, 22.00 Тэніс. «Гейм, Шэт і Матс».
8.00, 11.30, 15.00 Веласпорт. «Вуэльта».
10.20, 12.50 Валейбол. Чэмпіянат Еўропы.
18.45 Веласпорт. «Вуэльта»-экстра.

Кінакамедыя

0.40 Утаймаванне свавольнага (16+).
2.40 Гульня (12+).
4.25 Блеф (16+).
6.40 Аднойчы пераступіўшы закон (6+).
8.30 Рыбка па імені Ванда (16+).
10.35 Забойны футбол (16+).

12.35 Смерць на пахаванні (16+).
14.20 Місія: неадэкватная (18+).
16.05 Дастаць карантышку (16+).
18.05 Да чорта на рогі (16+).
19.45 Зноў у школу (16+).
21.40 Заліковы выкладчык (16+).

ТБ3

6.00 Дакументальная калекцыя «Беларусьфільма» (12+).
6.55 М/ф (6+).
9.05 «У выдатнай форме» (12+).
9.35 «Паехалі» (12+).
10.05, 23.50 «Перыскоп» (16+).
10.25 «Хронікі маскоўскага побыту» (16+).
11.15, 1.35 «Жамчужнае вяселле». Серыял (12+).
14.45 «Лега». Анімацыйны фільм (6+).
16.30 «Развітанне» (16+).
17.25 «Зламаныя лёсы». Дак. фільм (12+).
18.15, 5.20 «Знак якасці» (16+).
19.05 «10 самых» (16+).
19.40 «Каханне з усімі прыпынкамі». Маст. фільм (16+).

21.35 «Заваёўнікі хваль». Драма (12+).
0.10 «Звышнатуральнае». Серыял (16+).
4.35 «Нераскрытыя таямніцы» (12+).

ТВ 1000 ТБ1000

6.10, 18.00 Улада страху (16+).
8.35 Злаві таўстуху, калі зможаш (16+).
11.00 13-ы раён (16+).
12.40 Код да Вінчы (16+).
15.25 Анёлы і дэманы (12+).
20.10 Двухсотгадовы чалавек (6+).
22.40 Раён № 9 (16+).
0.45 Браты Грым (12+).
2.50 Мой хлопчык (12+).
4.25 Без заганы (12+).

ТБ1000 Рускае кіно

7.30 Вяселле (16+).
9.55 Ты ў мяне адна (16+).
12.05 Злодзей (16+).
13.55 Дуброўскі (16+).
16.20 Час Першых (6+).
19.00 Як я стаў рускім (16+).
20.45 Дзень выбараў-2 (12+).

22.45 Зацьменне (12+).
0.10 Тарыф «Навагодні» (12+).
1.50 22 хвіліны (16+).
3.30 Першы пасля Бога (16+).
5.30 Скарб (6+).

National Geographic

6.00 Навуковыя недарэчнасці (16+).
6.15 Цуды інжынерыі (16+).
7.05 Інстынкт выжывання (16+).
7.50, 11.45 Суперкар са сметніка (16+).
8.40 Каралі рыбалкі (16+).
10.10, 5.10 Гульні розуму (16+).
12.30 Сапраўдны суперкар (16+).
14.00 Расследаванні авіякатастроф (16+).
14.50, 19.50, 0.05 Дзіяна: згубленыя кадры (16+).
16.40 Падарожжы з Горданам Рамзі (16+).
19.00, 23.20 Пахаваныя сакрэты Другой сусветнай вайны (16+).
21.45 Асушыць акіян (16+).
2.00 Сакрэтныя матэрыялы старажытнасці (16+).
2.50 Ліхтугі за мяжой (16+).
4.20 Невядомая планета зямля (16+).
5.35 Код небяспекі (16+).

Discovery

8.00 Як гэта зроблена? (12+)
11.10, 2.45 Аляска: сям'я з лесу (16+).
12.05 Хуткія і гучныя (12+).
13.55 У пагоні за класікай (12+).
15.45, 4.35 Паляўнічыя на старызну (12+).
17.35, 20.45 Склады (16+).
21.15 Геній распрацовак (12+).
23.05 Залатая ліхаманка (16+).
0.00, 6.20 Джэрэмі Уэйд: цёмныя воды (12+).
0.55 Браты Дызель (12+).
7.10 Эндру Мэйн: дайверневідзімка (16+).

Беларусь 1

6.25 «Існасць».
6.50, 21.45 Меладрама «Уцякачка». 1—4-я серыі (16+).
8.25 Кулінарная дыпламатыя (12+).
9.00, 12.00, 15.00 Навіны.
9.10 «Маршрут пабудаваны» (12+).
9.50 «Здароўе» (12+).
10.45 «Дача» (12+) [СЦ].
11.25 «Гісторыі выратавання» (12+).
12.10 «Код нацыі». Дак. фільм (12+).
13.20 Меладрама «Водпуск летам» (12+).
15.15 «Краіна».
15.45 Меладрама «Роднасныя сувязі». 1—4-я серыі (16+).
20.00 «Макаёнка, 9».
21.00 «Панарама».
1.00 «Дзень спорту».

Беларусь 2

7.00 Серыял «Стаматолаг» (16+).
8.50, 21.55 «Тэлебарометр».
8.55 Анімацыйны фільм «Мадагаскар-3» (12+).
10.20 «Веру не веру» (16+).
11.15 «Хто я?» (12+)
11.35 «Капейка ў капейку» (12+).
12.10 «Камень, нажніцы, папера» (16+).
12.45 «Паненка-сялянка» (16+).
13.40 «Вясельны памер» (16+).
14.35 «Калі мы дома». Скетчкам (16+).
15.05 Камедыя «Знаёмства з Факерамі-2» (16+).
16.45 «Тата папаў» (16+).
17.40 «Да пабачэння» (16+).
18.30 Меладрама «Добрай раніцы» (12+).
20.15 Фантастыка «Прывід у даспехах» (16+).
22.00 «Спортлато 6 з 49», КЕНО.
22.05 Фантастыка «Тэрмінатар: генезіс» (12+).
0.05 «Сыграй мяне, калі зможаш» (12+).

Беларусь 3

7.35 «Сіла веры».
8.00, 14.50, 20.15 Навіны культуры.
8.20, 15.10, 20.35 «Гэты дзень».
8.25 «Хто смяецца апошнім». Камедыя (12+) [СЦ].
10.00 «Жывая культура». Неглюбская народная тэкстыльная традыцыя. Неглюбскія ручнікі (в. Неглюбка, Веткаўскі раён, Гомельская вобласць).
10.25 «Беларуская кухня». Квас на мясе або грыбах з ільняным насеннем.
10.55 «Спявае Беларусь».
11.45 «12 крэслаў». Камедыя (12+) [СЦ].
14.25 «Навукаманія» (6+).
15.15 «Правілы геймера». Маст. фільм (6+) [СЦ].
17.05 «Славянскі базар у Віцебску-2017». Ансамбль «Сябры».
18.50 «Пасля кірмашу». Камедыя (12+) [СЦ].
20.00 «Суразмоўцы».
20.40 «Калыханка» (0+).
21.05 «Анастасія Слуцкая». Маст. фільм (12+) [СЦ].
22.40 «Якуб Наркевіч-Ёдка. Утаймавальнік маланак, або «Электрычны чалавек». Дак. фільм (12+).
23.30 «Архітэктура Беларусі».

Беларусь 5

7.00 Спорт-мікс.
7.10, 21.20 Лёгкая атлетыка. Чэмпіянат Беларусі.
9.45 Свет англійскай прэм'ер-лігі. Відэачасопіс.
10.15 Хакей. Ліга чэмпіёнаў. «Юнацтва-Мінск» (Беларусь) — «Лазана» (Швейцарыя).
12.15 Вялікі спорт.
13.00 Дзюдо. Чэмпіянат свету. Пауфіналы. Фіналы.
14.30 Футбол. Чэмпіянат Англіі. «Саўтгэмптан» — «Манчэстэр Юнайтэд».
16.20 Фактар сілы.
16.50 Футбол. Чэмпіянат Англіі. «Манчэстэр Сіці» — «Брайтан». (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
18.50 Трэніровачны дзень.
19.20 Футбол. Чэмпіянат Англіі. «Бернлі» — «Ліверпуль». (У перапынку — Спорт-цэнтр.)

АНТ

7.00, 9.00, 16.00 (з субцітрамі) «Нашы навіны».
7.10 «Іграй, гармонік любы!» (12+)
8.00 «Жэня Белавусаў. Такое короткае лета» (12+).
9.10 «Слова гонару» (12+).
10.00 Меладрама «Самая абаяльная і прывабная» (6+).
11.30 «Ганна Герман. Дом любові і сонца» (12+).
12.30 Серыял «Чужая жанчына» (16+).
16.20 «Хто хоча стаць мільянерам» (12+).
17.50 «Сёння вечарам» (16+).
20.00 «Нашы навіны». Суботні выпуск.
20.45 «Метэагід».
21.10 Драма «Бітва за Севастопаль» (12+).
0.50 «Пра каханне» (16+).

СТБ

6.00 «Легенды СССР» (16+).
7.40 «Анфас».
8.00 «Самая карысная праграма» (16+).
8.50, 22.55 Дакументальны праект (16+).
9.40 «Мінск і мінчане».
10.15 «Цэнтральны рэгіён».
10.45, 13.40, 16.40 «Мар'ін гай». Серыял (16+).
13.30, 16.30, 19.30 Навіны «24 гадзіны».
19.55 «СТБ-спорт».
20.05 «Засакрэчаныя спісы» (16+).
0.15 «Баец». Серыял. Заключныя серыі (16+).

МІР

6.00 «Мільён пытанняў пра прыроду» (6+).
6.10, 7.20, 4.15 М/ф (6+).
6.20 «Саюзнікі» (12+).
6.50 «Такія розныя» (16+).
8.25 Дак. фільм «Прэзідэнт. 65» (12+).
9.25 «Народжаныя ў СССР. Песняры» (12+).
10.00, 16.00, 19.00 Навіны (бягучы радок).
10.15 «Як у рэстаране» (12+).
10.45 Серыял «Дзяржаўная граніца. Мы наш, мы новы...» (12+)
13.40, 16.15, 19.15 Серыял «Дзяржаўная граніца» (12+).
21.50 Маст. фільм «Зваротнай дарогі няма» (12+).
2.00 Маст. фільм «Забытая мелодыя для флейты» (12+).

РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Беларусі».
10.00 «Сто да аднаго» (12+).
11.00 Весткі.
11.20 «Пяцёра на аднаго» (12+).
12.15 Маст. фільм «Рыфмуецца з каханнем» (12+).
14.15 Маст. фільм «Вось гэта каханне!» (12+)
16.15 Маст. фільм «Заклятыя сяброўкі» (12+).
19.45 «Плюс мінус». Надвор'е на тыдзень.
20.00 Весткі ў суботу.
20.55 «Прывітанне, Андрэй!» (16+)
22.40 Маст. фільм «Святая хлусня» (12+).

НТБ—Беларусь

6.20 «Астрапрагноз».
6.30 Terra incognita. Беларусь невядомая (6+).
7.00 «Зразумець і абясшкодзіць» (12+).
7.30 Іх норавы (0+).
8.00, 10.00, 16.00 Сёння.
8.20 «Н3.by».
8.50 «Урачэбныя тайны плюс» (12+).
9.25 «Гарады Беларусі» (6+).
10.25 Галоўная дарога (16+).
11.10 «Ежа жывая і мёртвая» (12+).
12.05 Кватэрнае пытанне (0+).
13.10 «Паедзем, паядзім!» (0+)
13.55 Серыял «Мянтоўскія войны» (16+).
16.25 «Следства вялі...» (16+)
19.00 «Цэнтральнае тэлебачанне».
20.40 Серыял «Шэф» (16+).
0.10 Камедыя «Кантракт на каханне» (16+).

8 канал

7.00, 15.15, 19.00, 21.15, 1.05 «Надвор'е» + «Эрана».
7.05 М/ф «Царэўна-жаба».
7.45 Камедыя «Паласаты рэйс» (12+).
9.15 Дэтэктыў «Злавіць злодзея» (16+).
11.05 «Утрамдзія».
11.10 Фантастыка «Людзі Х. Апакаліпсіс» (12+).
13.35 Вестэрн «Малыш Кід» (18+).
15.20 «Глядзім усёй сям'ёй». М/ф «Легенды начных вартавых».
17.00 «Сябры дзядулі Марка». М/ф «Машыны казкі».
17.15 Трылер «Прыватны дэтэктыў» (12+).
19.05 «Рэальны бізнес» (6+).
19.10 «Па матывах рэальных падзей». Драма «72 гадзіны» (16+).
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.05 «Фэшн is my прафэшн».
21.20 «Жорсткія мужчынскія гульні». Баявік «Брат» (16+).

ВТВ

6.05 «Лаві момант» (16+).
7.00 «Дурні і дарогі» (16+).
8.20 М/ф «Марын і яго сябры» (0+).
8.45, 13.10 М/ф «Цімон і Пумба» (0+).
9.20 Серыял «Мамачкі» (16+).
11.20, 1.10 Серыял «Вароніны» (12+).
12.50 «Ералаш» (6+).
13.45 Скетч-шоу «Даеш моладзь» (16+).
14.45 Трылер «Каматознікі» (16+).
16.55 Серыял «Шчаслівыя разам» (16+).
17.55, 0.15 «Уральскія пельмені» (16+).
19.00 Серыял «Два бацькі і два сыны» (16+).
21.00, 5.10 Серыял «Псіхалагіні-2» (16+).
22.00 Мюзікл «Эні» (0+).
2.25 Серыял «Бязмоўны сведка» (16+).
3.40 Скетч-шоу «Адна за ўсіх» (16+).
4.20 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).

Культура

6.30 «Пешшу...» Масква Гіляроўскага.
7.05, 13.35, 19.45 «Жанчыны-ваяўніцы». Дак. фільм [СЦ].
8.00 «Легенды сусветнага кіно». Таццяна Самойлава.
8.30 «Наша кіно. Чужыя берагі». Дак. серыял.
9.15, 21.55 «МУР. 1945». Серыял [СЦ].
10.00, 15.00, 19.30, 23.15 Навіны культуры.
10.15 Кіно пра кіно. «Прывітанне, я ваша цётка!» Як сюды трапіла гэтая лэдзі?» Дак. фільм [СЦ].
11.00 «Сіта і Рама». Серыял.
12.35 «Аксакавы. Сямейныя хронікі». Дак. серыял. 1-я серыя.
13.15, 21.40, 2.40 «Першыя ў свеце». Дак. серыял.
14.30 «Маналог у 4 частках. Армен Мядзведзеў». Частка 1-я [СЦ].
15.10, 23.35 Кіно+тэатр. Дзмітрый Назараў у фільме-спектаклі «Абанент часова недаступны».
16.15 «Лінія жыцця». Дзмітрый Назараў.
17.10, 2.15 «Горад № 2». Дак. фільм.
17.50, 0.40 Міжнародны фестываль Мсціслава Растраповіча.
18.45, 1.35 Да 85-годдзя з дня нараджэння Анатоля Саланіцына. «Астравы».
20.40 «Добрай ночы, малыя!»
21.00 Кіно пра кіно. «Масква слязам не верыць» — вялікая латарэя». Дак. фільм [СЦ].
22.45 Зоркі рускага Авангарда. «Сяргей Міхайлавіч Эйзенштэйн — архітэктар кіно» [СЦ].

Настальгія

6.00, 16.00, 22.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
7.00 Фільм-канцэрт «Як гэта рабілася ў Адэсе, або Адэсіты ўсіх краін яднайцеся». 1991 год (12+).
8.25, 15.45, 17.00, 19.05, 21.45, 23.00, 1.10, 2.45, 5.25 Музычная настальгія (12+).
9.00, 15.00, 21.00 «Мінулы час» (12+).
9.45 Маст. фільм «Апошні палкі закаханы» (16+).
12.00 «СевАлогія» з Севам Наўгародцавым: «Майк Навуменка». 2005 год (18+).
13.00 Фільм-спектакль «Прыйшоў мужчына да жанчыны». 1990 год (16+).
18.00 «Быў час» з Аляксандрам Паліткоўскім: «Куды з'ехаў цырк?» 2006 год (12+).
19.20 Маст. фільм «Вашы правы?» (12+)
0.00 Маст. фільм «Новы дом» (12+).
1.40 Дак. фільм «Яўген Габрыловіч» (12+).
3.00 «Быў час». 2009 год (16+).
4.00 «Пад знакам задыяка. Дзева». 1992 год (12+).

EuroSport 1

0.00, 2.15, 7.00, 9.35, 12.50, 19.00, 22.15 Тэніс. US Open.
2.00, 22.00 Тэніс. «Гейм, Шэт і Матс».
8.00, 11.30, 15.30 Веласпорт. «Вуэльта».
14.00 Конны спорт. Кубак нацый.
15.00 «Найлепшае з коннага спорту».
18.45 Веласпорт. «Вуэльта»-экстра.

Кінакамедыя

0.55 Высокі бландзін у чорным чаравіку (12+).
2.35 Кузены (16+).
4.25 Смерць на пахаванні (16+).
6.05 Эйр Амерыка (16+).

8.20 Рыбка па імені Ванда (16+).
10.25 Да чорта на рогі (16+).
12.05 Кароль вечарынак (16+).
13.55 Прыкіньося маім мужам (16+).
15.55 Не пагражай паўднёваму цэнтралу, папіваючы сок у сябе ў кватэры (16+).
17.35 Сакавіцкія каты (16+).
19.30 З жыцця тайных агентаў (12+).
21.10 Дзікая штучка (16+).
23.05 Аднойчы перастуліўшы закон (6+).

ТБ3

6.00 М/ф (6+).
7.15 «Школа доктара Камароўскага» (6+).
7.45 «Доктар І...» (16+)
8.15, 19.05, 2.55 «Парфумерка». Серыял (12+).
10.00, 23.50 «Улегцы» (12+).
10.30, 14.50, 4.30 «Суд ідзе». Дак. серыял (16+).
12.10, 17.55 «Варажбітка» (12+).
13.45, 16.50 «Містычныя гісторыі» (12+).
15.55 «Натуральны адбор» (12+).
21.05 «Пад купалам». Серыял (16+).
22.55 «90-я» (16+).
0.20 «Звышнатуральнае». Серыял (16+).
1.05 «Кніга Ілая». Баявік (16+).

ТБ1000

6.10, 18.00 Залаты век (16+).
8.40 1 + 1 (16+).
11.10 12 гадоў рабства (16+).
13.55 Джэйн Эйр (12+).
16.10 Абліччы ў натоўпе (16+).
20.10 Улада страху (16+).
22.20 Нявеста, якая збегла (16+).
0.30 Што хавае хлусня (16+).
2.10 Выпадковы муж (16+).
4.00 Паралельныя светы (16+).

ТБ1000 Рускае кіно

7.30 Я буду побач (16+).
9.20 Гідраўліка (16+).
11.20 Сэлфі (16+).
13.30, 14.55 Вечны водпуск. 1—4-я серыі (16+).
15.25 Цёмны свет: раўнавага (12+).
17.20 Каханне ў вялікім горадзе-3 (12+).
18.55, 5.30 Злодзей (16+).
20.45 Як я стаў рускім (16+).
22.30 Дуброўскі (16+).
0.55 Ганна Карэніна. Гісторыя Вронскага (12+).
3.30 Напарнік (12+).

National Geographic

6.00 Зона будаўніцтва (16+).
6.25 Інжынерныя ідэі (16+).
7.15, 12.45 Святло на краі зямлі (16+).
8.05 Золата ў халоднай вадзе (16+).
9.40 Тайная гісторыя (16+).
10.25 Каралі шахт (16+).
11.15, 16.40 Інстынкт выжывання (16+).
14.20 Цуды інжынерыі (16+).
15.05, 21.20, 2.50 Расследаванні авіякатастроф (16+).
15.55 Міжнародны аэрапорт Дубай (16+).
18.10, 22.05, 0.30, 3.35 Падарожжы з Горданам Рамзі (16+).
19.45 Панарама 360 (16+).
20.35, 4.25 Аўта-SOS (16+).
22.55 Падарожжы кухара (16+).
23.40 Ліхтугі за мяжой (16+).
1.15 Уварванне на Зямлю (16+).
2.00 Мяжа (16+).
5.10 Безразважныя вынаходнікі (16+).
5.35 Навуковыя недарэчнасці (16+).

Discovery

8.00, 11.10, 21.15 Як гэта зроблена? (12+)
8.25, 18.30, 1.50 Залаты шлях Паркера Шнабеля (16+).
9.20, 16.40, 22.10 Махінатары (12+).
10.15, 14.50, 17.35, 2.45 Хуткія і гучныя (16+).
12.05, 23.05 Склады (16+).
13.00 Браты Дызель (12+).
19.25, 7.10 Чыгунка Аляскі (12+).
20.20, 5.30 Паляўнічыя на старызну (12+).
0.00 Дзікія эксперыменты (12+).
0.55, 6.20 Эд Стафард: голае выжыванне (16+).

Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), **9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00** Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15, 23.50 «Зона Х» (16+).
9.10, 22.05 Серыял «След» (16+).
10.55, 12.10, 18.35, 19.20 Серыял «Плюс Любоў» (16+).
13.05 «Дзіцячы доктар».
13.35, 15.25 Серыял «Выдатніца». 1-я і 2-я серыі (16+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 «Беларуская часінка».
21.00 «Панарама».
21.50 «На кантролі Прэзідэнта».
23.30 «Сфера інтарэсаў».
0.15 «Дзень спорту».

Беларусь 2

7.00 «Уключайся!» (12+)
9.00, 18.00 «Тэлебарометр».
9.05, 20.00 Серыял «Сляпая» (16+).
10.00, 22.10 «Экстрасэнсы-дэтэктывы» (16+).
10.55, 18.05 Серыял «Опер па выкліку» (16+).
12.50, 23.05 Серыял «Жаночы доктар-2» (16+).
13.45 «Паненка-сялянка» (16+).
14.45 М/с «Пінгвіны з Мадагаскара» (0+).
15.40 «Нічога сабе ньюз» (12+).
15.45, 0.00 «Пін_код». Інтэрактыўны маладзёжны праект (12+).
16.30 Серыял «Стаматолаг» (16+).
17.30 «Калі мы дома». Скетчкам (16+).
20.55 «Абмен жонкамі» (16+).
22.05 «Спортлато 5 з 36», КЕНО.

Беларусь 3

7.00 «Дабраранак».
7.35, 12.20 «Беларуская кухня». Катлеты са шчупака.
8.05, 12.00, 20.15 Навіны культуры.
8.25, 20.35 «Гэты дзень».
8.30, 18.10 «Гэтыя вочы насупраць». Маст. фільм (16+).
9.25, 16.35 «Смешныя людзі!» Камедыя (6+).
11.05 «Белавежская пушча». Вяртанне балот (6+).
11.20, 21.05 «Легенды кіно». Інакенцій Смактуноўскі (12+).
12.50 «Гарады Беларусі». Салігорск.
13.15 «Як мы жылі на вайне». «Меню па-франтавому».
13.40, 19.10 «Сталінград. Перамога, якая змяніла свет». «Пейзаж перад бітвай» (12+).
14.20, 21.40 «МУР». Маст. фільм. «1942» (16+).
15.05 «Спявае Беларусь».
16.00 «Люблю і памятаю». Джазмен сусветнага ўзроўню Аркадзь Эскін.
19.50 «Камертон». Галоўны хормайстар Вялікага тэатра оперы і балета Рэспублікі Беларусь, народная артыстка Беларусі Ніна Ламановіч.
20.40 «Калыханка» (0+).
22.25 «Арт-гісторыі». «З калекцыі Лідзіі Русланавай».
22.55 «Вялікія мастакі». Эжэн Дэлакруа (12+).

Беларусь 5

7.00, 15.00 Спорт-мікс.
7.10 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. Плэй-оф. Матч у адказ. «Краснадар» — «Алімпіякас».
9.10, 23.55 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. Плэй-оф. Дзённік гульнявога дня.
9.45 Валейбол. Чэмпіянат Еўропы. Жанчыны. Германія — Славакія.
11.55 Спорт-кадр.
12.25 Матч-пойнт.
13.00 Дзюдо. Чэмпіянат свету. Паўфіналы. Фіналы.
15.10 Піт-стоп.
15.45 Мастацкая гімнастыка. Challenge Cup. Клуж-Напока (Румынія).
17.55 Козел пра футбол.
18.20 Валейбол. Чэмпіянат Еўропы. Жанчыны. Расія — Іспанія.
20.15 Слэм-данк.
20.45 Спорт-цэнтр.
20.55 Валейбол. Чэмпіянат Еўропы. Жанчыны. Германія — Беларусь.
22.55 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. Плэй-оф. Анлайн гульнявога дня.

АНТ

6.00, 7.05, 8.05 «Наша раніца».
7.00 (з субцітрамі), **8.00** (з субцітрамі), **9.00** (з субцітрамі), **11.00, 13.00, 16.00, 18.00** (з субцітрамі), **20.30** Нашы навіны.
9.10 «Тэорыя змовы» (16+).
9.55 «Жыць здорава!» (16+)
11.10 Серыял «А ў нас у двары» (12+).
12.05 «Модны прыгавор» (6+).
13.10 Серыял «Паласа адчужэння» (12+).
15.00 «Давай пажэнімся!» (16+)
16.20, 0.05 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
17.25, 18.20, 23.05 «На самай справе» (16+).
18.50 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
18.55 «Няхай гавораць» (16+).
20.00 «Час».
21.10 Серыял «Чараўнік» (12+).

СТБ

5.35, 22.05 «Глядзець усім!» (16+)
6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
6.10, 20.15 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
9.10 «Мінск і мінчане».
9.40, 23.00 «Загадкі чалавецтва» (16+).
10.40 «Меч». Серыял (16+).
12.20 «Вадзіць па-руску» (16+).
12.40, 21.20, 23.45 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
13.45, 20.30 «Неверагодна цікавыя гісторыі» (16+).
14.40, 1.05 «Сакрэтныя тэрыторыі» (16+).
15.35 «Вадзіць па-руску» (16+).
15.45, 16.50 «Мар'ін гай». Серыял (16+).
20.00, 22.55 «СТБ-спорт».
20.05 «Сталічныя падрабязнасці».

МІР

6.00, 20.40, 0.10, 4.10 Серыял «Закон і парадак» (16+).
7.50, 10.10 Серыял «Кодэкс гонару» (16+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок).
13.15, 3.00 «Зала суда. Бітва за грошы» (16+).
14.10, 1.20 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
15.05, 2.10 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15, 0.55 «Такому мама не навучыць» (12+).
17.20, 19.20 Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+).
19.55 «Гульня ў кіно» (12+).
3.45 «Трымайся, шоубіз!» (16+)

РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
9.10 Маст. фільм «На раздарожжы».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.25 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу (12+).
12.35 «Лёс чалавека» (12+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
14.30, 1.00 «Хто супраць?» Ток-шоу.
17.25 «60 хвілін». Ток-шоу.
18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
20.40 Серыял «Капітанша. Працяг» (12+).
22.25, 23.10 «Новая хваля-2019».

НТБ—Беларусь

6.00 «Астрапрагноз».
6.05, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
6.10 За гранню (16+).
6.25 Беларусы (6+).
7.10, 8.05 Серыял «Мухтар. Новы след» (16+).
8.50, 10.20 Серыял «Адвакат» (16+).
9.40, 23.15 «НЗ.by».
11.15 Серыял «Ляснік» (16+).
13.25, 18.20 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
14.05 Серыял «Мянтоўскія войны» (16+).
16.25 Серыял «Павуцінне» (16+).
19.40 Сёння. Галоўнае.
19.50 Серыял «Шэф» (16+).
22.20 Серыял «Пёс» (16+).
23.40 Серыял «Сведкі» (16+).

8 канал

7.00, 15.55, 18.25, 21.05, 0.00 «Надвор'е» + «Эрана».
7.05, 16.05 «Мультпарад». «Цімон і Пумба».
7.30 Камедыя «Па-банку-2, або Удар у адказ».
9.15, 18.30 Серыял «Без тэрміну даўнасці» (16+).
10.05, 16.00 «Гумарынка».
10.10 «Законы прывабнасці» (12+).
11.10 Драма «Шлях дадому» (16+).
13.20, 19.20 Серыял «Мар'ін гай» (16+).
14.55 Серыял «Хваран» (12+).
16.30 Дак. фільм «Мільён пытанняў аб прыродзе».
16.45 Драма «Якія замёрзлі» (16+).
19.15 «Рэальны бізнес».
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.10 Прыгоды «На грэбні хвалі» (16+).
23.05 Серыял «Бульварныя жахі» (16+).

ВТБ

6.05 «Лаві момант» (16+).
7.00 «Дурні і дарогі» (16+).
8.20 М/ф «Марын і яго сябры» (0+).
8.45, 13.10 М/ф «Цімон і Пумба» (0+).
9.20 Серыял «Мамачкі» (16+).
11.20, 2.00 Серыял «Вароніны» (12+).
12.50 «Ералаш» (6+).
13.40 М/ф «Чарадзейная кніга» (0+).
13.55 «Галерэя прыгажосці» (16+).
14.25 «Наш ремонт» (16+).
15.10 Камедыя «Няўдачлівыя» (12+).
16.55 Серыял «Шчаслівыя разам» (16+).
17.55 «Уральскія пельмені» (16+).
19.00 Серыял «Два бацькі і два сыны» (16+).
21.00 «Турысты» (16+).
22.00 Фантастыка «Элізіум: рай не на Зямлі» (16+).

0.05 Камедыя «Канец свету 2013: апакаліпсіс па-галівудску» (18+).
3.15 Скетч-шоу «Масгарсмех» (16+).
5.00 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).

Культура

6.30 «Пешшу...» Масква рачная.
7.00, 13.25 «Забытыя царыцы Егіпта». Дак. фільм [СЦ].
8.00 «Легенды сусветнага кіно». Аляксандр Дзям'яненка.
8.30 «Першыя ў свеце». Дак. серыял.
8.45 «Шумі, гарадок». Маст. фільм.
10.00, 15.00, 19.30, 23.15 Навіны культуры.
10.15 Кіно пра кіно. «Сабачае сэрца». Піва Шарыкаву не прапаноўваць!» Дак. фільм [СЦ].
11.00 «Сіта і Рама». Серыял.
12.35 «Захавальнікі спадчыны». Дак. фільм.
14.30 «Маналог у 4 частках. Армен Мядзведзеў» [СЦ].
15.10 Кіно+тэатр. Ала Казанская, Наталля Ценякова, Аляксандр Лянькоў, Дар'я Юрская ў фільме-спектаклі «Гэта пікавая дама».
16.00 Колер часу. Ардэко.
16.15 Білет у Вялікі.
17.00 Зімовы міжнародны фестываль мастацтваў Юрыя Башмета.
19.00 «Загадкі жыцця. Парадоксы пазнання». Дак. фільм.
19.45 Смеханастальгія.
20.15 «Памылка Тоні Вендзіса». Маст. фільм [СЦ].
22.20 «Лінія жыцця». Аляксандр Філіпенка [СЦ].
23.35 «Бацька». Маст. фільм.
1.00 «Нараджэнне легенды». Дзяржаўны камерны аркестр джазавай музыкі імя Алега Лундстрэма ў Дзяржаўным Крамлёўскім палацы.
2.20 «Балерына на караблі». «Гісторыя аднаго горада». М/ф для дарослых.

Настальгія

6.00 «Спяем, сябры!» з Таццянай Візбар. 2007 год (12+).
7.00 Тэлеспектакль. Оскар Уайльд «Як важна быць сур'ёзным». 1976 год (16+).
8.25, 9.45, 11.00, 15.45, 17.00, 21.45, 23.00, 1.05, 3.45, 4.55 Музычная настальгія (12+).
9.00, 15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
10.00, 16.00, 4.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
12.00 Тэлеспектакль «Гульня ў дэтэктыў». 1987 год (16+).
14.25 Фільм-канцэрт «Спявае Валерый Леонцьеў». 1988 год (12+).
18.10 «Да і пасля...» з Уладзімірам Малчанавым. Год 1977-ы. 4-я частка. 2009 год (12+).
19.05 Маст. фільм «Тры рублі» (12+).
19.30 «Вакол смеху». «Атэльe гумару». 1983 год (12+).
22.00 «Колба часу» (16+).
0.00 «Быў час» з Аляксандрам Пяткоўскім: «Куды з'ехаў цырк?» 2006 год (12+).
1.20 Маст. фільм «Вашы правы?» (12+)

EuroSport 1

0.00, 2.15, 6.00, 9.35, 13.00, 19.05, 22.15 Тэніс. US Open.
2.00, 22.00 Тэніс. «Гейм, Шэт і Матс».
8.00, 11.30, 15.00 Веласпорт. «Вуэльта».
14.00 Футбол. Ліга Еўропы. Жараб'ёўка.
18.45 Веласпорт. «Вуэльта»-экстра.

Кінакамедыя

1.10 Мужчына з гарантыяй (16+).
2.50 Вялікі салдат (16+).
4.35 Мамчын сынок (12+).
6.15 Не пагражай паўднёваму цэнтралу, папіваючы сок у сябе ў кватэрце (16+).
7.55 Аднойчы пераступіўшы закон (6+).
9.50 Рыбка па імені Ванда (16+).
11.55 Дастаць карантышку (16+).
13.55 Шпіён па суседстве (12+).
15.45 З жыцця тайных агентаў (12+).
17.25 Забойны футбол (16+).
19.30 Белыя цыпачкі (12+).
21.30 Няправільныя копы (18+).
23.05 Смерць на пахаванні (16+).

ТБ3

6.00 Дакументальная калекцыя «Беларусьфільма» (12+).
6.40 М/ф (6+).
7.40 «М & S» (12+).
8.10 «Парфумерка». Серыял (12+).
9.55, 14.15, 3.45 «Суд ідзе». Дак. серыял (16+).
11.35, 16.15 «Варажбітка» (12+).
13.10, 5.15 «Містычныя гісторыі» (12+).
15.20 «Мой герой» (12+).
17.25, 2.25 «Як прыручыць голад». Дак. фільм (12+).
19.00 «Прыгажунчык-2». Камедыя (18+).
21.25 «Дарагі Джон». Драма (16+).
23.30 «Вокладка» (16+).
0.05 «90-я» (16+).
0.55 «Лінія абароны» (16+).
1.30 «Уся праўда» (16+).

ТБ1000

6.10, 17.45 12 гадоў рабства (16+).
8.35 Дзявяткі (16+).
10.20 Паралельныя светы (16+).
12.25 Сіняя бездань (16+).
14.00, 2.20 Што хавае хлусня (16+).
15.40 1 + 1 (16+).
20.10 Анёлы і дэманы (12+).
22.45 Злаві таўстуху, калі зможаш (16+).
0.50 13-ы раён (16+).
4.05 Нявеста, якая збегла (16+).

ТБ1000 Рускае кіно

7.20 14+ (16+).
9.25 Паляўнічы-2. Мыцішчынскі маньяк (16+).
11.30 Гідраўліка (16+).
13.30 Вечны водпуск (16+).
15.00 Скарбы В. К. (16+).
17.05 Я буду побач (16+).
19.00, 5.30 Падсадны (16+).
20.50 Вяселле (16+).
23.00 Начная змена (18+).
0.45 Дуброўскі (16+).
3.15 Злодзей (16+).

National Geographic

6.00, 5.25 Навуковыя недарэчнасці (16+).
6.15, 5.05 Безразважныя вынаходнікі (16+).
6.40 Найцяжэйшы ў свеце рамонт (16+).
7.25, 12.45, 19.45 Скануючы час (16+).
8.10 Больш чым фокусы (16+).
9.45, 15.10, 21.15, 2.45 Расследаванне авіякатастроф (16+).
10.30 Каралі шахт (16+).
11.15, 16.40 Егіпет з вышыні птушынага палёту (16+).
14.20 Цуды інжынерыі (16+).
15.55 Міжнародны аэрапорт Дубай (16+).
18.15 Баку: схаваная тайны гарадоў (16+).
19.00, 22.05, 0.25, 3.30 Астана: горад будучыні (16+).
20.30, 4.15 Аўта-SOS (16+).
22.50 Секунды да катастрофы (16+).
23.35 Ліхтугі за мяжой (16+).
1.10 У пагоні за НЛА (16+).
1.55 Мяжа (16+).

Discovery

8.00, 11.10, 15.45, 21.15 Як гэта зроблена? (12+)
8.25, 18.30, 1.50 Залаты шлях Паркера Шнабеля (16+).
9.20, 16.40, 22.10 Махінатары (12+).
10.15, 17.35, 4.35 Хуткія і гучныя (16+).
12.05, 23.05 Склады (16+).
13.00 Голыя і напалоханыя (16+).
13.55 Дзікія эксперыменты (12+).
14.50, 3.40 Залатая ліханманка (16+).
19.25, 7.10 Чыгунка Аляскі (16+).
20.20, 5.30 Паляўнічыя на старызну (12+).
0.00 Аляска: сям'я з лесу (16+).
0.55, 6.20 Выжыванне без купюр (16+).
2.45 Скарбы карыбскіх піратаў (12+).

Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), **9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00** Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15 «Зона Х» (16+).
9.10 Серыял «След» (16+).
10.50, 12.10, 18.45, 19.20 Серыял «Птушка ў клетцы» (12+).
13.05 «Дзіцячы доктар».
13.35, 15.25 Серыял «Выдатніца» (16+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
16.05, 17.05 Меладрама «Водпуск летам» (12+).
21.00 «Панарама».
21.50 «Клуб рэдактараў».
22.30 Меладрама «Намаляванае шчасце». 1-я і 2-я серыі (16+).
1.45 «Дзень спорту».

Беларусь 2

7.00 «Уключайся!» (12+)
9.00, 18.05 «Тэлебарометр».
9.05, 20.10 Серыял «Сляпая» (16+).
10.05, 21.05 «Арол і рэшка. Рай і пекла» (16+).
11.00, 18.10 Серыял «Опер па выкліку» (16+).
12.55 Серыял «Жаночы доктар-2» (16+).
13.50 «Вясельны памер» (16+).
14.50 М/с «Пінгвіны з Мадагаскара» (0+).
15.40 «Нічога сабе ньюз» (12+).
15.45, 0.00 «Пін_код». Інтэрактыўны маладзёжны праект (12+).
16.35 Серыял «Стаматолаг» (16+).
17.35 «Калі мы дома». Скетчкам (16+).
22.00 «Спортлато 5 з 36», КЕНО.
22.05 «Бітва экстрасэнсаў» (16+).

Беларусь 3

7.00 «Дабраранак».
7.35, 12.25 «Беларуская кухня». Курыца, запечаная ў цесце.
8.05, 12.00, 20.15 Навіны культуры.
8.25, 12.20, 20.35 «Гэты дзень».
8.30, 18.15 «Гэтыя вочы насупраць». Маст. фільм, заключная серыя (16+).
9.25, 16.40 «Самы апошні дзень». Драма (12+).
11.05 «Белавежская пушча». Арэал для людзей (6+).
11.20, 21.05 «Легенды кіно». Кірыл Лаўроў (12+).
12.55 «Сіла веры».
13.15 «Як мы жылі на вайне». «Ёсць пошта палявая...»
13.40, 19.10 «Сталінград. Перамога, якая змяніла свет». «Паветраны мост Рэйха» (12+).
14.20, 21.40 «МУР». Маст. фільм. «1942» (16+).
15.05 «Спявае Беларусь».
16.00 «Люблю і памятаю». Музыкант Валянцін Бадзьяраў.
19.50 «Камертон». Заслужаная артыстка Рэспублікі Беларусь Алена Сало.
20.40 «Калыханка» (0+).
22.25 «Арт-гісторыі». «І адчуваючы... бачыць».
22.55 «Вялікія мастакі». Вінсэнт Ван Гог (12+).

Беларусь 5

7.00 Валейбол. Чэмпіянат Еўропы. Жанчыны. Славакія — Расія.
8.40 Валейбол. Чэмпіянат Еўропы. Жанчыны.
10.35 Авертайм.
11.05 Валейбол. Чэмпіянат Еўропы. Жанчыны. Швейцарыя — Беларусь.
13.00, 15.00 Дзюдо. Чэмпіянат свету. Паўфіналы. Фіналы.
14.00 Футбол. Ліга Еўропы УЕФА. Лёсаванне групавога раўнда.
16.05 Лёгкая атлетыка. Брыльянтавая ліга. Цюрых.
18.15 Фактар сілы.
18.50 Хакей. Ліга чэмпіёнаў. «Юнацтва-Мінск» (Беларусь) — «Лазана» (Швейцарыя). (У перапынках — Спорт-цэнтр.)
21.10 Свет англійскай прэм'ер-лігі. Відэачасопіс.
21.40 Лёгкая атлетыка. Чэмпіянат Беларусі.

АНТ

6.00, 7.05, 8.05 «Наша раніца».
7.00 (з субцітрамі), **8.00** (з субцітрамі), **9.00** (з субцітрамі), **11.00, 13.00, 16.00, 18.00** (з субцітрамі), **20.30** Нашы навіны.
9.10 «Тэорыя змовы» (16+).
9.55 «Жыць здорава!» (16+)
11.10 «Вакол смеху» (16+).
12.05 «Модны прыгавор» (6+).
13.10 Маст. фільм «Формула шчасця» (16+).
15.00 «Давай пажэнімся!» (16+)
16.20, 2.00 «Трывожная кнопка» (16+).
16.40 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
17.30, 18.20 «На самай справе» (16+).
18.55 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
19.00 «Поле цудаў» (16+).
20.00 «Час».
21.10 Міжнародны фестываль «Жара» (12+).
23.25 Маст. фільм «Вось гэта каханне!» (16+)
1.05 «Пра каханне» (16+).

СТБ

5.35, 22.05 «Глядзець усім!» (16+)
6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
6.10, 20.15 «Міншчына».
6.20, 7.50 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
7.40, 13.50, 16.50 «Экстранны выклік».
9.15, 23.00 «Загадкі чалавецтва» (16+).
10.40 «Меч». Серыял (16+).
12.20 «Вадзіць па-руску» (16+).
12.40, 21.20, 23.45 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
14.00, 20.30 «Неверагодна цікавыя гісторыі» (16+).
14.55 «Вадзіць па-руску» (16+).
15.25, 17.00 «Паляўнічыя на каравары». Серыял (16+).
20.00, 22.55 «СТБ-спорт».
20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
1.00 «Сакрэтныя тэрыторыі» (16+).

МІР

6.00 Серыял «Закон і парадак» (16+).
7.45, 10.20 Серыял «Кодэкс гонару» (16+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Навіны (бягучы радок).
10.10 «У гасцях у лічбы» (12+).
13.15 «Зала суда. Бітва за грошы» (16+).
14.10 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
15.05 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15 «Такому мама не навучыць» (12+).
16.55 Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+).
19.20 «Сусветныя гульні розуму» (0+).
20.00 Маст. фільм «На Дэрыбасаўскай добрае надвор'е, або На Брайтан-Біч зноў ідуць дажджы» (16+).
22.00 «Начны экспрэс» (12+).
23.20 Маст. фільм «Забытая мелодыя для флейты» (12+).
2.00 «Трымайся, шоубіз!» (16+)
2.30 «Наша кіно. Гісторыя вялікага кахання» (12+).
3.00 Маст. фільм «Падкідыш» (0+).
4.10 М/ф (0+).

РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
9.10 Маст. фільм «Рыфмуецца з каханнем» (12+).
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.25 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу (12+).
12.35 «Лёс чалавека» (12+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
14.30, 0.00 «Хто супраць?» Ток-шоу.
17.25 «60 хвілін». Ток-шоу.
18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
20.40, 23.10 Маст. фільм «Цана кахання» (12+).

НТБ—Беларусь

6.00 «Астрапрагноз».
6.05, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
6.10 За гранню (16+).
6.25 Беларусы (6+).
7.10, 8.05 Серыял «Мухтар. Новы след» (16+).
8.50, 10.20 Серыял «Адвакат» (16+).
9.40, 23.15 «НЗ.by».
11.15 Серыял «Ляснік» (16+).
13.25, 18.20 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
14.05 Серыял «Мянтоўскія войны» (16+).
16.30 Серыял «Павуцінне» (16+).
19.40 Сёння. Галоўнае.
19.50 Серыял «Шэф» (16+).
22.20 Серыял «Пёс» (16+).
23.50 Серыял «Сведкі» (16+).

8 канал

7.00, 15.55, 18.20, 21.05, 1.50 «Надвор'е» + «Эрана».
7.05, 16.05 «Мультпарад». «Цімон і Пумба».
7.30 Драма «Тэгеран-43».
9.55, 18.25 Серыял «Без тэрміну даўнасці» (16+).
10.45 «Гатуй як шэф».
11.00 Драма «Па Млечным Шляху» (12+).
13.20, 19.20 Серыял «Мар'ін гай» (16+).
14.55 Серыял «Хваран» (12+).
16.00 «Гумарынка».
16.15 «Шлях АБІ» (6+).
16.40 Трылер «Агрbalенне ва ўраган» (16+).
19.15 «Рэальны бізнес» (6+).
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.10 «Вячэрні квартал — 95» (18+).
22.40 «Героі коміксаў на экране». Фантастыка «Людзі Х. Апакаліпсіс» (12+).
01.00 Серыял «Бульварныя жахі» (16+).

ВТБ

6.05 «Лаві момант» (16+).
7.00 «Дурні і дарогі» (16+).
8.20 М/ф «Марын і яго сябры» (0+).
8.45, 13.10 М/ф «Цімон і Пумба» (0+).
9.20 Серыял «Мамачкі» (16+).
11.20, 1.00 Серыял «Варонiны» (12+).
12.50 «Ералаш» (6+).
13.45 Скетч-шоу «Даеш моладзь» (16+).
14.35 Мюзікл «Эні» (0+).
16.55 Серыял «Шчаслівыя разам» (16+).
17.55, 0.05 «Уральскія пельмені» (16+).
19.00 Серыял «Два бацькі і два сыны» (16+).
21.00, 5.10 Серыял «Псіхалагіні-2» (16+).
22.00 Камедыя «Усё або нічога» (16+).
2.15 Серыял «Бязмоўны сведка» (16+).
3.30 Скетч-шоу «Адна за ўсіх» (16+).
4.20 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).

Культура

6.30 «Лета Гасподняе». Успенне Прасвятой Багародзіцы.
7.05, 13.35, 19.45 «Жанчыны-ваяўніцы». Дак. фільм [СЦ].
8.00 «Легенды сусветнага кіно». Анатоль Папанаў.
8.30 «Наша кіно. Чужыя берагі». Дак. серыял.
9.15, 21.55 «МУР. 1945». Серыял [СЦ].
10.00, 15.00, 19.30, 23.15 Навіны культуры.
10.15 Кіно пра кіно. «Масква слязам не верыць» — вялікая латарэя». Дак. фільм [СЦ].
11.00 «Сіта і Рама». Серыял.
12.35 «Аксакавы. Сямейныя хронікі». Дак. серыял.
13.15, 21.40, 2.40 «Першыя ў свеце». Дак. серыял.
14.30 «Маналог у 4 частках. Армен Мядзведзеў» [СЦ].
15.10, 23.35 Кіно+тэатр. Аляксандр Фяклістаў, Ала Пакроўская, Ірына Пегава ў фільме-спектаклі «Не такі, як усе».
16.10 «2 Вернік 2».
17.00, 2.10 «Вярэя. Вяртанне да сябе». Дак. фільм.
17.40 Колер часу. Міхаіл Урубель.
17.55, 0.35 Монафестываль «Музыка С. В. Рахманінава».
18.45, 1.30 80 гадоў з дня нараджэння акцёра. «Зорная роля Уладзіміра Івашова». Дак. фільм.
20.40 «Добрай ночы, малыя!»
21.00 Кіно пра кіно. «Кубанскія казакі». «А любовь девичья не проходит, нет!» Дак. фільм [СЦ].
21.40 «Першыя ў свеце». Дак. серыял.
22.45 Зоркі рускага авангарда. «Буйны план часу Усевалада Пудоўкіна» [СЦ].

Настальгія

6.00 «СевАлогія» з Севам Наўгародцавым: «Майк Навуменка». 2005 год (18+).
7.00 Фільм-спектакль «Прыйшоў мужчына да жанчыны». 1990 год (16+).
9.00, 15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
9.45, 11.00, 13.05, 15.45, 17.00, 20.25, 21.45, 23.00, 2.30 Музычная настальгія (12+).
10.00, 16.00, 22.00, 0.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
12.00 «Быў час» з Аляксандрам Паліткоўскім: «Куды з'ехаў цырк?» 2006 год (12+).
13.20 Маст. фільм «Вашы правы?» (12+)
19.00 Тэлеспектакль Оскар Уайльд «Як важна быць сур'ёзным». 1976 год (16+).
1.00 Фільм-канцэрт «Як гэта рабілася ў Адэсе, або Адэсіты ўсіх краін, яднайцеся». 1991 год (12+).
3.45 Маст. фільм «Апошні палкі закаханы» (16+).

EuroSport 1

0.00, 2.15, 6.00, 9.35, 13.00, 19.05, 22.15 Тэніс. US Open.
2.00, 22.00 Тэніс. «Гейм, Шэт і Матс».
8.00, 11.30, 15.00 Веласпорт. «Вуэльта».
14.00 Конны спорт. Чэмпіянат Еўропы.
18.45 Веласпорт. «Вуэльта»-экстра.

Кінакамедыя

0.50 Мамчын сынок (12+).
2.55 Ура! Канікулы! (6+).
4.50 Усе пары робяць гэта (16+).
6.45 Рассеяны (6+).
8.25 Высокі бландзін у чорным чаравіку (12+).
10.10 З жыцця тайных агентаў (12+).
11.55 Дзяжурны тата (6+).
13.50 Місія: неадэкватная (18+).
15.30 Аднойчы пераступіўшы закон (6+).
17.20 Рыбка па імені Ванда (16+).

19.30 Забойны футбол (16+).
21.30 Шпіён па суседстве (12+).
23.15 Дастаць карантышку (16+).

ТБ3

6.00 Дакументальная калекцыя «Беларусьфільма» (12+).
6.40 М/ф (6+).
7.40 «Школа доктара Камароўскага» (6+).
8.10 «Доктар І...» (16+)
8.40, 19.00, 2.10 «Парфумерка». Серыял (12+).
10.25, 14.45, 3.45 «Суд ідзе». Дак. серыял (16+).
12.10, 17.55 «Варажбітка» (12+).
13.40, 16.50, 5.15 «Містычныя гісторыі» (12+).
14.45 «Суд ідзе» (16+).
15.50 «Натуральны адбор» (12+).
21.00 «Пад купалам». Серыял (16+).
22.50 «Лінія абароны» (16+).
23.25 «Звышнатуральнае». Серыял (16+).
0.10 «Дзённік памяці». Меладрама (12+).

ТБ1000

6.10, 18.25 Эван Усемагутны (12+).
8.20 Нявеста, якая збегла (16+).
10.50 Што хавае хлусня (16+).
12.30 Улада страху (16+).
14.45 Паралельныя светы (16+).
16.45 Выпадковы муж (16+).
20.10 Людзі ў чорным-3 (12+).
22.10 Без заганы (12+).
0.10 Мой хлопчык (12+).
2.00 Святочны перапалох (18+).
4.20 Прывідны патруль (12+).

ТБ1000 Рускае кіно

7.30 Як я стаў рускім (16+).
9.15 Дуброўскі (16+).
11.45 Напарнік (12+).
13.30 Вечны водпуск (16+).
14.30 Блокбастар (16+).
16.00 Таежная казка (6+).
16.15 Ганна Карэніна. Гісторыя Вронскага (12+).
18.50 Першы пасля Бога (16+).
20.45 Тарыф «Навагодні» (12+).
22.20 22 хвіліны (16+).
23.55 Скіф (18+).
1.50 Населены вострауў: схватка (12+).
3.50 Пятніца (16+).
5.30 Небяспечныя канікулы (6+).

National Geographic

6.00 Зона будаўніцтва (16+).
6.25 Інжынерныя ідэі (16+).
7.15, 12.45 Адраджэнне Марскога шаўковага шляху (16+).
8.00 Золата ў халоднай вадзе (16+).
9.35 Падарожжы з Гордонам Рамзі (16+).
10.20 Каралі шахт (16+).
11.10, 16.40 Асушыць акіян (16+).
14.15 Цуды інжынерыі (16+).
15.05, 21.15, 2.45 Расследаванні авіякатастроф (16+).
15.50 Міжнародны аэрапорт Дубай (16+).
18.15, 22.05, 0.20, 3.30 Інстынкт выжывання (16+).
19.45 Панарама 360 (16+).
20.30, 4.20 Аўта-SOS (16+).
22.50 У пошуках спадчыны (16+).
23.35 Ліхтугі за мяжой (16+).
1.05 Уварванне на Зямлю (16+).
1.55 Мяжа (16+).
5.10 Безразважныя выназходнікі (16+).
5.35 Навуковыя недарэчнасці (16+).

Discovery

8.00, 11.10, 15.45, 21.15 Як гэта зроблена? (12+)
8.25, 18.30, 1.50 Залаты шлях Паркера Шнабеля (16+).
9.20, 16.40, 22.10 Махінатары (12+).
10.15, 17.35, 4.35 Хуткія і гучныя (16+).
12.05, 23.05 Склады (16+).
13.00, 20.20, 5.30 Паляўнічыя на старызну (12+).
14.50 НАСА: невытлумачальныя матэрыялы (12+).
19.25, 7.10 Чыгунка Аляскі (12+).
0.55, 6.20 Выжыванне без купюр (16+).
2.45 У пагоні за класікай (12+).
3.40 Дзікія эксперыменты (12+).

чацвер, 29 жніўня ТЭЛЕТЫДЗЕНЬ

Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), **9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00** Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15, 23.35 «Зона Х». (16+).
9.10, 21.50 Серыял «След» (16+).
10.50, 12.10, 18.35, 19.20 Серыял «Птушка ў клетцы». 1-я і 2-я серыі (12+).
13.05 «Дзіцячы доктар».
13.35, 15.25 Серыял «Выдатніца» (16+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 «Беларуская часінка».
21.00 «Панарама».
23.15 «Сфера інтарэсаў».
0.00 «Дзень спорту».

Беларусь 2

7.00 «Уключайся!» (12+)
9.00, 18.45 «Тэлебарометр».
9.05, 20.50 Серыял «Сляпая» (16+).
10.00, 22.10 «Экстрасэнсы-дэтэктывы» (16+).
11.05 Серыял «Опер па выкліку» (16+).
12.50, 23.05 Серыял «Жаночы доктар-2» (16+).
13.45 «ЖаннаПажані» (16+).
14.50 М/с «Пінгвіны з Мадагаскара» (0+).
15.40 «Нічога сабе ньюз» (12+).
15.45, 0.00 «Пін_код». Інтэрактыўны маладзёжны праект (12+).
16.35 Серыял «Стаматолаг» (16+).
17.35 «Трэці лішні» (16+) [СЦ].
18.50 Валейбол. Чэмпіянат Еўропы. Жанчыны. Беларусь — Швейцарыя.
21.45 «Хто я?» (12+)
22.00 «Спортлато 6 з 49», КЕНО.

Беларусь 3

7.00 «Дабраранак».
7.35, 12.20 «Беларуская кухня». Бабоўнікі.
8.05, 12.00, 20.15 Навіны культуры.
8.25, 20.35 «Гэты дзень».
8.30, 18.15 «Гэтыя вочы насупраць». Маст. фільм (16+).
9.25, 16.35 «Табар ідзе ў неба». Драма (12+) [СЦ].
11.05 «Белавежская пушча». Драпежная гісторыя (6+).
11.20, 21.05 «Легенды кіно». Міхаіл Баярскі (12+).
12.50 «Гарады Беларусі». Шклоў.
13.15 «Як мы жылі на вайне». «Пад агнём — б'ём рублём!»
13.40, 19.10 «Сталінград. Перамога, якая змяніла свет». «Сталінградскі кацёл» (12+).
14.20, 21.40 «МУР». Маст. фільм. «1942» (16+).
15.05 «Спявае Беларусь».
16.00 «Люблю і памятаю». Народны артыст СССР Аркадзь Райкін.
19.50 «Камертон». Кампазітар Уладзімір Кандрусевіч.
20.40 «Калыханка» (0+).
22.25 У. Кандрусевіч. «Соф'я Гальшанская». Спектакль Беларускага дзяржаўнага акадэмічнага музычнага тэатра.

Беларусь 5

7.00, 13.00 Дзюдо. Чэмпіянат свету. Паўфіналы і фіналы.
8.40 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. Плэй-оф. Матч у адказ.
10.35 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. Плэй-оф. Дзённік гульнявога дня.
11.05 Валейбол. Чэмпіянат Еўропы. Жанчыны. Германія — Беларусь.
15.10 Спорт-мікс.
15.20 Козел пра футбол.
15.45 Слэм-данк.
16.20 Валейбол. Чэмпіянат Еўропы. Жанчыны. Славакія — Расія.
18.25 Авертайм.
19.00 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. Лёсаванне групавога раўнда.
20.00, 23.00 Валейбол. Чэмпіянат Еўропы. Жанчыны. Швейцарыя — Беларусь.
21.55 Лёгкая атлетыка. Брыльянтавая ліга. Цюрых.

АНТ

6.00, 7.05, 8.05 «Наша раніца».
7.00 (з субцітрамі), **8.00** (з субцітрамі), **9.00** (з субцітрамі), **11.00, 13.00, 16.00, 18.00** (з субцітрамі), **20.30** Нашы навіны.
9.10 «Тэорыя змовы» (16+).
9.55 «Жыць здорава!» (16+)
11.10 Серыял «А ў нас у дворы» (12+).
12.05 «Модны прыгавор» (6+).
13.10 Серыял «Паласа адчужэння» (12+).
15.00 «Давай пажэнімся!» (16+)
16.20, 0.30 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
17.25, 18.20, 23.30 «На самай справе» (16+).
18.50 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
18.55 «Няхай гавораць» (16+).
20.00 «Час».
21.10 «Маркаў. Нічога асабістага» (16+).
21.40 Серыял «Чараўнік» (12+).

СТБ

5.35, 22.05 «Глядзець усім!» (16+)
6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
6.10, 20.15 «Мінскае».
6.20, 7.40 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
9.05 «Анфас».
9.25, 23.00 «Загадкі чалавецтва» (16+).
10.40 «Меч». Серыял (16+).
12.20 «Вадзіць па-руску» (16+).
12.40, 21.20, 23.45 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
13.45, 20.30 «Неверагодна цікавыя гісторыі» (16+).
14.40, 1.05 «Сакрэтныя тэрыторыі» (16+).
15.35 «Вадзіць па-руску» (16+).
15.45, 16.50 «Мар'ін гай». Серыял (16+).
20.00, 22.55 «СТБ-спорт».
20.05 «Сталічныя падрабязнасці».

МІР

6.00, 20.40, 0.20, 4.10 Серыял «Закон і парадак» (16+).
7.50, 10.10 Серыял «Кодэкс гонару» (16+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок).
13.15 «Зала суда. Бітва за грошы» (16+).
14.10, 1.35 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
15.05, 2.20 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15, 1.05 «Такому мама не навучыць» (12+).
17.20, 19.20 Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+).
19.55 «Гульня ў кіно» (12+).
0.10 «У гасцях у лічбы» (12+).
3.05 «Зала суда. Бітва за грошы» (16+).
3.50 «Як у рэстаране» (12+).

РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
9.10 Маст. фільм «Вось гэта каханне!» (12+)
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.25 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу (12+).
12.35 «Лёс чалавека» (12+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
14.30, 0.45 «Хто супраць?» Ток-шоу.
17.25 «60 хвілін». Ток-шоу.
18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
20.40 Серыял «Капітанша. Працяг» (12+).
22.25, 23.10 Урачыстае закрыццё Міжнароднага конкурсу маладых выканаўцаў «Новая хваля-2019».

НТБ—Беларусь

6.00 «Астрапрагноз».
6.05, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
6.10 За гранню (16+).
6.25 Беларусы (6+).
7.10, 8.05 Серыял «Мухтар. Новы след» (16+).
8.50, 10.20 Серыял «Адвакат» (16+).
9.40, 23.15 «НЗ.by».
11.15 Серыял «Ляснік» (16+).
13.25, 18.20 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
14.05 Серыял «Мянтоўскія войны» (16+).
16.25 Серыял «Павуцінне» (16+).
19.40 Сёння. Галоўнае.
19.50 Серыял «Шэф» (16+).
22.20 Серыял «Пёс» (16+).
23.40 Серыял «Сведкі» (16+).

8 канал

7.00, 15.55, 18.15, 21.05, 0.10 «Надвор'е» + «Эрана».
7.05, 16.05 «Мультпарад». «Цімон і Пумба».
7.30 Трылер «Дэжа вю» (16+).
9.35, 18.20 Серыял «Без тэрміну даўнасці» (16+).
10.25, 16.00 «Гумарынка».
10.30 Дак. фільм «Рэальнасць ці фантастыка. Турынская плашчаніца».
11.20 Прыгоды «На грэбні хвалі» (16+).
13.15, 19.15 Серыял «Мар'ін гай» (16+).
14.50 Серыял «Хваран» (12+).
16.15 Драма «Аднойчы ў Стакгольме» (16+).
17.50 «Фэшн is my прафэшн».
18.00 «Гатуй як шэф» (12+).
19.10 «Рэальны бізнес».
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.10 Драма «Па Млечным Шляху» (16+).
23.10 Серыял «Бульварныя жахі» (16+).

ВТВ

6.05 «Лаві момант» (16+).
7.00 «Дурні і дарогі» (16+).
8.20 М/ф «Марын і яго сябры» (0+).
8.45, 13.10 М/ф «Цімон і Пумба» (0+).
9.20 Серыял «Мамачкі» (16+).
11.20, 0.40 Серыял «Вароніны» (12+).
12.50 «Ералаш» (6+).
13.45 Скетч-шоу «Даеш моладзь» (16+).
14.50 Камедыя «Усё або нічога» (16+).

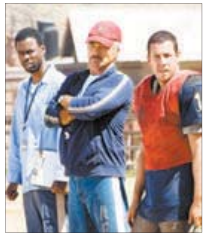

16.55 Серыял «Шчаслівыя разам» (16+).
17.55, 23.45 «Уральскія пельмені» (16+).
19.00 Серыял «Два бацькі і два сыны» (16+).
21.00, 5.10 Серыял «Псіхалагіні-2» (16+).
22.00 Камедыя «Няўдачлівыя» (12+).
1.55 Серыял «Бязмоўны сведка» (16+).
3.10 Скетч-шоу «Адна за ўсіх» (16+).
4.20 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).

Культура

6.30 «Пешшу...» Масква прагулачная.
7.05, 13.35, 19.45 «Жанчыны-ваяўніцы». Дак. фільм [СЦ].
8.00 «Легенды сусветнага кіно». Людміла Гурчанка.
8.30 «Наша кіно. Чужыя берагі». Дак. серыял.
9.15, 21.55 «МУР. 1945». Серыял [СЦ].
10.00, 15.00, 19.30, 23.15 Навіны культуры.
10.15 Кіно пра кіно. «12 крэслаў». Трымайце гросмайстра!» Дак. фільм [СЦ].
11.00 «Сіта і Рама». Серыял.
12.35 «Аксакавы. Сямейныя хронікі». Дак. серыял.
13.15, 17.35, 21.40, 2.40 «Першыя ў свеце». Дак. серыял.
14.30 «Маналог у 4 частках. Армен Мядзведзеў» [СЦ].
15.10, 23.35 Кіно+тэатр. Максім Суханаў, Яфім Шыфрын, Леанід Громаў у фільме-спектаклі «Кантракт».
16.30 «Лінія жыцця». Яфім Шыфрын.
17.50, 1.00 Фестываль «Сусвет — Святланаў!»
18.45, 1.55 «Фургон камедыянтаў. Лідзія Сухараўская і Барыс Ценін». Дак. фільм.
19.45 «Чыстая перамога. Аперацыя «Багратыён» [СЦ].
20.30 Колер часу. Іван Крамской. «Партрэт невядомай».
20.40 «Добрай ночы, малыя!»
21.00 «Больш, чым каханне». Нэлі і Іосіф Кабзон [СЦ].
22.45 Зоркі рускага Авангарда. «Трэцяе вымярэнне Аляксандра Андрыеўскага» [СЦ].

Настальгія

6.00 «Быў час» з Аляксандрам Паліткоўскім: «Куды з'ехаў цырк?» 2006 год (12+).
7.05, 9.45, 11.00, 14.25, 15.45, 17.00, 21.45, 23.00, 3.45, 4.55 Музычная настальгія (12+).
7.20 Маст. фільм «Вашы правы?» (12+)
9.00, 15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
10.00, 16.00, 22.00, 4.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
12.00 «Сняем, сябры!» з Таццянай Візбар. 2007 год (12+).
13.00 Тэлеспектакль. Оскар Уайльд «Як важна быць сур'ёзным». 1976 год (16+).
18.00 Тэлеспектакль «Гульня ў дэтэктыў». 1987 год (16+).
20.25 Фільм-канцэрт «Спявае Валерый Лявонцьеў». 1988 год (12+).
0.00 «СевАлогія» з Севам Наўгародцавым: «Майк Навуменка». 2005 год (18+).
1.00 Фільм-спектакль «Прыйшоў мужчына да жанчыны». 1990 год (16+).

EuroSport 1

0.00, 2.15, 6.00, 9.35, 13.00, 19.05, 22.15 Тэніс. US Open.
2.00, 22.00 Тэніс. «Гейм, Шэт і Матс».
8.00, 11.30, 15.00 Веласпорт. «Вуэльта».
14.00 Конны спорт. Чэмпіянат Еўропы.
18.45 Веласпорт. «Вуэльта»-экстра.
19.00 Футбол. Ліга чэмпіёнаў. Жараб'ёўка.

Кінакамедыя

1.00 Ура! Канікулы! (6+)
3.10 Дзікая штучка (16+).
5.05 Да чорта на рогі (16+).
6.45 Місія: неадэкватная (18+).
8.30 Усе пары робяць гэта (16+).
10.25 Кароль вечарынак (16+).
12.15 Не пагражай паўднёваму цэнтралу, папіваючы сок у сябе ў кварталe (16+).
14.00 Дзяжурны тата (6+).
15.50 Дзікая штучка (16+).
17.45 Смерць на пахаванні (16+).
19.30 Паміж анёлам і чортам (16+).
21.40 Пацучыныя скачкі (12+).
23.45 З жыцця тайных агентаў (12+).

ТБ3

6.00 М/ф (6+).
7.15 «Школа доктара Камароўскага» (6+).
7.45 «Доктар І...» (16+)
8.15, 19.05, 2.55 «Парфемерка». Серыял (12+).
10.00, 23.45 «Улегцы» (12+).
10.30, 14.50 «Суд ідзе». Дак. серыял (16+).
12.10, 17.55 «Варажбітка» (12+).
13.45, 16.50 «Містычныя гісторыі» (12+).
14.50 «Суд ідзе» (16+).
15.55 «Натуральны адбор» (12+).
21.05 «Пад купалам». Серыял (16+).
22.55, 4.35 «Знак якасці» (16+).
0.15 «Звышнатуральнае». Серыял (16+).
1.00 «Сэрцаедкі». Камедыя (16+).
3.00 «Парфумерка». Серыял (12+).
5.15 «Нераскрытыя таямніцы» (12+).

ТВ1000 ТБ1000

6.10, 18.00 Іншапланецянін (6+).
8.30 Без заганы (12+).
10.35 Мой хлопчык (12+).
12.25 Асцярожна, дзверы зачыняюцца! (16+)
14.10 Людзі ў чорным-3 (12+).
16.15 Прывідны патруль (12+).
20.10 Код да Вінчы (16+).

22.50 Дзявяткі (16+).
0.40 Сіняя бездань (16+).
2.20 Двайнік (18+).
4.05 1 + 1 (16+).

ТБ1000 Рускае кіно

7.00 Тарыф Навагодні (12+).
8.40 Першы пасля Бога (16+).
10.35 22 хвіліны (16+).
12.10 Фота на памяць (16+).
13.30 Вечны водпуск (16+).
14.55 Населены вострaў: схватка (12+).
17.05 Пятніца (16+).
18.45 14+ (16+).
20.45, 5.30 Пацыенты (16+).
22.25 Паляўнічы-2. Мыцішчынскі маньяк (16+).
0.30 Скарбы В. К. (16+).
2.30 Я буду побач (16+).
4.10 Небяспечныя каніkулы (6+).

National Geographic

6.00, 5.40 Навуковыя недарэчнасці (16+).
6.25 Найцяжэйшы ў свеце рамонт (16+).
7.15, 13.30 Скануючы час (16+).
8.00 Золата ў халоднай вадзе (16+).
9.40 Інстынкт выжывання (16+).
10.25 Каралі шахт (16+).
11.10, 15.05, 16.40, 21.20, 0.30, 3.00 Расследаванні авіякатастроф (16+).
12.45 Адраджэнне Марскога шаўковага шляху (16+).
14.15 Цуды інжынерыі (16+).
15.50 Міжнародны аэрапорт Дубай (16+).
19.45 Панарама 360 (16+).
20.30, 4.30 Аўта-SOS (16+).
23.00 Мяжа (16+).
23.45 Ліхтугі за мяжой (16+).
1.25 У пагоні за НЛА (16+).
2.10 Мяжа (16+).
5.20 Безразважныя вынаходнікі (16+).

Discovery

8.00, 11.10, 15.45, 21.15 Як гэта зроблена? (12+)
8.25, 18.30, 1.50 Залаты шлях Паркера Шнабеля (16+).
9.20, 16.40, 22.10 Махінатары (12+).
10.15, 17.35, 4.35 Хуткія і гучныя (16+).
12.05, 23.05 Склады (16+).
13.00 Геній распрацовак (12+).
19.25, 7.10 Чыгунка Аляскі (12+).
20.20, 5.30 Паляўнічыя на старызну (12+).
0.00 Залатая ліханка (16+).
0.55, 6.20 Выжыванне без купюр (16+).
2.45 У пагоні за класікай (12+).

ЗДАЛІ — ПРЫНЯЛІ

працуй! Ганна Васілеўна сваіх дзяцей з дзяцінства гэтаму вучыла. А цяпер прыдумала падушку бяспекі для сваіх нашчадкаў.

— Неяк з унукам ездзілі на выстаўку і звярнулі ўвагу на невялічкую малакаперапрацоўчую ўстаноўку, — расказвае яна. — Я ўнуку кажу: грошы беражы, калі раптоўна малако ад насельніцкіх кароў стане незапатрабавана на прадпрыемствах, можна будзе зрабіць сваю міні-вытворчасць. Ліцэнзія на гэта сёння не патрэбна. Разлівай малако ў пакеты і вазі па вёсках, прапаноўвай. І не прападзеш.

Сельсавет збірае малако

Дарэчы, гэта нядрэнны спосаб папоўніць невялікі вясковы бюджэт. У Бабруйскім раёне на зборы малака ад насельніцтва падзарабляюць два сельсаветы з адзінаццаці — Кавалёўскі і Варатынскі. Апошні гэтым займаецца ўжо больш за 10 гадоў.

— У нас распрацавана тры малочныя маршруты і, адпаведна, працуюць тры малаказборшчыкі плюс бухгалтар-лабарант, які вызначае якасць малака, — кажа **старшыня Варатынскага сельскага Савета дэпутатаў Уладзімір ВЯРОЎКІН.** — Дарэчы, з трох малаказборшчыкаў дзве жанчыны. Тая ж Галіна Міхалёнак займаецца гэтай справай ужо восем гадоў. Для збору малака ў нас ёсць усё неабходнае — коні, вупражы, баклагі. На тэрыторыі сельсавета 16 населеных пунктаў, усе іх і ахопліваем. За дзень адзін малаказборшчык праязджае 14—16 кіламетраў. Яго задача — паспець вярнуцца да прыбыцця малакавоза ад гармалзавода. Мы наогул вельмі адказна падыходзім да выканання ўсіх патрабаванняў з боку перапрацоўшчыка. Усе неабходныя параметры — тлустасць, шчыльнасць, наяўнасць у малацэ нейкіх недапушчальных прымесяў — пад кантролем нашага бухгалтара-лабаранта Тамары Стэльмак. Яна вельмі скрупулёзны работнік. Жорсткія патрабаванні прад'яўляюцца да тэмпературы самога малака — яна павінна быць максімум плюс 9 градусаў. Людзі ўсе папярэджаны, каб не крыўдзіліся, калі з-за гэтага малако вернуць. Перапрацоўшчыка таксама зразумець можна. Калі цёплае, толькі што выдаенае малако змешваецца з ахалоджаным, пачынаецца працэс скісання. Каму гэта трэба?

На тэрыторыі сельсавета сёння налічваецца 87 кароў. Дарэчы, старшыня таксама трымае дзве каровы.

— Тры літры ў дзень з'ядаем, астатняе здаём, — кажа ён. — Карова — гэта прыбыткова, праблемы могуць быць толькі з нарыхтоўкай кармоў для яе. Без сродкаў механізацыі зрабіць гэта цяжка. Калі б гаспадаркі рэгулярна і больш актыўна дапамагалі, здаецца, людзей, якія трымалі б кароў, было б больш. І малака, якое б здавалі дзяржаве, таксама.

Збіраць малако ў насельніцтва, канешне, клапатліва, але ж трэба падтрымліваць жыхароў, лічаць у сельвыканкаме.

— Плюс чатыры рабочыя месцы для малаказборшчыкаў і бухгалтара-лабаранта, — адзначае Уладзімір Вяроўкін. — Ды і прыбытак хоць невялікі, але ж ёсць. Пасля выплаты дзяржаве падаткаў, а насельніцтву за малако застаецца пэўная сума, якой хапае на нейкія вельмі неабходныя ў гаспадарцы дробязі. Тое ж абсталяванне для лабаранта мы з гэтых жа грошай куплялі. А яшчэ крыху дапамагаем нашаму дзіцячаму садку, ды і ў школу з пустымі рукамі не ходзім.

Нэлі ЗІГУЛЯ.
Фота з архіва Віктара ФІСЬКО і Тамары СТЭЛЬМАК.

ДАСЛЕДУЕМ ПРАБЛЕМУ

Чым тамат не дагадзіў?

Вытворцы скардзяцца, што на гэту прадукцыю нізкі попыт

ivyenews.by

Сёлета на Гродзеншчыне добры ўраджай на памідоры. Урадзілі яны і ў прыватных гаспадароў, і на агароднінных прадпрыемствах. І калі ва ўласных гаспадарках ураджай дзякуючы невялікім аб'ёмам не залежваецца, то справіцца з вытворчымі маштабамі не заўсёды ўдаецца. Напружаная сітуацыя выклікана невысокім попытам на чырвоную прадукцыю. У тым ліку з боку перапрацоўчых прадпрыемстваў.

БРЭНДАВЫ ТАМАТ

Памідор — традыцыйная культура для беларусаў. Некаторыя населеныя пункты нават прэтэндуюць на статус памідорных сталіц. У іх ліку і горад Іўе Гродзенскай вобласці. Тут трэці год запар ладзяць брэндавае свята ў гонар гэтай культуры.

На свяце, якое прайшло літаральна днямі, мясцовыя жыхары прадставілі не толькі сваю прадукцыю, але і мноства страў з яе. Апафеозам стаў шасціметровы бутэрброд з памідорамі, на які пайшло 20 тоставых буханак. Былі тут і таматы-гіганты — вага самага вялікага памідора дасягнула 1 кілаграма 70 грамаў.

На брэндавым свяце ўпершыню наладзілі памідорную бойку. І сапраўды, чым беларускі памідор горшы за іспанскі, дзе такія відовішчы даўно існуюць і папулярныя сярод турыстаў? Па ўсёй бачнасці, і ў беларускага Іўя ёсць перспектыва праславіцца далёка за межамі райцэнтра. А той, хто бывае тут, у першую чаргу звяртае ўвагу на доўгія шэрагі цяпліц, якія ёсць амаль на кожным падворку. Райцэнтр проста ўзяты ў кола цяпліцамі, дзе руплівыя гаспадары вырошчваюць не кілаграмы, а тоны памідораў. Для многіх жыхароў-татар гэта стала асноўным відам дзейнасці, з пакалення ў пакаленне яны займаюцца земляробствам. Старшыня іўеўскай мусульманскай абшчыны Іван Шабановіч расказаў, што і дзед, і бацька, і сам ён — агароднікі. Напрыклад, цяпер у яго памідорамі заняты тры цяпліцы плошчай 15 сотак. Ураджай сёлета добры, як, дарэчы, і летась, а вось збыт не параўнаць з мінулагоднім. Тады іўеўскі памідор ішоў на экспарт і на ўласным рынку быў попыт.

— Мы возім памідоры ў Мінск, але цяпер і там поўна гэтай прадукцыі, — кажа Іван Мацвеевіч. — Але значная частка — прывазныя, імпартныя. Шкада, што яны выцясняюць свой, айчынны тавар. Да таго ж цяжка прабіцца на гандлёвыя плошчы.

Па словах Шабановіча, даводзіцца здаваць прадукцыю перакупшчыкам па 50, а то і па 30 капеек за кілаграм, што нават ніжэй за сабекошт. Праўда, іўеўскія агароднікі спадзяюцца, што попыт вырасце, калі зменшацца аб'ёмы ў іх канкурэнтаў з Пінска, якія рана прыходзяць на рынак. А памідораў і сапраўды многа. Толькі Шабановіч вырошчвае некалькі тон. Раней у раёне быў свой кансервавы завод па перапрацоўцы гародніны, але цяпер ён не працуе. Можа, варта яго ўзнавіць?

СЫРАВІНЫ ХОЦЬ АДБАЎЛЯЙ

Самыя значныя аб'ёмы — у Гродзенскай гароднінай фабрыкі. Па словах галоўнага агранома Мікалая Грэбня, пад памідорамі занята амаль 10 гектараў цяплічнай плошчы. Прычым, сёлета яе павялічылі ўтрая за кошт агуркоў. Аказваецца, памідоры лепш рэалізуюцца. Тым больш што цяпліцы забяспечваюць амаль круглагадовы ўраджай, з квадратнага метра плошчы здымаюць 45 кілаграмаў таматаў. Фабрыка — гарант стабільнай адпраўкі гародніны на беларускі рынак. Значную частку прадукцыі закупляе спажыўсаюз. Апошнім часам больш актыўна працуюць раённыя арганізацыі, якія рэалізуюць тавар праз гандлёвую сетку і пункты грамадскага харчавання. Такім чынам гродзенскі памідор даходзіць ва ўсе куткі рэгіёна. Закупачная цана — 50 капеек. У аддзеле нарыхтовак Гродзенскага спажыўсаюза адзначылі, што закупка вядзецца не толькі ў сваім рэгіёне, але і па ўсёй краіне, у тым ліку ў насельніцтва. І гэты сегмент таксама актыўна ўдзельнічае ў здачы сваёй прадукцыі. Што датычыцца аб'ёмаў, дык яны, як паведамілі ў аддзеле, застаюцца на ўзроўні мінулага года.

Танна можна купіць памідоры ў СВК «Свіслач». Тут прадукцыю рэалізуюць па 60—70 капеек за кілаграм. Такія прапановы можна ўбачыць на калгасным сайце. Але ў цэлым збыт прадукцыі праблематычны.

> — Ніхто не бярэ, вырошчваем, вытрымліваем усе патрэбныя стандарты, а на продажы пачынаецца збой. Варта неяк рэгуляваць гэты рынак і аддаваць перавагу свайму айчыннаму прадукту, а не прывазному, — зазначае галоўны аграном Сяргей Саўчык.

Гаспадарка, дарэчы, спецыялізуецца на вырошчванні гародніны. Пад памідоры адведзены цэлы гектар плошчы, але пасевы гэтай культуры будуць скарачаць дзеля праблем са збытам. Праўда, нейкую частку забярэ перапрацоўка, а куды падзець асноўны ўраджай, калі рынак перапоўнены? — задаецца пытаннем спецыяліст гаспадаркі. Акрэсліў ён і праблему дагаворных паставак гандлёвым арганізацыям. Па яго словах, яны могуць узяць менш, чым планавалася. А ўраджай закладваўся з улікам паставак, у выніку застаюцца значныя рэшткі.

Дарэчы, праблема са збытам характэрна і для іншых рэгіёнаў краіны. У сувязі з гэтым агароднікі імкнуцца прыцягнуць увагу дзяржавы да гэтага прадукту. У СМІ выказваліся нават прапановы зрабіць так, як у Лунінцы з клубніцамі, — выкінуць ураджай. Пакуль справа да гэтага не дайшла, але рэгуляваць працэс неабходна, лічаць вытворцы.

ШТО З ПЕРАПРАЦОЎКАЙ?

Зразумела, што рэалізаваць увесь ураджай таматаў складана. Плошчы пад культуру растуць, і спадзяванні на экспарт паціху зніжаюцца. Пра гэта сведчаць і гродзенскія вытворцы. А гандлёвыя прадпрыемствы часцяком робяць вялікія накруткі на тавар, і ён прадаецца марудна. Да таго ж многія аддаюць перавагу прывазным памідорам, якія доўга захоўваюцца. У той жа час беларускі тавар незапатрабаваны, хоць і больш экалагічны. Такія заўвагі, зноў жа, прагучалі з вуснаў гродзенскіх вытворцаў.

Напружаную сітуацыю магла б палепшыць перапрацоўка. І такое прадпрыемства у рэгіёне ёсць — даволі буйны кансервавы завод пад Гроднам з 60-гадовай гісторыяй. Дзесяць гадоў таму тут адбылася татальная рэканструкцыя, устаноўлены сучасныя лініі. Ёсць у асартыменце і нямала відаў прадукцыі з перапрацаваных таматаў — гэта і соўс, і паста, і таматы ў таматнай заліўцы, і марынаваныя. Дык можа прадпрыемства вырашыць наспелую памідорную праблему?

Аказваецца, што і тут памідор не вельмі запатрабаваны. У аддзеле вытворчасці паведамілі, што значная колькасць нарыхтовак яшчэ не прададзена з мінулага года, калі былі перапрацаваны даволі вялікія аб'ёмы. Таму на прадпрыемстве адмаўляюцца працаваць з сёлетнім ураджаем, хоць прапаноў хапае. Невялікую партыю — каля 3 тон — збіраюцца закупіць толькі ў СВК «Свіслач». Разам з тым на заводзе адзначылі, што сутыкаюцца з вялікай канкурэнцыяй гатовай прадукцыі на беларускім рынку.

Між тым славуты памідор, які стаў брэндам таго ж Іўя, і не толькі яго, у значнай ступені забяспечвае і самазанятасць мясцовых жыхароў. Як бачым, карысны прадукт знімае праблемы з працаўладкаваннем там, дзе няма прамысловых прадпрыемстваў. А значыць, спрыяе і дабрабыту насельніцтва. А да чаго, у рэшце рэшт, імкнецца дзяржава, як не да гэтага?

Маргарыта УШКЕВІЧ.

ШТО Ў ЗАСЕКАХ?

ЯБЛЫКАЎ МАЛА, але кавуны радуюць

Ужо некалькі гадоў, як фермеры і прыватныя гаспадаркі Беларусі ў цэлым і Гомельшчыны ў прыватнасці актыўна пачалі вырошчваць кавуны. Сёлета іх столькі, што абласное спажывецкае таварыства адмовілася ад закупак вялізнай салодкай ягады за межамі краіны і аддае перавагу мясцовым сартам. Начальнік упраўлення нарыхтовак, прамысловасці і знешнеэканамічнай дзейнасці Гомельскага абласнога спажывецкага таварыства Святлана АТРОШЧАНКА кажа, што арганізацыя закупляе больш за 100 відаў рознай прадукцыі і сыравіны.

— У нас сезон нарыхтоўкі пачаўся з ранніх агуркоў. Мы іх закупілі 607 тон, у тым ліку ў насельніцтва 430 тон. Агуркі яшчэ не скончыліся, сезон будзе працягвацца практычна да кастрычніка. Сёлета мы закупілі і 350 тон таматаў, з іх у насельніцтва — 280 тон. Гэтую гародніну закупляем пад поўную патрэбу.

Між тым клубніцам сёлета спрыяла надвор'е, і гэтай ягады нарыхтавана было 264 тоны — на чвэрць больш, чым летась. Чарніцы таксама не падвялі, і нарыхтоўшчыкі працавалі па-максімуме, адзначае Святлана Атрошчанка.

— Чарніц мы закупілі 254 тоны. Таксама тэмп росту вялікі — ён склаў 132 працэнты. З іх больш за 200 тон у замарожаным выглядзе мы экспартавалі ў краіны Прыбалтыкі і Польшчы. Паралельна закуплялі парэчкі чырвоныя і чорныя — адпаведна 36 тон і 45 тон. Сёлета актыўна займаемся зелянінай. Пятрушкі, сельдэрэю, кропу, зялёнай цыбулі, салаты закупілі аж 22 тоны. Па гэтых культурах мы выходзім на першае месца ў краіне.

З пачаткам дажджоў у лясах з'явіліся і грыбы. Але ж, як вядома, больш паловы тэрыторыі Гомельскай вобласці забруджана радыяцыяй. Менавіта таму гэтыя дарункі лясоў павінны праходзіць жорсткі кантроль, перш чым зборшчыкі атрымаюць за іх грошы. Нягледзячы на тое, што шмат грыбоў адвяргаецца, «чыстых» сёлета ўжо закуплена 4 тоны.

А вось з яблыкамі на Гомельшчыне праблема. Дрэвы так шчодра аддалі ўсё летась, што цяпер адпачываюць. Дарэчы, адсутнасці самых папулярных пладоў спрыяла і засуха, якая стаяла на поўдні краіны практычна ўвесь май і чэрвень. Цяпер спажывецкае таварыства актыўна закупляе папулярную садавіну ў іншых абласцях краіны. Рэсурснымі па яблыках сёлета сталі Брэсцкая, Гродзенская і Мінская вобласці. Між тым менавіта яблыкі з'яўляюцца асноўнай сыравінай для вінаробства і вытворчасці павідла.

Дарэчы, цана на яблыкі вырасла ў два-тры разы ў параўнанні з мінулым годам. Летась давалі толькі 5—8 капеек за кілаграм, а сёлета ўжо 18. Заканамерны працэс, да якога здатчыкі прызвычаіліся: калі сыравіны не хапае, адразу ж павышаецца цана. І наадварот.

Між тым на Гомельшчыне 136 прыёмна-нарыхтоўчых пунктаў актыўна працягваюць працаваць увесь сезон. Так што, калі бульбы, буракоў, фасолі і іншага будзе на падворку з лішкамі, можна прадаць гэты лішак нарыхтоўшчыкам. А адрасы заўсёды падкажуць у сельвыканкамах.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

РЭАЛЬНЫЯ КРОКІ ДАЮЦЦА НЕ ПРОСТА...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Вось, напрыклад, ідзе размова пра малыя гарады як месцы, найбольш прыдатныя для «зялёнай» эканомікі. Нагадаю, што да гэтай катэгорыі пасяленняў звычайна адносяцца тыя, дзе пражывае да 50 тысяч чалавек. Урбаністы адносяць да ліку такіх населеных пунктаў пасяленні з колькасцю жыхароў да 20 тысяч чалавек. Будзем выходзіць з першай лічбы.

Беларусь, як вядома, краіна малых гарадоў. З больш чым 200 гарадскіх пасяленняў (у Беларусі гэта гарады, гарадскія, рабочыя і адзін курортны пасёлак) амаль 90 % складаюць малыя, а пражывае ў іх усяго каля 20 % гарадскога насельніцтва. Тым не менш менавіта яны застаюцца крыніцамі самабытнасці беларускага народа, яго нацыянальнай культуры, традыцый і захаванага прыроднага асяроддзя.

> Неаднойчы звярталіся да мясцовых улад на прамую лінію з просьбай пачысціць раку хоць у межах пасёлка. У адказ чулі абяцанні, спасылкі на неабходнасць распрацоўкі праекта і ўключэння яго ў план будучых работ.

Праблема большасці малых гарадоў і асабліва гарадскіх пасёлкаў — наяўнасць, як правіла, аднаго горадаўтваральнага прадпрыемства, ад фінансавага стану якога ў значнай ступені залежыць іх развіццё. Ды і гэтыя прадпрыемствы ў апошнія гады, бывае, прыпыняюць сваю дзейнасць (спадчына СССР), а прыватны бізнес не набыў патрэбных маштабаў. Распрацаваныя ў рамках супрацоўніцтва з праектам ПраААН «Устойлівае развіццё на мясцовым узроўні» стратэгіі у такіх гарадах, як Тураў і Фаніпаль, сітуацыю ў цэлым не ратуюць. Адсюль — праблема адносна высокага ўзроўню беспрацоўя і як вынік — не надта высокага ўзроўню жыцця.

Яшчэ больш ускладняюць перспектывы далейшага развіцця малых гарадоў сучасныя дэмаграфічныя працэсы: вельмі нізкі натуральны прырост (у больш чым палове з іх ён увогуле адсутнічае), старэнне насельніцтва (ва ўзросце, старэйшым за працаздольны, знаходзіцца, як правіла, не менш чвэрці жыхароў), міграцыйны адток у вялікія гарады і іншыя.

Як бачым, у значнай колькасці малых гарадоў магчымасці развіцця прыватнага сектара вельмі абмежаваныя. Больш за тое, нават пры сур'ёзнай дзяржаўнай падтрымцы патэнцыял шматлікіх малых гарадоў не дазваляе ў сучасных умовах разгарнуць канкурэнтаздольную вытворчасць, не кажучы ўжо пра яе «зялёнае» аблічча.

Нельга не ўлічваць і тое, што малыя гарады вельмі розныя і патрабуюць у сваім развіцці дыферэнцыраванага падыходу. Аднак цяжка зразумець такую дыферэнцыяцыю, калі, напрыклад, той самы Навагрудак стаў пілотным горадам праекта «Зялёныя гарады», але ж у спіс пілотных раёнаў, на тэрыторыі якіх рэалізуецца праект «Падтрымка эканамічнага развіцця на мясцовым узроўні ў Рэспубліцы Беларусь», не ўвайшоў. Разам з тым у Мінскай вобласці да такіх пілотных раёнаў аднесены блізкія па сваім патэнцыяле Маладзечанскі і Барысаўскі раёны.

Найважнейшае эканамічнае патрабаванне пры размяшчэнні вытворчасці — агламерацыйны эфект, бо кампактна размешчаныя аб'екты, калі яны спалучаюцца, заўсёды больш эфектыўныя, чым размешчаныя ізалявана. На жаль, такім эфектам валодаюць толькі сталіца і некалькі буйных гарадоў краіны.

Увогуле, трэба вельмі адказна падыходзіць да ўкладання інвестыцый, асабліва да выбару месцаў для размяшчэння тых ці іншых аб'ектаў. Падзеі, звязаныя з будаўніцтвам акумулятарнага завода пад Брэстам, вытворчасцю цэлюлозы ў Светлагорску і іншыя толькі пацвярджаюць гэты тэзіс. І хоць названыя гарады не адносяцца да малых, перакананы: праблема размяшчэння прадпрыемстваў, нават і менш экалагічна небяспечных, актуальная і ў іх межах. Мяркую, што ва ўмовах, калі вывучэнне эканамічнай геаграфіі Беларусі будзе завяршацца ў дзявятым класе агульнаадукацыйных школ (так прадугледжана новым планам), памылак пазбегнуць не атрымаецца.

А вось яшчэ адзін прыклад з маіх родных Смілавіч. Рэальная колькасць усіх занятых у прыватным бізнесе сёння ў гэтым пасёлку ў разы саступае колькасці некалі занятых на адным гарбарным заводзе, якога ўжо няма. Заўважце, размова ідзе пра аб'ект, які амаль поўнасцю абапіраўся на ўласную сыравіну і ў 70-я гады XX ст. правёў рэканструкцыю. Па сутнасці, тады было створана новае прадпрыемства. Але ўжо каля дзесяці гадоў на яго месцы стаіць адзін каркас, і толькі сёлета пачалося «лёгкае варушэнне». Трэба было ўсё разбурыць, каб потым стварыць сумесны турэцка-беларускі бізнес па вытворчасці медыцынскіх прэпаратаў, які ў найлепшым выпадку дадаў некаторую колькасць рабочых месцаў.

Адмыслова не закранаю экалагічны аспект былога і ствараемага на яго месцы прадпрыемстваў у Смілавічах. Заўважу толькі, што гэта цэнтр пасёлка, а да ракі Волмы 50 метраў — да яе і пракладзена ліўневая каналізацыя. Пагадзіцеся, што тут цяжка будзе ўбачыць нешта ад «зялёнай» эканомікі.

А вось сама рака даўно чакае аздараўлення. Апошні раз яе чысцілі ў 50-я гады XX ст. Непасрэдна я сам і яшчэ некалькі нераўнадушных грамадзян неаднойчы звярталіся да мясцовых улад на прамую лінію з просьбай пачысціць раку хоць у межах пасёлка. У адказ чулі абяцанні, спасылкі на неабходнасць распрацоўкі праекта і ўключэння яго ў план будучых работ. Мы можам пачакаць, але рака чакаць не можа, яна ўсё больш зарастае і гіне.

Літаральна на працягу мая — ліпеня ў Смілавічах распачата актыўнае добраўпарадкаванне цэнтральнай часткі ў выглядзе замены асфальту на брусчатку. Аднак у працэсе добраўпарадкавання было вырублена некалькі дрэў. А дзе ж у такім выпадку новыя пасадкі? Больш таго, каля крамы «Сямёрачка» пашырылі пляцоўку для паркоўкі машын, у сувязі з чым давялося таксама спілаваць некалькі дрэў... Вось такія «зялёныя» прыярытэты на лакальным узроўні.

> Розныя дзяржаўныя і рэгіянальная праграмы, уся адукацыйная сфера ў той ці іншай ступені ўтрымліваюць экалагічны складнік. Аднак патрабаваннем дня з'яўляюцца не тэарэтычныя палажэнні, а рэальныя крокі на гэтым шляху.

Мяркую, органам тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання тут ёсць над чым падумаць і куды прыкласці намаганні. Глыбока перакананы ў тым, што сродкі, якія пайшлі на брусчатку ў вышэйзгаданым выпадку, былі б з большай карысцю выдаткаваны на вырашэнне іншых жыццёва важных праблем.

Спадзяюся, што ўзнятая тэма зацікавіць чытачоў газеты з малых гарадоў Беларусі і яны змогуць параўнаць напісанае з тым, што робіцца па прасоўванні «зялёнай» эканомікі на іх радзіме, і падзеляцца сваімі разважаннямі з газетай.

Вячаслаў САСНОЎСКІ,
кандыдат геаграфічных навук, дацэнт.

И З В Е Щ Е Н И Е о проведении повторного открытого аукциона по продаже недвижимого имущества, принадлежащего ОАО «Торговое автопредприятие» 4 сентября 2019 года

№ лота	Предмет аукциона (наименование объекта, его местонахождение, площадь)	Начальная цена продажи предмета аукциона, бел. руб., к. (с учетом НДС)	Размер задатка, бел. руб., к.	Характеристика объекта	Условие аукциона
1	Благоустройство территории с инвентарным номером 700/С-106076, общей площадью 3 495,5 кв. м, расположенное по адресу: Могилевская обл., г. Могилев, ш. Славгородское, территория ш. Славгородское, 159	40 320 р. 00 к.	4 032 р. 00 к.	Благоустройство территории состоит из: асфальтобетонное покрытие площадью 2 678,3 кв. м, бордюр бетонный длиной 29,65 м; бетонное покрытие площадью 817,2 кв. м, бордюр бетонный длиной 153,25 м; ограждение металлическое длиной 22,5 м; ворота металлические.	Без условий

Начальная цена снижена на 50 %.
Аукцион состоится 4 сентября 2019 года в 15.00 в здании Могилевского городского исполнительного комитета по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 28а.
Заявки принимаются ежедневно с 23 августа 2019 г. в рабочие дни с 8 до 17 часов (обеденный перерыв с 13.00 до 14.00) по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 28а, каб. 407.
Последний день приема заявлений и внесения задатка – 3 сентября 2019 года до 17.00. Заявления, поступившие после указанного срока, не рассматриваются.
Заключительная регистрация участников аукциона 4 сентября 2019 года с 14.00 до 15.00.

Продавец: ОАО «Торговое автопредприятие», 212030, г. Могилев, Славгородское шоссе, 159, контактные телефоны – (80222) 46-70-82, 8-044-727-30-44 (вел.).
Организатор аукциона – МГ УКП «Центр по приватизации», 212030, г. Могилев, ул. Первомайская, 28а, контактные телефоны – (80222) 42-25-64, 42-24-59, 8-029-15-15-444.
Аукцион проводится в соответствии с порядком проведения открытого аукциона по продаже недвижимого имущества, принадлежащего ОАО «Торговое автопредприятие».
Недвижимое имущество расположено на земельном участке с кадастровым номером 740100000007005014, площадью 1,0236 га, назначение – земельный участок для обслуживания зданий и сооружений.
Лица, желающие принять участие в аукционе, не позднее срока, указанного в извещении о проведении аукциона, подают заявление на участие в аукционе, подписанное с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон, заявление об ознакомлении с объектом, к которым прилагаются:
- документ, подтверждающий внесение суммы задатка на расчетный банковский счет организатора аукциона - МГ УКП «Центр по приватизации» BY66BLBB30120700008710001001 Дирекция ОАО «Белинвестбанк» по Могилевской области, код BLBBBY2X, УНН 700008710 с отметкой банка;
- юридическим лицом или индивидуальным предпринимателем Республики Беларусь – копия документа, подтверждающего государственную регистрацию этого юридического лица или индивидуального предпринимателя, без нотариального засвидетельствования;
- иностранным юридическим лицом – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписку из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее 6 месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны учреждения с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык;
- иностранным индивидуальным предпринимателем – легализованный в установленном порядке документ, подтверждающий статус, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык;
- представителем юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная в установленным законодательством порядке (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель);
- представителем гражданина или индивидуального предпринимателя Республики Беларусь – нотариально удостоверенная доверенность;
- представителем иностранного юридического лица, иностранного физического лица или индивидуального предпринимателя – доверенность, легализованная в установленном законодательством порядке, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык.
При подаче документов заявитель (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, а руководитель юридического лица – также документ, подтверждающий его полномочия (приказ о назначении на должность руководителя, или заверенная выписка из решения общего собрания, правления либо иного органа управления юридического лица в соответствии с учредительными документами, или трудовой договор (контракт), или соответствующий гражданско-правовой договор, или иные документы в соответствии с законодательством).
Победитель аукциона (единственный участник аукциона) в течение 3 рабочих дней со дня проведения аукциона обязан в установленном порядке возместить организатору аукциона затраты на его организацию и проведение.
Договор купли-продажи заключается продавцом и победителем аукциона (единственным участником аукциона) в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона и подписания протокола о результатах аукциона.
Условия и порядок оплаты – оплата стоимости приобретенного на аукционе предмета аукциона производится в течение 10 банковских дней с момента заключения договора купли-продажи.
С объектом можно ознакомиться ежедневно в рабочие дни недели с 8 до 17 часов, предварительно согласовав время с продавцом.
В предусмотренных законодательством случаях уплачивается штраф организатору аукциона в течение одного месяца в размере 100 базовых величин: **победителем аукциона** – в случае, если он в установленный срок не подписал протокол о результатах аукциона, не возместил организатору аукциона сумму затрат на организацию и проведение аукциона, не подписал договор купли-продажи предмета аукциона; **лицом, приравненным к победителю аукциона,** – в случае его отказа (уклонения) от возмещения затрат на организацию и проведение аукциона и (или) подписания договора купли-продажи предмета аукциона; **участниками аукциона** – в случае их отказа объявить свою цену за предмет аукциона, в результате чего аукцион признан нерезультативным.
Полная информация о выставленном на аукцион объекте недвижимости опубликована в газете «Звязда» № 120 (28987) – 28 июня 2019 г.
Контактные телефоны организатора аукциона для уточнения и получения дополнительной информации: (80222) 42-25-64, 42-24-59, 8-029-15-15-444

Информационное сообщение

о проведении аукциона по продаже гражданам Республики Беларусь в частную собственность земельных участков для строительства и обслуживания жилых домов в дер. Глинище и дер. Жажелка Жодинского сельсовета Смолевичского района Минской области

1	Форма проведения аукциона	Открытый
2	Дата, время и место проведения аукциона	**24 сентября 2019 года, в 10.00** г. Жодино, пер. Молодежный, 3 Жодинский сельисполком, кабинет № 1
3	Продавец и его адрес	Жодинский сельский исполнительный комитет, г. Жодино, пер. Молодежный, 3
4	Земельный участок, его кадастровый номер и адрес	**Лот № 1** – земельный участок площадью 0,1500 га с кадастровым номером 624881704101000057 в дер. Глинище **Лот № 2** – земельный участок площадью 0,1500 га с кадастровым номером 624888170410100058 в дер. Глинище **Лот № 3** – земельный участок площадью 0,1500 га с кадастровым номером 624881705601000157 в дер. Жажелка
5	Условия продажи	Без изменения целевого назначения
6	Целевое назначение земельного участка	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома
7	Начальная цена продажи	**Лот № 1** – 5 000,00 рублей **Лот № 2** – 5 000,00 рублей **Лот № 3** - 5000,00 рублей
8	Условия проведения аукциона	А) продажа по цене, не ниже начальной Б) участниками аукциона могут быть граждане Республики Беларусь, постоянно проживающие на территории республики или приравненные к постоянно проживающим в соответствии с законодательными актами Республики Беларусь В) наличие не менее двух участников Г) без права предоставления рассрочки
9	Наличие инженерной инфраструктуры	**Лот № 1 (в населенном пункте имеется газоснабжение) Лот № 2 (в населенном пункте имеется газоснабжение)**
10.	Сумма задатка и реквизиты продавца	10 % от начальной цены земельного участка, р/с BY49AKBB36410616005746200000 в ЦБУ № 616 в филиале 612 ОАО «АСБ Беларусбанк» г. Жодино, ул. 50 лет Октября, 25«А», БИК AKBBBY21612, УНП 600023532 (с пометкой «Задаток за земельный аукцион»)
11	Порядок предварительного ознакомления в натуре с продаваемыми земельными участками	Каждую среду в 15.00
12	Начало подачи заявлений	С 23 августа 2019 года с 8.00 до 17.00, каб. № 3
13	Окончательный срок приема заявлений	**20 сентября 2019 года до 17.00**
14	Условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона	Внесение победителем аукциона либо единственным участником несостоявшегося аукциона в течение десяти рабочих дней после утверждения в установленном порядке протокола о результатах аукциона либо после признания аукциона несостоявшимся платы за земельный участок и возмещения затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходов, связанных с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения, и внесения платы за земельный участок; осуществление победителем аукциона либо единственным участником несостоявшегося аукциона государственной регистрации создания земельного участка и прав на него в Смолевичском бюро Борисовского филиала РУП «Минское областное агентство по государственной регистрации и земельному кадастру» в течение двух месяцев со дня принятия решения о предоставлении земельного участка; получение победителем аукциона либо единственным участником несостоявшегося аукциона в установленном порядке технической документации и разрешения на строительство жилого дома; занятие (освоение) земельного участка не позднее одного года со дня получения свидетельства (удостоверения) о государственной регистрации создания земельного участка и права на него
15	Контактный телефон	8-01775 35-449, 8-01775 37-174

Расходы по организации и проведению аукциона и затраты на публикацию информационного сообщения подлежат возмещению победителем аукциона и составляют: Лот № 1 – 1 670,22 рубля; Лот № 2 – 1670,22 рубля; Лот № 3 – 1 602,12 рубля (затраты без учета стоимости информационного сообщения).

Затраты на строительство, в том числе на проектирование объектов распределительной и транспортной инфраструктуры к земельным участкам, подлежат возмещению в порядке и случаях, предусмотренных в соответствии с Указом Президента Республики Беларусь от 7 февраля 2006 г. № 72 «О мерах по государственному регулированию отношений при размещении и организации строительства жилых домов, объектов инженерной, транспортной и социальной инфраструктуры».

Примечания: для участия в аукционе на адрес продавца необходимо представить:

1. Заявление на участие в аукционе по установленной форме.
2. Копии платежных поручений, заверенные банком, подтверждающие внесение задатка на расчетный счет продавца.
3. Документ (копию), удостоверяющий личность (паспорт) покупателя или его доверенного лица.
4. Доверенность, заверенную нотариально (в случае, если на аукционе интересы покупателя представляет это лицо).

НАША БЯСПЕКА

У лес... па прыгоды?

Ратавальнікі займаюцца прафілактыкай. Але без «сезонных» здарэнняў не абыходзіцца

— Кожнае лета мы папярэджваем аматараў «ціхага палявання», каб абавязкова прытрымліваліся пэўных правілаў паводзін у лесе, але яны ігнаруюцца, — абураецца **старшы інспектар абласнога ўпраўлення МНС Вольга НЕХАРОШЫХ.** — Практычна праз дзень нехта ўсё роўна губляецца ў лесе. Толькі сёлета ў Магілёўскай вобласці ратавальнікі ўдзельнічалі ў пошуках 59 чалавек, у тым ліку пяці дзяцей. Ураджайным па ліку такіх здарэнняў было 17 жніўня. У лясных гушчарах каля аграгарадка Заводская Слабада Магілёўскага раёна заблудзіўся 54-гадовы магіляўчанін. Зразумеўшы, што сам ён з лесу не выйдзе, патэлефанаваў на нумар 101. Праз дзве гадзіны яго, нарэшце, атрымалася адшукаць. На шчасце, у медыцынскай дапамозе ён не меў патрэбы. У гэты ж дзень у другой палове дня паступілі SOS ад 61-гадовага жыхара Крычава, які заблукаў у лесе каля вёскі Каранец, і ад родных 77-гадовага пенсіянера з Бабруйскага раёна, які да дзевяці вечара не вярнуўся з лесу. У пошуках былі задзейнічаны супрацоўнікі МУС і МНС. Але пенсіянеры знайшлі дарогу з лесу самастойна.

Хутка пойдуць журавіны, і людзі зноў у масавым парадку накіруюцца ў лес. Вольга Нехарошых у чарговы раз папярэджвае: па магчымасці не адпраўляйцеся туды адны, надзявайце зручныя, непрамакальныя адзенне і абутак, абавязкова праверце, ці зараджана батарэя вашага мабільнага тэлефона, не забудзьце прыхапіць ваду, лекі, нож, ежу, запалкі і абавязкова папярэдзьце родных, па якім маршруце вы адпраўляецеся і калі збіраецеся вярнуцца. Калі з вамі ў лес ідзе яшчэ і непаўналетняе дзіця, трэба ўсю сваю ўвагу ўдзяляць непасрэдна яму.

Адметнасць гэтага лета — навальнічнае надвор'е. Калі аб'яўлена штармавое папярэджанне, ў лес лепей не сунуцца. Прычым не толькі ў лес, але і наогул далёка ад дома. Падчас навальніцы не трэба хавацца пад адзінокімі дрэвамі, знаходзіцца паблізу ад вышынных аб'ектаў, громаадводаў, антэн, вадасцёкаў, а тым больш — на беразе ракі або ў вадзе. Найбольш бяспечнае месца — сухая нізіна паміж пагоркаў. Прысядзьце на кукішкі і прыхіліце галаву да каленяў. І не забывайце, што падчас навальніцы нельга нават раскрываць парасон. Калі неба рассякаюць маланкі, не варта расслабляцца і дома. Хуценька выключайце ўсе электрапрыборы і зачыняйце вокны і дзверы. Ратавальнікі таксама раяць у такія хвіліны не дакранацца да мабільнага тэлефона і металічных дэталяў, не мыць посуд, не прымаць душ або ванну, не стаяць каля акна, печы, каміна, масіўных металічных прадметаў.

А вось прыклад, як той казаў, з іншай оперы. Лета ж — яшчэ і час рамонтаў. У Бабруйску адбыўся выпадак з гэтай нагоды.

— Каб асвяжыць інтэр'ер кватэры, жанчына паставіла на газ ёмістасць з вадой, у якую змясціла бляшанку з фарбай, — расказвае Вольга Нехарошых. — Ад высокай тэмпературы фарба загарэлася, і гаспадыня пачала заліваць яе вадой. Яна не ведала, што рабіць гэта катэгарычна забаронена. У выніку агонь цалкам ахапіў кухню, але жанчына, на шчасце, паспела эвакуіравацца на балкон, адкуль яе ўжо здымалі супрацоўнікі МНС. Лёгкаўзгаральныя вадкасці наогул нельга награваць і тушыць вадой! Для іх тушэння выкарыстоўваюцца вуглекіслотныя і парашковыя вогнетушыцелі. А ў дамашніх умовах з узгараннем такіх вадкасцяў дапамогуць справіцца коўдра, палітo, лазневы ручнік і іншыя падобныя — не сінтэтычныя — рэчы.

Больш даведацца пра надзвычайныя сітуацыі, спосабы іх прадухілення і барацьбы з імі можна на сайце МНС Рэспублікі Беларусь «112.бай», а таксама спампаваўшы мабільную праграму «МНС Беларусі: дапамога побач».

Нэлі ЗІГУЛЯ.

У тэму

За 7 месяцаў гэтага года ў Магілёўскай вобласці адбылося 487 пажараў, загінула 42 чалавекі, яшчэ 44 (у тым ліку чатыры дзіцяці) траўмаванымі. У выніку пажараў знішчана 146 пабудоў і 16 адзінак тэхнікі, загінула 37 жывёл.

ПЫТАННЕ — АДКАЗ

ВЫКЛЮЧЭННІ З ПРАВІЛАЎ

«Патлумачце, калі ласка, у якіх выпадках наймальнік можа істотна змяніць умовы працы работніка? А калі гэта малады спецыяліст?»

І. Абрамчык, Барысаўскі раён.

Наймальнік мае права істотна змяніць умовы працы работніка толькі ў выпадку, калі ёсць абгрунтаваныя вытворчыя, арганізацыйныя або эканамічныя прычыны. Да такіх адносяцца, у прыватнасці, рацыяналізацыя рабочых месцаў, змена тэхнікі і тэхналогій вытворчасці, увядзенне новых формаў арганізацыі працы, удасканаленне рабочых месцаў на аснове атэстацыі, рэарганізацыі, перапрафілявання вытворчасці і іншыя. Але правілы аб змяненні ўмоў працы прымяняюцца толькі ў тых выпадках, калі чалавек працягвае работу па той жа спецыяльнасці, кваліфікацыі або на пасадзе, вызначанай у працоўным дагаворы, кантракце. Наймальнік абавязаны папярэдзіць работніка аб змяненні істотных умоў працы пісьмова не пазней чым за месяц або адпаведна з падпунктам 3.2 пункта 3 Дэкрэта № 5 не пазней чым за 7 каляндарных дзён. Калі работнік адмаўляецца ад прапановы, то працоўны дагавор (кантракт) з ім спыняюць з выплатай выхадной дапамогі ў памеры не менш за двухтыднёвы сярэдні заробак (калі іншага не ўстаноўлена калектыўным дагаворам, пагадненнем).

Звальненне маладых спецыялістаў, рабочых, служачых або перавод іх на іншую работу, не звязаную з атрыманай спецыяльнасцю і прысвоенай кваліфікацыяй, да заканчэння тэрміну абавязковай адпрацоўкі забараняецца! Выключэнне — пераход на выбарную пасаду, перазмеркаванне па рашэнні ўстановы адукацыі або выдача даведкі аб самастойным працаўладкаванні, залічэнне на вучобу ва ўстанову адукацыі больш высокага ўзроўню.

А Ў НАС... А Ў ВАС?

ПРЫГОЖА, ВЕСЕЛА І СМАЧНА!

У Карэліцкім раёне зладзілі свята кветак Colours і яблычны фэст

Найсмачнейшая шарлотка, найлепшы яблыневы сад, найпрыгажэйшы веласіпед, убраны кветкамі, і самы незвычайны букет... Гэтымі і іншымі задумамі ды вырабамі з фруктаў і кветак здзіўлялі ўдзельнікі фестывалю кветак у аграгарадку Аюцавічы і яблычнага фэсту ў вёсцы Кожава. Сіламі і імпэтам мясцовых жыхароў, заўзятых аматараў павесяліцца і падарыць радасць сабе і суседзям, такія святы каторы год адзначаюць у вёсачках раёна. Без удзелу людзей, якія старанна рыхтуюцца да фэсту: гатуюць, майструюць, прыдумляюць, натхняюць іншых, не было б той чароўнай шчырай атмасферы, у якой кожны адчувае сябе сваім, тутэйшым.

Казка з красак

Папяровыя цюльпаны, саламяныя рамонкі, шаўковыя сланечнікі, макі з пафарбаванага клею... Гэткае харство ў выглядзе карцін, тапіярыяў, кашолачак, шкатулак, упрыгожаных штучнымі і сапраўднымі кветкамі, сустракала гасцей свята Colours. Кветкі былі паўсюль: на сталах, у вазах, чыгунках, на капелюшах, сумачках, і нават у чамадане ды на веласіпедах.

Госці свята пабачылі дэфіле ўдзельніц конкурсу «Найлепшы жаночы аксесуар з кветак», танцавальны флэшмоб мясцовых вучняў і безліч цікавых вырабаў.

Тут вам і трох'ярусны торт з жывых кветак, і ўпрыгожанні для валасоў, і «Любы сэрцу Карэліцкі край» — работа ў чамадане, дзе побач з кветкамі ляжаць сонечныя акуляры, часопісы, капялюш ды парасон — хоць зараз выпраўляйся з такім багажом у падарожжа.

Свае работы на кветкавую тэматыку прывезлі на свята і навучэнцы **Мірскай дзіцячай школы мастацтваў, якой кіруе Вольга ВЕДЗЯНЕЕВА.**

— Вось гэта нашы дзеці рабілі ў падарунак матулям на 8 Сакавіка, а гэта вырабы з гліны: бранзалеткі з гліняных шарыкаў-кветачак і фігуркі вясёлых коцікаў ды смаужоў, — паказвае яна работы сваіх вучняў.

Я не вытрымала — набыла ката ў выглядзе падковы і павесіла яго як абярэг у машыну. Цяпер ездзіць весялей.

А вось цацачны веласіпед з ільняных нітак, на колах якога распусціліся звязаныя блакітныя кветачкі, а там шкатулкі, вечкі якіх аздоблены штучнымі кветкамі, і нават міні-бярозкі з бісеру — вырабы малых з аматарскага аб'яднання «Горад майстроў», якім кіруе **Наталля ГАРКАВАЯ, бібліятэкар аграгарадка Аюцавічы.**

— Мы працуем з любымі прыроднымі матэрыяламі: шышкамі, кветкамі, лістотай. Цяпер вось задзейнічаем ільняную нітку, а тых, хто сёлета адпачывае на моры, прашу прывезці ракавінкі, — расказвае кіраўніца гуртка. — Мы працуем з 2005 года, пачыналі з бісеру і вязання сурвэтак кручком. Аднак час ідзе, густы мяняюцца, таму мяняем свой падыход і мы. Маім першым вучаніцам ужо па 25—26 гадоў, але яны прыходзяць у бібліятэку пацікавіцца, што новага з'явілася.

Наталля Гаркавая, дарэчы, стала сярэбраным прызёрам конкурсу на найлепшую кампазіцыю з кветак, а першае месца атрымала Анжаліка ШАСТАК, бібліятэкар Карэліцкай раённай бібліятэкі, — за твор з чамаданам, прысвечаны 75-годдзю Гродзенскай вобласці, якое адзначаецца сёлета.

Выбраць веласіпед, лепш за іншыя ўпрыгожаны кветкамі, журы так і не змагло, таму адзначылі прызамі ўсіх удзельнікаў гэтага спаборніцтва.

Вёска Радзівіла і зоркі

Другое мерапрыемства, якое ў той дзень прайшло на Карэліччыне, адбылося ў вёсцы Кожава, што цяпер уваходзіць у Жухавіцкі сельсавет, а ў XVIII стагоддзі была сялом Мірскага графства і належала Радзівілам. Тут адзначалі адразу і Яблычны Спас, і свята вёскі.

Яблычны фестываль тут арганізавалі нездарма. У сельскагаспадарчым кааператыве «Жухавічы» — адзінай у раёне гаспадарцы, якая спецыялізуецца на вырошчванні яблыкаў, — квітнее 40 гектараў духмяных фруктаў.

— Свята вёскі штогод адзначаецца ў розных мястэчках раёна. Сёлета яго вырашылі правесці ў Кожаве і сумясціць з брэндавым мерапрыемствам — Яблычным Спасам, — кажа **старшыня Жухавіцкага сельскага Савета дэпутатаў Аляксандр ІВАШКА.** — Будзем віншаваць самых старэйшых і маладых вяскоўцаў, сужэнцаў, якія пражылі разам шмат гадоў. Усяго ў Кожаве 198 жыхароў, прыязджаюць сюды жыць нават армяне і грузіны, працуюць у мясцовым калгасе.

Самыя сталыя жыхары вёскі — Вера КАЛОДКА, якая нядаўна адзначыла 95-годдзе, і Дзям'ян СЯЛЯЎКА, якому ўвосень будзе 93. Для іх загарэлася зорка «Мудрасць».

Не абмінулі ўвагай і адзінага ветэрана вайны Вольгу ХІНЕВІЧ, у гонар якой запалілася зорка «Перамога».

Але якое свята без пачастунку?.. Стол з конкурснымі стравамі ледзьве не ўгінаўся ад прысмакаў, якія згатавалі мясцовыя гаспадыні. Тут і шарлотка, і піражкі з яблычным павідлам, і пірагі, і аладкі... А лялькі гаспадара ды гаспадыні «выглядалі» з-за плоту і запрашалі на выстаўку работ лялечнай майстэрні, якой кіруе Людміла Саўчанка-Кір'янава.

Мікалай КАДЛУБАЙ, супрацоўнік Карэліцкага краязнаўчага музея, які на свяце выконваў ролю беларускага гаспадара і збіваў масла ў самай што ні на ёсць сапраўднай маслабойцы, частаваў гасцей хлебам з маслам, якое збіў адмыслова да свята.

— Суседка прынесла хатняе малако, і ўчора я масла збіў. Каштуйце, не бойцеся! Гэта ўсё свежае, гаспадарскае, натуральнае.

Дарэчы, гаспадары ў Кожаве вельмі руплівыя. Вёска дагледжаная, чыстая, акуратная, як і сады. Найлепшым яблыневым садам прызналі ў той дзень дрэвы на падворку Міхаіла ШТЫЦЬКО і ў яго гонар запалілі зорку «Добраўпарадкаванасць».

У гонар супрацоўнікаў СВК запалілі зорку «Руплівасць», а сямейныя дынастыі адзначылі зоркай «Пашана». Самая маленькая зорка «Карапуз» запалілася для Віктара КВАПІСА і Станіслава ХІНЕВІЧА — хлопчыкаў, якія нарадзіліся ў 2016-м.

— Калі ў вёсцы ёсць жыхары, якія клапоцяцца пра яе, калі ў ёй чуваць дзіцячыя галасы, калі прыязджаюць родныя і блізкія, яна будзе жыць, — лічыць **начальнік аддзела ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Карэліцкага райвыканкама Іна САНЧУК.** Ёй, дарэчы, выпала цяжкая і салодкая справа: пакаштаваць стравы і вызначыць пераможцу конкурсу прысмакаў, якой стала Маргарыта ЗВОНКА. Яе шарлотка і выглядам, і формай, і пахам проста сама прасілася ў рот.

Бліжэй да вечара, удосталь натанцаваўшыся і начаставаўшыся, людзі перамясціліся бліжэй да возера — працягваць свята вёскі ды яблыкаў.

Ірына СІДАРОК, фота аўтара.

Тым часам

Сырныя святы пройдуць на Гродзеншчыне 24 жніўня

Піцу-велікан спякуць у аграгарадку Жупраны Ашмянскага раёна падчас свята «Вясковы сыравар», а ў Навагрудку пройдзе квасны марафон на свяце «Хлеб, сыр, квас і добры настрой».

Найбольш актыўныя паўдзельнічаюць у «Сырных паядынках» у Жупранах, паспрабуюць сябе ў «Малочных прыгодах» або «падояць карову». А пакаштаваць і набыць хатнія малако, сыр, масла і разнастайныя творожныя стравы з каровінага ды казінага малака змогуць абсалютна ўсе. Галоўнай «сырнай разынкай» свята «Вясковы сыравар» стане піца-велікан, якой арганізатары абяцаюць пачаставаць кожнага госця, што прыедзе на свята.

Падчас свята «Хлеб, сыр, квас і добры настрой» у Навагрудку мясцовыя прадпрыемствы на імправізаваных падворках правядуць майстар-класы і цікавыя конкурсы. А пастаянныя ўдзельнікі свята — манахі Свята-Елісееўскага Лаўрышэўскага мужчынскага манастыра — прапануюць сваю выпечку, мёд і травяныя бальзамы.

Гасцей чакаюць забегі с перашкодамі, спаборніцтвы ў лепцы фігурак з цеста, стварэнне караляў з абаранак, віктарыны і навіны пра сыр. На «Рамесным праспекце» можна будзе пакаштаваць і набыць шмат смачнай і карыснай прадукцыі ў сырнай, хлебнай і квасной зонах.

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15 ад 17 лютага 2009 года выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь. Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч. Адказны за выпуск: АНУФРЫЕВА В. А.

Грамадскі савет: **ПАПКОЎ А. А.,** старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні; **ЦУПРЫК Л. А.,** старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па дзяржаўным будаўніцтве, мясцовым самакіраванні і рэгламенце; **ПАПКО В. М.,** намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па міжнародных справах; **БЕЛЯКОЎ А. Э.,** намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці; **ПАНАСЮК В. В.,** старшыня Мінскага гарадскога Савета дэпутатаў; **ДРЫЛЁНАК Т. Л.,** старшыня Лёзненскага раённага Савета дэпутатаў; **СУШЧАНКА М. Л.,** старшыня Глушанскага пасялковага Савета дэпутатаў Бабруйскага раёна.

Выдавец — рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»

АДРАС РЭДАКЦЫІ: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10 а.

КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН 287 18 31;

e-mail: info@zviazda.by

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 03.04.2009. 220013, г. Мінск, пр. Незалежнасці, 79.

Тыраж 14.804. Нумар падпісаны ў 19.30 22 жніўня 2019 года.